

**ТГС ТЕХНИЧКИ ГАСОВИ А.Д. Скопје,
Производна единица Ацетилен, Скопје**

**БАРАЊЕ ЗА ДОБИВАЊЕ
А-ДОЗВОЛА ЗА УСОГЛАСУВАЊЕ СО
ОПЕРАТИВЕН ПЛАН**

СОДРЖИНА

I	ИНФОРМАЦИИ ЗА ОПЕРАТОРОТ / БАРАТЕЛОТ	1
II	ОПИС НА ИНСТАЛАЦИЈАТА, НЕЈЗИНите ТЕХНИЧКИ ДЕЛОВИ И ДИРЕКТНО ПОВРЗАНите АКТИВНОСТИ	5
III	УПРАВУВАЊЕ И КОНТРОЛА НА ИНСТАЛАЦИЈАТА	5
IV	СУРОВИНИ И ПОМОШНИ МАТЕРИЈАЛИ, ДРУГИ СУПСТАНЦИИ И ЕНЕРГИИ УПОТРЕБЕНИ ИЛИ ПРОИЗВЕДЕНИ ВО ИНСТАЦИЈАТА	6
V	РАКУВАЊЕ СО МАТЕРИЈАЛИТЕ	7
VI	ЕМИСИИ	9
VII	СОСТОЈБИ НА ЛОКАЦИЈАТА И ВЛИЈАНИЕТО НА АКТИВНОСТА	13
VIII	ОПИС НА ТЕХНОЛОГИИТЕ И ДРУГИТЕ ТЕХНИКИ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ, ИЛИ ДОКОЛКУ ТОА НЕ Е МОЖНО, НАМАЛУВАЊЕ НА ЕМИСИИТЕ НА ЗАГАДУВАЧКИТЕ МАТЕРИИ	17
IX	ТОЧКИ НА МОНИТОРИНГ НА ЕМИСИИ И ЗЕМАЊЕ ПРИМЕРОЦИ	18
X	ЕКОЛОШКИ АСПЕКТИ И НАЈДОБРИ ДОСТАПНИ ТЕХНИКИ	19
XI	ОПЕРАТИВЕН ПЛАН	19
XII	ОПИС НА ДРУГИ ПЛАНИРАНИ ПРЕВЕНТИВНИ МЕРКИ	20
XIII	РЕМЕДИЈАЦИЈА, ПРЕСТАНОК СО РАБОТА, ПОВТОРНО ЗАПОЧНУВАЊЕ СО РАБОТА И ГРИЖА ПО ПРЕСТАНОК НА АКТИВНОСТИТЕ	21
XIV	НЕТЕХНИЧКИ ПРЕГЛЕД	22
XV	ИЗЈАВА	27
АНЕКС 1	ТАБЕЛИ..... ПРИЛОЗИ	

I ИНФОРМАЦИИ ЗА ОПЕРАТОРОТ / БАРАТЕЛОТ

I.1 Оӣшти информации

Име на компанијата ¹	Друштво за производство на индустриски гасови ТГС Технички Гасови, АД, Скопје
Правен статус	Акционерско друштво
Сопственост на компанијата	Приватна сопственост
Адреса на седиштето	Ул. Пролетерска бр. 4, Влае, Карпош, 1060 Скопје
Поштенска адреса (доколку е различна од погоре споменатата)	
Матичен број на компанијата ²	4052510
Шифра на основната дејност според НКД	24.11/0
SNAP код ³	0404
NOSE код ⁴	105,09
Број на вработени	160

Овлашчен ѕрештавник

Име	Николовски Трајче
Единствен матичен број	2003949450186
Функција во компанијата	Генерален директор
Телефон	(02) 2032 362
Факс	(02) 2032 354
e-mail	nikolovski@tgs.com.mk

¹ Како што е регистрирано во судот, важечка на денот на апликацијата

² Копија на судската регистрација треба да се вклучи во Додатокот I.1

³ Selected nomenclature for sources of air pollution, дадено во Анекс 1 од Додатокот од Упатството

⁴ Nomenclature for sources of emission

I.1.1 Сојсашвеносќ на земјиштешо

Име на сопственикот	ТГС Технички Гасови А.Д Скопје
Адреса	Ул. Пролетерска бр. 4, 1060 Скопје

I.1.2 Сојсашвеносќ на објектиште

Име:	ТГС Технички Гасови А.Д Скопје
Адреса:	Ул. Пролетерска бр. 4, 1060 Скопје

I.1.3 Вид на барање⁵

Нова инсталација	
Постоечка инсталација	✓
Значителна измена на постоечка инсталација	
Престанок со работа	

---

⁵ Ова барање не се однесува на трансфер на дозволата во случај на продажба на инсталацијата

I.2 Информации за инсталацијата

Име на инсталацијата ⁶	ТГС Технички Гасови А.Д. Скопје, Погон за производство на Ацетилен
Адреса на која инсталацијата е лоцирана, или каде ќе биде лоцирана	Ул. Пролетерска бр. 4, 1060 Скопје
Координати на локацијата според Националниот координатен систем (10 цифри-5 Исток, 5 Север) ⁷	N 42,01032 ⁰ E 21,36999 ⁰
Категорија на индустриски активности кои се предмет на барањето ⁸	4.2(a)
Проектиран капацитет	140 kg/h

Да се вклучат копии од сите важечки дозволи на денот на аплицирањето во **Прилогот Бр. I.2.**

Да се вклучат сите останати придружни информации во **Прилогот Бр. I.2.**

ОДГОВОР

Копија од регистрацијата на Инсталацијата во Централниот Регистар на Република Македонија дадена е во **Прилог I.1.**

Во **Прилог I.2** дадена е мапа со географска положба на локацијата и граници на инсталацијата.

⁶ Се однесува на името на инсталацијата како што е регистрирана или ќе биде регистрирана во судот. Да се вклучи копија на регистрацијата во **Прилог I.2.**

⁷ Мапи на локацијата со географска положба и јасно назначени граници на инсталацијата треба да се поднесат во **Прилог I.2.**

⁸ Внеси го(ги) кодот и активноста(е) наброени во Анекс 1 од ИСКЗ уредбата (Сл. Весник 89/05 од 21 Октомври 2005). Доколку инсталацијата вклучува повеќе технологии кои се цел на ИСКЗ, кодот за секоја технологија треба да се означат. Кодовите треба јасно да се оделени меѓу себе.

I.2.1 Информации за овластеношто контакти лице во однос на дозволата

Име	1. Жерновска Виолета 2. Коловска Христина
Единствен матичен број	1. 0205949455026 2. 0910978455030
Адреса	Ул. Пролетерска бр. 4 , 1060 Скопје
Функција во компанијата	1. Раководител за противпожарна заштита и заштита при работа 2. Раководител за квалитет
Телефон	(02) 2032 362
Факс	(02) 2032 354
е-маил	zernovska@tgs.com.mk kolovska@tgs.com.mk

I.3 Информации поврзани со измени на добиена А интегрирана еколошка дозвола

Операторот/барателот да пополни само во случај на измена на добиената А интегрирана еколошка дозвола.

Име на инсталацијата (според важечката интегрирана еколошка дозвола)	
Датум на поднесување на апликацијата за А интегрирана еколошка дозвола	
Датум на добивање на А интегрираната еколошка дозвола и референтен број од регистрот на добиени А интегрирани еколошки дозволи	
Адреса на која инсталацијата или некој нејзин релевантен дел е лоциран	
Локација на инсталацијата (регион, општина, катастарски број)	
Причина за аплицирање за измена во интегрираната дозвола	

Опис на предложените измени.

II ОПИС НА ИНСТАЛАЦИЈАТА, НЕЈЗИНите ТЕХНИЧКИ ДЕЛОВИ И ДИРЕКТНО ПОВРЗАНите АКТИВНОСТИ

Описете ја постројката, методите, процесите, помошните процеси, системите за намалувањето и третман на загадувачето и искористување на отпадот, постапките за работа на постројката, вклучувајќи и копии од планови, цртежи или мапи (теренски планови и мапи на локацијата, дијаграми на постапките за работа) и останати поединности, извештаи и помошна документација кои се потребни да ги опишат сите аспекти на активноста.

Овде треба да се вклучи приказ на развитокот на процесите.

Прилог II треба да содржи листа на сите постапки/процеси од одделните делови кои се одвиваат, вклучувајќи дијаграми на постапки за секој од нив со дополнителни релевантни информации.

ОДГОВОР

ТГС Технички Гасови А.Д. Скопје, Погон за производство на Ацетилен се наоѓа во индустриската зона "Запад" во Скопје.

Основната дејност на Инсталацијата е производство на гас Ацетилен (C_2H_2). Како нус производ се добива карбидна (гасена) вар. Покрај ова, на локацијата се наоѓа и Дистрибутивен центар за аргон (Ar) и азот (N₂), како и полнилница за јаглероден диоксид (CO₂) и Транспорт.

Во **Прилог II** дадени се информации за техничките карактеристики на главните и помошните постројки и процеси, технологиите и технолошките шеми за производство.

III УПРАВУВАЊЕ И КОНТРОЛА НА ИНСТАЛАЦИЈАТА

Треба да се наведат детали за структурата на управувањето со инсталацијата. Приложете организациони шеми, како и сите важечки изјави на политики за управувањето со животната средина, вклучувајќи ја тековната оценка за состојбата со животната средина .

Наведете дали постои сертифициран Систем за управување со животната средина за инсталацијата.

Доколку постои сертифициран Систем за управување со животната средина за инсталацијата, наведете за кој стандард станува збор и вклучете копија од сертификатот за акредитација.

Овие информации треба да го сочинуваат **Прилог III**.

ОДГОВОР

ТГС АД - Скопје, како составен дел од групацијата SOL – Италија, го има воведено Системот за квалитет ISO 9001: 2000.

Во моментов во Инсталацијата не постои сертифициран Систем за управување со животната средина.

Активностите поврзани со заштита на животната средина ја следат Политиката на ТГС АД Скопје во однос на безбедноста и респект кон окружувањето. Оваа Политика се базира на знаењето и свесноста на секој вработен, тимската работа, чувството на одговорност и професионалната компетентност.

Во **Прилог III** дадена е организационата структура на управување со Инсталацијата, како и Политиката во однос на управувањето со квалитетот, безбедноста и окружувањето.

IV СУРОВИНИ И ПОМОШНИ МАТЕРИЈАЛИ, ДРУГИ СУПСТАНЦИИ И ЕНЕРГИИ УПОТРЕБЕНИ ИЛИ ПРОИЗВЕДЕНИ ВО ИНСТАЛАЦИЈАТА

IV.1 Да се даде листа на сировини и помошни материјали, супстанции, претпариши, горива, и енергија која се произведува или употребува преку активноста.

Листата(-тите) која е дадена треба да биде сосема разбиралива и треба да се вклучат, сите употребени материјали, горивата, меѓупроизводи, лабораториски хемикалии и производ(и).

Посебно внимание треба да се посвети на материјалите и производите кои се составени или содржат опасни супстанции. Списокот мора да ги содржи споменатите материјали и производи со јасна ознака согласно Анекс II од Додатокот на Упатството.

Табели IV.1.1 и IV.1.2 мораат да се пополнат.

Дополнителни информации треба да се дадат во **Прилог IV**.

ОДГОВОР

Листата на сировини и помошни материјали, супстанции, препарати, горива и енергии употребени и произведени во Инсталацијата дадена е во **Прилог IV**.

Табелите IV.1.1 и IV.1.2 се пополнети и дадени се во **АНЕКС 1**.

V РАКУВАЊЕ СО МАТЕРИЈАЛИТЕ

V.1 Ракување со сировини, меѓу производи и производи

Во табелите IV.1.1 и IV.1.2 од **Секцијата IV** треба да се набројат сите материјали.

Овде треба да се истакнат детали за условите на складирање, локација во објектот, системот за сегрегација и транспортните системи во објектот. Приложете информациите кои се однесуваат на интегрираноста, непропусливоста и финалното тестирање на цевките, резервоарите и областите околу постројките.

Дополнителните информации треба да бидат дел од **Прилогот V.1**

ОДГОВОР

Во ТГС–Ацетилен, ракувањето со сировини, горива, хемикалии, помошни материјали и електрична енергија се одвива според техничко-технолошките норми и барања, согласно законската регулатива и е карактеристично за секоја од овие компоненти. За таа цел во Инсталацијата постои најразлична опрема наменета за производство, механизација за утовар и истовар, складирање, дистрибуција и транспор. Нејзината состојба на исправност и функционалност редовно се одржува и контролира.

Додатни информации дадени се во **Прилог V.1**.

V.2 Опис на управувањето со цврсӣ и щечен отпад во инсталацијата

За секој отпаден материјал, дадете целосни податоци;

- (а) Името;
- (б) Опис и природа на отпадот;
- (в) Извор;
- (г) Каде е складиран и карактеристики на просторот за складирање;
- (д) Количина/волумен во м³ и тони;
- (ѓ) Период или периоди на создавање;
- (е) Анализи (да се вклучат методи на тестирање и Контрола на Квалитет);
- (ж) Кодот според Европскиот каталог на отпад.

Во случај кога одреден отпад се карактеризира како опасен, во информација треба тоа да биде јасно нагласено, согласно дефиницијата за опасен отпад од Законот за отпад (Службен весник 68-04).

Сумарните табели V.2.1 и V.2.2 треба да се пополнат, за секој отпад соодветно. Потоа, треба да се даде информација за Регистрацискиот број на Лиценцата/дозволата на претприемачот за собирање на отпад или на операторот за одложување/повторна употреба на отпадот, како и датумот на истекување на важечките дозволи.

Дополнителните информации треба да го сочинуваат **Прилогот V.2**

ОДГОВОР

Во процесот на производство на ацетилен, добиен при реакција на калциум карбидот и вода, како остаток се добива карбидна вар - Ca(OH)₂ во форма на мил (кашеста мешавина на калциумхидроксид и вода). Овој остаток не се фрла, туку се собира во таложни базени, лоцирани во непосредна близина на погонот за производство на Ацетилен. Потоа варта, како спореден производ, се продава за потребите на градежништвото. Количините се дадени во **Табела V.2.2, АНЕКС 1**, а дополнителни информации дадени се во **Прилогот V.2**.

Во Инсталацијата се генерира цврст инертен отпад. Истиот се собира во контејнери, а количините не се дефинирани. Неговото отстранување од локацијата го врши Јавното Комунално Претпријатие Дрисла.

Опасен индустриски цврст и течен отпад не се генерира. **Табелата V.2.1** не е пополнета.

V.3 Одложување на отпадот во границите на инсталацијата (сопствена дејонија)

За отпадите кои се одложуваат во границите на инсталацијата, треба да се поднесат целосни детали за местото на одложување (вклучувајќи меѓу другото процедури за селекција за локацијата, мапи на локацијата со јасна назначесност на заштитените водни зони, геологија, хидрогеологија, план за работа, составот на отпадот, управување со гасови и исцедокот и грижа по затворање на локацијата).

Дополнителните информации да се вклучат во **Прилогот V.3**.

ОДГОВОР

Во границите на Инсталацијата нема одложување на отпад на сопствени депонии.

VI ЕМИСИИ

VI.1 Емисии во атмосфера

VI.1.1 Дешали за емисија од точкастии извори во атмосфера

Сите емисии од точкасти извори во атмосферата треба детално да бидат објаснети. За емисии од парни котли со топлотен влез над 5 MW и други котли над 250 kW треба да се пополнит **Табела VI.1.1**. За сите главни извори на емисија треба да се пополнат **Табелите VI.1.2 и VI.1.3**, а **Табелата VI.1.4** да се пополнит за помали извори на емисија.

Потребно е да се вклучи список на сите извори на емисии, заедно со мапи, цртежи, и придружна документација како **Прилог VI**. Информации за висината на емисиите, висина на покривите, и др., исто така треба да се вклучат, како и описи и шеми на сите системи за намалување на емисиите.

Барателот треба да го наведе секој извор на емисија од каде се емитираат супстанциите наведени во Анекс III од Додатокот на Упатството.

VI.1.1.2 Фугитивни и потенцијални емисии

Во Табела VI.1.5. да се даде листа на детали за фугитивните и потенцијални емисии.

Согласно активностите наведени во *Правилникот за максимално дозволени концентрации и количествено и за други штетни материји што може да се испуштаат во воздухот од отделни извори на загадување* (Службен весник 3/90) во врска со ограничувањето на емисиите на испарливи органски соединенија при употреба на органски раствори во поединечни активности и инсталации:

- наведете дали емисиите се во границите дадени во гореспоменатиот Правилник, и доколку не се, како тие ќе се постигнат.

Целосни детали и сите дополнителни информации треба да го сочинуваат **Прилогот VI.1.2**

ОДГОВОР

Емисија во воздухот има од еден точкаст извор. Тоа е емисија од согорувачките процеси во три котли кои се поврзани на еден испуст (означен како A1). Овие котли работат во грејната сезона и служат само за загревање на деловните простории на Инсталацијата.

Во **Прилог VI.1** дадени се дополнителни информации за емисијата од овој испуст, а **Табелите VI.1.1 и VI.1.3**, кои се однесуваат на оваа емисија, дадени се во **АНЕКС 1**.

Исто така, во Прилогот дадени се податоци за фугитивната емисија која се јавува во текот на производниот процес.

VI.2 Емисии во површински води

За емисии во површинските води треба да се пополнат табелите VI.2.1 и VI.2.2.

Листа на сите емисиони точки, заедно со мапите, цртежите и придружната документација треба да се вклучи во **Прилог VI.2.**

Барателот треба да наведе за секој извор на емисија посебно дали се емитуваат супстанции наведени во Анекс IV од Додатокот на Упатството.

Потребно е да се дадат детали за сите супстанции присутни во сите емисии, согласно Табелите III до VIII од Уредбата за класификација водите (Службен Весник 18-99). Мора да бидат вклучени сите истекувања на површински води и сите поројни води од дождови кои се испуштаат во површинските води. За сите точки на истекување треба да биде дадена географска положба по националниот координативен систем (10 цифри, 5 И, 5 С). Треба да се наведе идентитетот и типот на реципиентот (река, канал, езеро и др.)

ОДГОВОР

Емисии во површински води нема. **Табелите VI.2.1 и VI.2.2.** не се пополнети

VI.3 Емисии во канализација

Потребно е да се комплетираат Табелите VI.3.1 и VI.3.2.

Сумарна листа на изворите на емисии, заедно со мапите, цртежите и дополнителната документација треба да се вклучи во **Прилог VI.3.** Потребно е да се дадат детали за сите супстанции присутни во било кои емисии, согласно Табелите III до VIII од Уредбата за класификација водите (Сл. весник 18-99). Исто така во **Прилогот VI.3.** треба да се вклучат сите релевантни информации за канализацијата приемник, вклучувајќи и системи за намалување/третирање на отпадни води кои не се досега описаны.

ОДГОВОР

Од Инсталацијата во градската канализација има емисии на фекалните отпадни води и на атмосферските води. Отпадни води од технолошкиот процес не се генерираат. Табелите VI.3.1 и VI.3.2 не се пополнети.

Дополнителни информации дадени се во **Прилог VI.3.**

VI.4 Емисии во почва

За емисии во почва да се пополнат Табелите VI.4.1 и VI.4.2.

Описете ги постапките за спречување или намалување на влезот на загадувачки материји во подземните води, како и постапките за спречување на нарушување на состојбата на било кои подземни водни тела.

Барателот треба да обезбеди детали за видот на супстанцијата (земјоделски и неземјоделски отпад) кој треба да се расфрла на почвата (отпадна мил, пепел, отпадни течности, кал и др.) како и предложените количества за апликација, периоди на испуштање и начинот на испуштање (испустна цевка, резервоар).

ОДГОВОР

Нема емисии во почва. Табелите VI.4.1 и VI.4.2 не се пополнети.

VI.5 Емисии на бучава

Дадете детали за изворот, локацијата, природата, степенот и периодот или периодите на емисиите на бучава кои се направени или ќе се направат.

Табела VI.5.1 треба да се комплетира, како што е предвидено за секој извор.

Придружната документација треба да го сочинува **Прилогот VI. 5**

За емисии надвор од опсегот предвиден со Одлуката за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните од штетена бучава (Сл. Весник 64 од 1993 год.), потребно е да се направи целосна проценка на постоечкиот систем за намалување/третман на емисиите.

ОДГОВОР

Во **Прилогот VI. 5** дадени се детали за изворите на бучава која се создава во Инсталацијата, мапа со емисионите точки и извршените мерења. Табелата VI.5.1 е пополнета и дадена е во **АНЕКС 1**.

VI.6 Вибрации

Податоци (и опис на вибрациите) треба да се предвидат или да се однесуваат на изминатата година.

Идентификувај ги изворите на вибрации кои влијаат на животната средина надвор од границите на постројката и забележи ги резултатите на мерењата или пресметките кои се изведувале. Во извори на вибрации може да се вклучат и бучавата од транспортот што се одвива во инсталацијата. За новите инсталации или за измените во инсталациите се вклучуваат сите извори на вибрации и било кои вибрации кои настануваат за време на градбата. Сите извори треба да се опишат во графички анекси.

Дополнителната документација треба да го сочинува **Прилогот VI. 6**

ОДГОВОР

Појавата на вибрации во Инсталацијата е резултат на работата на ротационите машини и опрема. Со цел обезбедување на сигурна работа на истите, Операторот врши редовна контрола на нивната вибрациона состојба. Во **Прилогот VI. 6.** даден е пример од едно такво испитување.

VI.7 Извори на нејонизирачко зрачење

Идентификувај ги изворите на нејонизирачко зрачење (светлина, топлина и др.) кои влијаат на животната средина надвор од хигиенската зона на постројката и забележи ги резултатите на мерењата или пресметките кои се извршени.

ОДГОВОР

Во Инсталацијата нема извори на овој вид зрачење.

VII СОСТОЈБИ НА ЛОКАЦИЈАТА И ВЛИЈАНИЕТО НА АКТИВНОСТА

VII.1 Описи на условите на изградбата и започнувањето на инсталацијата

Обезбеди податоци за состојбата на животната средина (воздухот, површинската и подземна вода, почвата, бучавата) кои се однесуваат на изградбата и започнувањето на инсталацијата со работа.

Обезбеди оценка на влијание на било кои емисии во животната средина, вклучувајќи ги и медиумите во кои не се направени емисиите.

Описи, каде е соодветно, мерки за минимизирање на загадувањето на големи далечини или на територијата на други држави.

VII.2 Оценка на емисиите во атмосферата

Описи ги постоечките услови во поглед на квалитетот на воздухот со посебена напомена на стандардите за квалитет на амбиенталниот воздух.

Да се наведе дали емисиите од главните загадувачки супстанции од *Правилникот за максимално дозволени концентрации и количествено и за други штетни материји што може да се испуштаат во воздухот од одделни извори на загадување* (Сл.весник 3/90) во атмосферата можат да наштетат на животната средина. Ако е детектиран мириз надвор од границите на инсталацијата да се обезбеди оценка на мирисот во однос на фреквенцијата и локацијата на појавување.

Дадете детали и оценка на влијанијата на било кои постоечки или предвидени емисии во животната средина, вклучувајќи ги и медиумите различни од оние во кои емисиите би се случиле.

Во **Прилогот VII.2** треба да се дадат модели за дисперзија на емисиите во атмосферата од различните процеси во инсталацијата.

ОДГОВОР

Во **Прилогот VII.2** дадена е оценка на влијанието на емисиите во атмосферата од Инсталацијат, врз животната средина, односно врз квалитетот на амбиентниот воздух. Оценката е направена од страна на ТЕХНОЛАБ ДОО, Скопје.

VII.3 Оценка на влијанието врз површинскиот рецицилан

Описи ги постоечките услови во поглед на квалитет на водата со посебно внимание на стандардите за квалитет на животна средина (Уредба за класификација на водите, Сл. Весник бр.18 од 1999 година). Треба да се пополни Табелата VII.3.1.

Наведете дали емисиите на главните загадувачки супстанции (како што се дефинирани во Анекс IV од Додатокот на Упатството) во водата можат да наштетат на животната средина.

Дадете детали и оценка на влијанијата на било кои постоечки или предвидени емисии во животната средина, вклучувајќи ги и медиумите различни од оние во кои емисиите би се случиле.

Деталите од оценката и било кои други релевантни информации за реципиентот треба да се поднесат во **Прилог VII.3.**

ОДГОВОР

Од Инсталацијата емисии во површински води нема. **Табелата VII.3.1.** не пополнета.

VII.4 Оценка на влијанието на исуштањата во канализација

Дадете детали и оценка на влијанијата на било кои постоечки или предвидени емисии во животната средина, вклучувајќи ги и медиумите различни од оние во кои емисиите би се случиле.

Деталите од оценката и било кои други дополнителни информации треба да се поднесат во **Прилог VII.4.**

ОДГОВОР

Испештања во градската канализација од Инсталацијата има само на отпадни фекални води и атмосферски води. Анализи на овие води не се направени.

VII.5 Оценка на влијанието на емисиите врз почвата и подземниот вод

Описи го постоечкиот квалитет на подземните води. согласно Уредбата за класификација на водите (Сл. Весник 18-99). Табелите VII.5.1 треба да се пополнат. Дадете детали и оценка на влијанијата на било кои постоечки или предвидени емисии во почвата (пропусливи слоеви, почви, полупочви и карпести средини), вклучувајќи ги и медиумите различни од оние во кои емисиите би се случиле.

Ова вклучува расфрлање по површината, инјектирање во земјата и др.

Деталите за оценката вклучувајќи хидрографски извештај (да се вклучат метеоролошки податоци и податоци за квалитетот на водата, класификација на водопропусливиот слој, осетливост, идентификација и зонирањето на изворите и ресурсите), како и педолошки извештај треба да се поднесат во **Прилогот VII.5**. Кога емисиите се насочени директно на или во почвите треба да се направат испитувања на почвите. Треба да се идентификуваат сите осетливи водни тела (како резултат на површински емисии).

ОДГОВОР

Нема емисии во почва и во подземните води. Табелата VII.5.1 не е пополнета.

VII.5.1 *Расфрлање на земјоделски и неземјоделски отпад*

Табелите VII.5.2 и VII.5.3 треба да се комплетираат онаму каде што е соодветно. Повеќе информации се достапни во Упатството за ова барање. Доколку отпадот се расфрлува на земјиште во туѓа сопственост, да се приложи соодветен договор со сопственикот.

ОДГОВОР

Не е применливо. Нема таква дејност. **Табелите VII.5.2 и VII.5.3 не се пополнети.**

VII.6 *Загадување на почвата / подземната вода*

Треба да бидат дадени детали за познато минато или сегашно загадување на почвата и/или подземната вода, на или под теренот.

Сите детали вклучувајќи релевантни истражувачки студии, оценки, или извештаи, резултати од мониторинг, лоцирање и проектирање на инсталации за мониторинг, планови, цртежи, документација, вклучувајќи инженеринг за спречување на загадувања, ремедијација и било кои други дополнителни информации треба да се вклучат во Прилогот VII.6.

ОДГОВОР

Од отпочнувањето со работа на Инсталацијата до денес, нема загадување на почвата и подземните води.

VII.7 Оценка на влијанието врз животната средина на искористувањето на отпадот во рамките на локацијата и/или неговото одлагање

Опиши ги постапките за спречување на создавање отпад и искористување на истиот.

Дадете детали и оценка на влијанието врз животната средина на постоечкото или предложеното искористување на отпадот во рамките на локацијата и/или неговото одлагање, вклучувајќи ги и медиумите различни од оние во кои емисиите би се случиле.

Овие информации треба да се дел од **Прилогот VII.7.**

ОДГОВОР

Во рамките на локацијата на Инсталацијата привремено се одлага карбидна вар која се јавува во процесот на производство на ацетиленот.

Со оглед на фактот дека создавањето на карбидната вар како отпадна супстанција е директно врзано со производството на ацетиленот, постапки за спречување на нејзино создавање не се применливи. Затоа пак нејзиното искористување е целосно и таа најмногу се користи во градежната индустрија.

Во **Прилогот VII.7.** даени се неколку извештаи од извршени анализи на составот на карбидната вар и можностите за нејзината применливост.

VII.8 Влијание на бучава

Дадете детали и оценка на влијанијата на сите постоечки или предвидени емисии врз животната средина, вклучувајќи ги и медиумите различни од оние во кои емисиите би се случиле.

Мерења од амбиенталната бучава

Пополнете ја Табела VII.8.1 во врска со информациите побарани подолу:

1. Наведете ги максималните нивоа на бучава што може да се појават на карактеристични точки на границите на инсталацијата. (*наведените го интервалот и шраенето на мерењето*)
2. Наведете ги максималните нивоа на бучава што може да се појават на посебни осетливи локации надвор од границите на инсталацијата.
3. Наведете детали за постоечкото ниво на бучава во отсуство на бучавата од инсталацијата.

Во случај кога се надминатата граничните вредности дадени со Одлуката за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните од штетна бучава (Сл. Весник 64 од 1993 год.), во **Прилогот VII.8** треба да се приложат модели на предвидување, мапи, дијаграми и придружни документи, вклучувајќи детали за намалување и предложените мерки за контрола на бучавата.

ОДГОВОР

Во Прилог VII.8 дадена е оценка на влијанието на бучавата врз животната средина. Табела VII.8.1 е пополнета и дадена е во АНЕКС 1.

VIII ОПИС НА ТЕХНОЛОГИИТЕ И ДРУГИТЕ ТЕХНИКИ ЗА СПРЕЧУВАЊЕ, ИЛИ ДОКОЛКУ ТОА НЕ Е МОЖНО, НАМАЛУВАЊЕ НА ЕМИСИИТЕ НА ЗАГАДУВАЧКИТЕ МАТЕРИИ

Описи ја предложената технологија и другите техники за спречување или, каде тоа не е можно, намалување на емисиите од инсталацијата.

VIII.1 Мерки за спречување на загадувањето вклучени во процесот

Треба да бидат вклучени детали за системите за третман/намалување (емисии во воздух и вода), заедно со шеми доколку е можно.

За секоја идентификувана емисиона точка пополнете Табела VIII.1.1 и вклучете детални описи и шеми на сите системи за намалување.

Прилогот VIII.1 треба да ги содржи сите други придружни информации.

VIII.2 Мерки за штрејман и контрола на загадувањето на крајот од процесот

Треба да бидат вклучени детали за системите за третман/намалување (емисии во воздух и вода), заедно со шеми доколку е можно.

Прилогот VIII.2 треба да ги содржи сите други придружни информации.

ОДГОВОР

Во Инсталација нема посебни уреди и системи за директно намалување на загадувањето. Мерките за спречување на загадувањето во воздухот и водата се однесуваат, пред се во компакноста на технологијата на производство и во ражувањето со сировините, помошните материјали и готови производи. Високата ефикасност во производниот процес и мерките за безбедност и спречување на појавата од пожар и експлозија (потенцијална опасност заради специфичните особини на ацетиленот) придонесува за спречување емисиите во воздухот, односно нивно намалување до минимум. Табелата VIII.1.1 не е пополнета.

IX МЕСТА НА МОНИТОРИНГ И ЗЕМАЊЕ НА ПРИМЕРОЦИ

Идентификувајте ги места на мониторинг и земање на примероци и опишете ги предлозите за мониторинг на емисиите.

Пополнете ја Табелата **IX.1.1** (онаму каде што е потребно) за емисиите во воздух, емисии во површински води, емисии во канализација, емисии во почва и за емисии на отпад. За мониторинг на квалитетот на животната средина, да се пополни Табелата **IX.1.2** за секој медиум на животната средина и мерно место поединечно.

Потребно е да се вклучат детали за локациите и методите на мониторингот и земање примероци .

Прилогот IX треба да ги содржи сите други придружни информации.

ОДГОВОР

Местата на мониторинг на емисиите и мониторинг на квалитетот на животната средина дефинирани се во **Табела IX.1.1** и **Табела IX.1.2**. Истите се дадени во АНЕКС 1.

X ЕКОЛОШКИ АСПЕКТИ И НАЈДОБРИ ДОСТАПНИ ТЕХНИКИ

Опишете ги накратко главните алтернативи на предлозите содржани во барањето, доколку постојат такви.

Опишете сите еколошки аспекти кои биле предвидени во однос на почисти технологии, намалување на отпад и замена на сировините.

Опишете ги постоечките или предложените мерки, со цел да се обезбеди дека:

1. Најдобрите достапни техники се или ќе се употребат за да се спречи или елиминира или, онаму каде што не е тоа изводливо, генерално да се намали емисијата од активноста;
2. не е предизвикано значајно загадување;
3. создавање на отпад е избегнато во согласност со Законот за отпад; кога отпад се создава, се врши негово искористување, или кога тоа технички и економски е невозможно, се врши негово одлагање и во исто време се избегнува или се намалува неговото влијание врз животната средина;
4. енергијата се употребува ефикасно;
5. преземени се потребните мерки за спречување на несреќи и намалување на нивните последици (како што е детално описано во Делот XI);
6. преземени се потребните мерки по конечен престанок на активностите со цел избегнување на сите ризици од загадување и враќање на локацијата во задоволителна состојба (како што е детално описано во Делот XII);

Прилогот X треба да ги содржи сите други придружни информации.

Образложете го изборот на технологијата и дадете образложение (финансиско или друго) зашто не е имплементирана технологија предложена со Белешките за НДТ или БРЕФ документите.

XI ОПЕРАТИВЕН ПЛАН

Операторите кои поднесуваат барање за дозвола за усогласување со оперативен план приложуваат предлог-оперативен план според чл. 134 од законот за животна средина (Сл. В. РМ 53/05).

XII ОПИС НА ДРУГИ ПЛАНИРАНИ ПРЕВЕНТИВНИ МЕРКИ

XII.1 Сречување на несреќи и што реагирање

Описи ги постоечките или предложените мерки, вклучувајќи ги процедурите за итни случаи, со цел намалување на влијанието врз животната средина од емисиите настанати при несреќи или истекување.

Исто така наведете превземените мерки за одговор во итни случаи надвор од нормалното работно време, т.е. ноќно време, викенди и празници.

Описете ги постапките во случај на услови различни од вообичаените вклучувајќи пуштање на опремата во работа, истекувања, дефекти или краткотрајни прекини.

Прилогот XII.1 треба да ги содржи сите други придружни информации.

XII.2 Други важни документи поврзани со заштита на животната средина

Коментарите за други придружни документи како што се: волонтерско учество, спогодби, добиена еко ознака, програма за почисто производство итн. треба да се содржат во **Прилог XII.2**.

ОДГОВОР

Во **Прилог XII.1** описаны се мерките и процедурите за итни случаи настанати при несреќи и хаварии. Тие се класифицирани според причините на настанување и последиците по медиумите на животната средина.

XIII РЕМЕДИЈАЦИЈА, ПРЕСТАНОК СО РАБОТА, ПОВТОРНО ЗАПОЧНУВАЊЕ СО РАБОТА И ГРИЖА ПО ПРЕСТАНОК НА АКТИВНОСТИТЕ

Описете ги постоечките или предложените мерки за намалување на влијанието врз животната средина по престанок на целата или дел од инсталацијата од активноста, вклучувајќи мерки за грижа после затворање на потенцијални загадувачки резиденти.

Прилог XIII треба да ги содржи сите други придружни информации.

ОДГОВОР

Во **Прилог XIII** описаны се мерките и активностите кои се превземаат во случај на престанок со работа на целата Инсталација или на дел од неа.

XIV НЕТЕХНИЧКИ ПРЕГЛЕД

Нетехничкиот преглед на барањето треба да се вклучи на ова место. Прегледот треба да ги идентификува сите позначајни влијанија врз животната средина поврзани со изведувањето на активноста/активностите , да ги опише сите постоечки или предложени мерки за намалување на влијанијата. Овој опис исто така треба да ги посочи и нормалните оперативни часови и денови во неделата на посочената активност.

Следните информации мора да се вклучат во нетехничкиот преглед:

Опис на :

- инсталацијата и нејзините активности,
- сировини и помошни материјали, други супстанции и енергија кои се употребуваат или создаваат од страна на инсталацијата,
- изворите на емисии од инсталацијата,
- условите на теренот на инсталацијата и познати случаи на историско загадување,
- природата и квантитетот на предвидените емисии од инсталацијата во секој медиум поодделно како и идентификацијата на значајните ефекти на емисиите врз животната средина,
- предложената технологија и другите техники за превенција или, каде не е можно, намалување на емисиите од инсталацијата,
- проучени главни алтернативи во однос на изборот на локација и технологии;
- каде што е потребно, мерки за превенција и искористување на отпадот создан од инсталацијата,
- понатамошни планирани мерки што соодветствуваат со општите принципи на обврските на операторот, т.е.
  - (а) Сите соодветни превентивни мерки се преземени против загадувањето, посебно преку примена на најдобрите достапни техники;
  - (б) не е предизвикано значајно загадување;
  - (в) создавање на отпад е избегнато во согласност Законот за отпад; кога отпад се создава, се врши негово искористување, или кога тоа технички и економски е невозможно, се врши негово одлагање и во исто време се избегнува или се намалува неговото влијание врз животната средина;
  - (г) енергијата се употребува ефикасно;
  - (д) преземени се потребните мерки за спречување на несреќи и намалување на нивните последици;
  - (ѓ) преземени се потребните мерки по конечен престанок на активностите со цел избегнување на сите ризици од загадување и враќање на локацијата во задоволителна состојба.
- планираните мерки за мониторинг на емисиите во животната средина.

Прилогот XIV треба да ги содржи сите други придружни информации.

ОДГОВОР

ТГС Технички Гасови А.Д. Скопје, Погон за производство на Ацетилен се наоѓа во индустриската зона "Запад" во Скопје.

Основната дејност на Инсталацијата е производство на гас Ацетилен (C_2H_2). Како нус производ се добива карбидна (гасена) вар. Покрај ова, на локацијата се наоѓа и Дистрибутивен центар за аргон (Ar) и азот (N₂), како и полnilница за јаглероден диоксид (CO₂) и Транспорт.

Во Инсталацијата се употребуваат, односно произведуваат следните сировини, помошни материјали и готови производи:

1. Калциум карбид (CaC₂) – сировина во цврста форма. Се користи за производство на Ацетилен,
2. Вода – се употребува вода од градската вововодна мрежа,
3. Јаглерод диоксид (CO₂) - се користи гас од сопствено производство (добиени во Производните единици Егри или Волково). Тој се употребува за продувување на корпата во која се става калциум карбид. Продувувањето со јаглерод диоксид се врши за да се истисне заостанатиот воздух од корпата (инертизација),
4. Ацетон (CH₃COCH₃) – се користи за дополнување на боците за ацетилен доколку нема доволно количество на ацетон во неа (подетално објаснето во Прилог V.1),
5. Ацетилен C₂H₂ – готов производ, гас. Се добива при реакција на калциум карбидот и вода,
6. Лесно масло за ложење (нафта) – се користи како гориво за парните котли за греенje на деловните простории од Инсталацијата,
7. Компресорско масло – се користи како сретство за подмачкување кај компресорите,

Емисија во воздухот има од еден точкаст извор. Тоа е емисија од согорувачките процеси во три котли кои се поврзани на еден испуст (означен како A1). Овие котли работат во грејната сезона и служат само за загревање на деловните простории на Инсталацијата.

Фугитивна емисија на CO₂ се јавува во процесот на производство при продувување на дел од опремата заради создавање на инертна средина и спречување на експлозија.

Од отпочнувањето со работа на Инсталацијата до денес, нема загадување на почвата и подземните води.

Од Инсталацијата во градската канализација има емисии на фекалните отпадни води и на атмосферските води. Отпадни води од технолошкиот процес не се генерираат.

Во процесот на производство на ацетилен, добиен при реакција на калциум карбидот и вода, како остаток се добива карбидна вар - Ca(OH)₂ во форма на мил (кашеста мешавина на калциумхидроксид и вода). Овој остаток не се фрла, туку се собира во таложни базени, лоцирани во непосредна близина на погонот за производство на Ацетилен. Потоа варта, како спореден производ, се продава за потребите на градежништвото.

Придонесот на инсталацијата врз загадувањето на воздухот на животната средина од загадувачката супстанција CO е *штоа* граничната вредност за заштита на човековото здравје, која се однесува за период на пресметка од 8 часа.

Придонесот на инсталацијата врз загадувањето на воздухот на животната средина од загадувачката супстанција SO₂ е *штоа* граничната вредност за заштита на човековото здравје, која се однесува за двета периода на пресметка, т.е.за период од 1 час и за период на пресметка од 24 часа.

Придонесот на инсталацијата врз загадувањето на воздухот на животната средина од загадувачката супстанција NO₂ е *штоа* граничната вредност за заштита на човековото здравје, која се однесува за период на пресметка од 1 час. Исто така за период на пресметка од една календарска година, придонесите се *штоа* граничната вредност.

Од резултатите добиени при мерењето на амбиентната бучава може да се заклучи дека бучавата што се генерира од ТГС ТЕХНИЧКИ ГАСОВИ, Производна единица Ацетилен **нема** влијание врз животната средина надвор од нејзините граници.

Во рамките на Инсталацијата, преземени се и редовно се преземаат мерки и активности, со цел да се спречат и да се сведат на минимум можностите од појава на ваквите опасности.

Во делот на превентивни мерки, се постапува според барањата за квалитетно и совесно работење, како прв предуслов за спречување на несаканите состојби. Вработените на сите нивоа се запознати со причините и последиците на опасностите. Покрај тоа, во рамките на законските регулативи, постојано се врши редовна контрола на исправноста на уредите, инсталациите и опремата. При тоа редовно се проверуваат:

- Гасната инсталација
- Садовите под притисок
- Цевоводите за хемикалии, вода и компримиран воздух
- Исправноста на електричната инсталација (заштитно заземјување, громобранска заштита, изолација и.т.н.)

Гасната инсталација, садовите и резервоарите под притисок се обезбедени со сигурносни вентили за заштита од појава на надпритисок.

Во рамките на оперативните мерки Инсталацијата е опремена со стабилни системи и мобилни апарати за гасење на пожар со вода, CO₂ и прашок чиј број и поставеност се во рамките на Планот за заштита од пожар. Нивната исправност редовно се контролира според важечките прописи.

Во Инсталацијата е обезбедено постојано присуство на вработени оператори и одржувачи кои се грижат за безбедноста на погонот. Освен тоа има и организирана чуварска служба која со редовни обиколки вон работното време ја следи безбедносната состојба на локалитетот.

а) Превземање на оперативни активности:

- Празнење на цевните инсталации од запаливи и други гасови и течности,
- Празнење на заостанатите количини на гасови, течни хемикалии и горива од резервоарите, со отуѓување или префрлување во другите Производни единици кои се во состав на ТГС ТЕХНИЧКИ ГАСОВИ и СОЛ СЕЕ,
- Празнење на базените со карбидна вар и продавање на истата на познати купувачи,
- Конзервирање на цевните инсталации од котлите и опремата за напојна вода со сртства против корозија и смрзнување,
- Подмачкување и замастување на сите вртливи делови од компресорите и останатата машинска опрема,
- Празнење на водоводните инсталации, или доколку тоа не е можно, полнење на водните системи со сртства за заштита од смрзнување,
- Растеретување и доведување во безнапонска состојба на електричните уреди и разводни табли,
- Видно обележување на резервоарите, електро таблите и дел од опремата кои не смеат да се испразнат или исклучват со натписи за известување и опомена (пример: електротабли кои мора да бидат во напонска состојба).

б) Превземање на административни активности

- Информирање на надлежните министерства за престанок со работа, со поднесување извештај за превземените мерки и активности,

- Изготвување заеднички план за мерки и активности со соседните инсталации (пример фабрика Карпош) сврзани со новонастанатата состојба,
- Евидентирање на сите оперативни активности кои се превземени во ваквата состојба, со назнака на местата каде се наоѓа оваа евиденција,
- Обележување на локациите и местата кои можат да бидат опасни и изготвување листа на мерки кои треба да се превземат во случај на потреба,
- Изготвување на листа на активности за извршување на повремени контроли на Инсталацијата и список на лица со соодветна професија, задолжени за тие контроли,
- Изготвување листа на мерки и активности за повторно започнување со работа на Инсталацијата.

XV ИЗЈАВА

Изјава

Со оваа изјава поднесувам барање за дозвола/ревидирана дозвола, во согласност со одредбите на Законот за животна средина (Сл.весник бр.53/05) и регулативите направени за таа цел.

Потврдувам дека информациите дадени во ова барање се вистинити, точни и комплетни.

Немам никаква забелешка на одредбите од Министерството за животна средина и просторно планирање или на локалните власти за копирање на барањето или негови делови за потребите на друго лице.

Потпишано од :
(во име и на организацијата)

Датум : 27.12.2007г.

Име на потписникот : Николовски Трајче

Позиција во организацијата : Генерален Директор

Печат на компанијата:

АНЕКС 1

ТАБЕЛИ

ТАБЕЛА IV.1.1: Дешали за сировини, меѓу производи, производи, и.ш.н. поврзани со процесите, а кои се употребуваат или се создадени на локацијата

Реф. Број или шифра	Материјал/ Супстанција	CAS Број	Категорија на опасност	Залиха Количина (тони)	Годишна употреба (тони)	Природа на употребата	R - Фраза	S - Фраза
1.	Калциум карбид <chem>CaC2</chem>	75-20-7			430 t	Се користи за производство на Ацетилен (<chem>H2C2</chem>)	15	8-43
2.	Ацетилен <chem>H2C2</chem>	5-6-12			140 t	Се користи како готов производ	5-6-12	9-16-33
3.	Карбидна вар	471-34-1			300 t	Се јавува како нус производ	37/38/-41	26-36/37/39
4.	Јаглерод диоксид <chem>CO2</chem>	124-38-9		3	6 t	Се користи во технолошкиот процес	/	/
5.	Вода <chem>H2O</chem>	/			4000 m ³	Се користи како реагенс за производство на Ацетилен	/	/
6.	Ацетон <chem>CH3COCH3</chem>	67-64-1			10 t	Се користи за дополнување на боците за Ацетилен	11-36-66-67	9-16-26
7.	Лесно масло за ложење (нафта)				10 t	Се користи како гориво за котлите		
8.	Компресорски масла		3; 6		200 L	Се користи за компресорските машини	10	1

ТАБЕЛА IV.1.2 Дешали за сировини, меѓупроизводи, производи, и.ш.н. поврзани со процесије, а кои се употребуваат или создадени на локацијата

Реф.Број или шифра	Материјал/ Супстанција) ¹	Мирис			Приоритетни супстанции) ¹			
		Миризливост Да/Не	Опис	Праг на Осетливост [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]				
1.	Калциум карбид	не						
2.	Ацетилен	да	Пријатен мирис					
3.	Карбидна вар	не						
4.	Јаглерод диоксид CO_2	не						
5.	Вода	не						
6.	Ацетон CH_3COCH_3	да	Карактеристичен остар мирис					
7.	Масло за ложење (нафта)	да	Карактеристичен мирис за нафта за домаќинство					
8.	Компресорски масла	не						

¹Листа на приоритетни супстанции согласно Табелите III до VIII од Уредбата за класификација водите (Сл.Весник 18-99).

ТАБЕЛА V.2.1: ОТПАД - Корисишење/одложување на ошасен оштад

Отпаден материјал	Број од Европскиот каталог на отпад	Главен извор ¹ е ²	Количина		Преработка/одложување во рамките на самата локација (Начин и локација)	Преработка, реупотреба или рециклирање со превземач (Метод, локација и превземач)	Одложување надвор од локацијата (Метод, локација и превземач)
			Тони/месечно	м ³ / месечно			

¹ За секој отпад треба да се посочи основната активност/процес

² Треба да се вклучи и отпадот прифатен на местото на локацијата за наменето исктористување и одлагање на отпад

ТАБЕЛА V.2.2: ОТПАД - Друг вид на корисување/одложување на отпад

Отпаден материјал	Број од Европскиот каталог на отпад	Главен извор ¹ e ²	Количина		Преработка/одложување во рамките на самата локација (Начин и локација)	Преработка, реупотреба или рециклирање со превземач (Метод, локација и превземач)	Одложување надвор од локацијата (Метод, локација и превземач)
			Тони / месечно	м ³ / месечно			
Карбидна вар		Се јавува како нус производ при добивање на ацетилен	30		Се одложува и се таложи во таложни базени		Со помош на превоз се всисува во цистерна и се продава на градежни фирмии

¹ За секој отпад треба да се посочи основната активност/процес

² Треба да се вклучи и отпадот прифатен на местото на локацијата за наменето исктористување и одлагање на отпад

**ТАБЕЛА VI.1.1: Емисии од јарни кошти во атмосфераја
(1 страна за секоја точка на емисија)**

Точка на емисија:

Точка на емисија Реф. бр:	A1
Опис:	Заеднички оџак од три котла K1, K2 и K3. Димните гасови од котлите, преку засебни канали низ оџакот се испуштаат во атмосферата
Географска локација по Националниот координатен систем (12 цифри, 6E, 6H):	N 42,00986° E 21,37017°
Детали за вентилација	
Дијаметар:	0,5 x 0,3 m
Висина на површина(м):	10 м
Датум на започнување со емитирање:	

Карактеристики на емисијата:

Вредности на парниот котел	
Излез на пареа:	
Топлински влез:	0,5 + 0,5 + 0,5 MW
Гориво на парниот котел	
Вид:	нафта
Максимални вредности на кои горивото согорува	50 l/h (по котел)
% содржина на сулфур:	0,2
NOx	Од 79 до 105 mg/Nm ³ °C , 3% O ₂ (Течно гориво)
Максимален волумен на емисија	910 Nm ³ /h
Температура	°C(max) 282 °C(min) 187 °C(avg) 235

Периоди на емисија (средно)	<u>60</u> min/h <u>4</u> h/day <u>130</u> day/y
-----------------------------	---

ТАБЕЛА VI.1.2: Главни емисии во атмосфераја

(1 Страна за секоја емисиона точка)

Емисиона точка Реф. Бр:	
Извор на емисија:	
Опис:	
Географска локација по Националниот координатен систем (12 цифри, 6E,6N):	
Детали за вентилација	
Дијаметар:	
Висина на површина(м):	
Датум на започнување со емитирање:	

Карактеристики на емисијата:

(i) Волумен кој се емитува:			
Средна вредност/ден	m ³ /d	Макс./ден	m ³ /d
Максимална вредност/час	m ³ /h	Мин. брзина на проток	m.s ⁻¹
(ii) Други фактори			
Температура	°C(max)	°C(min)	°C(ср.вредност)
Извори од согорување:			
Волуменските изрази изразени како: ☐ суво. ☐ влажно _____ %O ₂			

(iii) Период или периоди за време на кои емисиите се создадени, или ќе се создадат, вклучувајќи дневни или сезонски варијации (да се вклучат почеток со работа/затворање):

Периди на емисија (средно)	_____ min/h _____ hr/day _____ day/y
-------------------------------	--

ТАБЕЛА VI.1.3: Главни емисии во атмосфера -Хемиски карактеристики на емисијата (1 јабела за емисиона точка)

Референчен број на точка на емисија : **A1**

Параметар	Пред да се третира ⁽¹⁾				Краток опис на третманот	Како ослободено ⁽¹⁾						
	mg/Nm ³		kg/h			mg/Nm ³		kg/h.		t/year		
	Средно	Макс.	Средно	Макс.		Средно	Макс.	Средно	Макс.	Средно	Макс.	
CO						319	418	0,290	0,380	0,150	0,198	
SO ₂						67	78	0,06	0,07	0,031	0,037	
NOx						92	105	0,08	0,09	0,042	0,050	
CO ₂						210.430,0	233.469,0	191,1	212,0	99,3	110,2	
	Како што е ослободено				Нема третман							

1. Концентрациите треба да се базирани на нормални услови на температура и притисок т.е. (0°C, 101.3 kPa). влажно/суво треба да биде дадено исто како што е во таблица VI.1.2 доколку не е нагласено на друг начин.

ТАБЕЛА VI.1.4: Емисии во атмосфера – Помали емисии во атмосфера

Точки на емисија Референтни броеви	Опис	Детали на емисијата ¹				Применет систем за намалување (филтри,...)
		материјал	mg/Nm ³⁽²⁾	kg/h.	kg/година	

1 Максималните вредности на емисии треба да се зададат за секој еmitиран материјал, концентрацијата треба да се наведат за максимум 30 минутен период.

2 Концентрациите треба да се базираат при нормални услови на температура и притисок т.е. (0°C 101.3kPa). Влажно/суво треба јасно да се истакне. Вклучете референтни услови на кислородот за изворите на согорување.

ТАБЕЛА VI.1.5: Емисии во атмосфераја - Потенцијални емисии во атмосфераја

Точки на емисија реф.бр. (претставен во дијаграмот)	Опис	Дефект кој може да предизвика емисија	Детали за емисијата (Потенцијални макс. емисии) ¹		
			Материјал	mg/Nm ³	kg/час

¹ Пресметајте ги потенцијалните максимални емисии за секој идентификуван дефект.

ТАБЕЛА VI.2.1: Емисии во џоворшински води

(1 страна за секоја емисија)

Точка на емисија:

Точка на емисија Реф. Бр:	
Извор на емисија	
Локација :	
Референци од Националниот координатен систем (10 цифри, 5E,5H):	
Име на реципиентот (река, езеро...):	
Проток на реципиентот:	$m^3 \cdot s^{-1}$ проток при суво време $m^3 \cdot s^{-1}$ 95% проток
Капацитет на прифаќање на отпад (Дозволен самопречистителен капацитет):	kg/ден

Дештали за емисииште:

(i) Еmitирano количство			
Просечно/ден		Максимално/ден	
Максимална вредност/час			

- (ii) Период или периоди за време на кои емисиите се создадени, или ќе се создадат, вклучувајќи дневни или зесонски варијации (да се вклучат почеток со работа/затворање):

Периоди на емисија (средна вредност)	
---	--

ТАБЕЛА VI.2.2: Емисии во йовршинскиите води - Карактеристики на емисијата

(1 табела за емисиона точка)

Референтен број на точки на емисија:

Параметар	Пред да се третира				Како што е ослободено				% Ефикасност
	Макс. просечна вредност на час (mg/l)	Макс. просечна вредност на ден (mg/l)	kg/ден	kg/година	Макс. просечна вредност на час (mg/l)	Макс. просечна вредност на ден (mg/l)	kg/ден	kg/година	

ТАБЕЛА VI.3.1: Истуштања во канализација

(1 страна за секоја емисија)

Точка на емисија:

Точка на емисија Реф. Бр:	
Локација на поврзување со канализација:	
Референци од Националниот координатен систем (10 цифри, 5E,5H):	
Име на превземачот отпадните води:	
Финално одлагање	

Дешали за емисијата:

(и) Количина која се емитира			
Просечно/ден	m ³	Максимум/ден	m ³
Максимална вредност/час	m ³		

- (ii) Период или периоди за време на кои емисиите се создадени, или ќе се создадат, вклучувајќи дневни или сезонски варијации (да се вклучват почеток со работа/затворање):

Периоди на емисија (средна вредност)	_____ min/ч _____ ч/ден _____ ден/год
---	---------------------------------------

ТАБЕЛА VI.3.2: Истуштања во канализација - Карактеристики на емисијата

(1 табела за емисиона точка)

Референтен број на точка на емисија:

Параметар	Пред да се третира				Како што е ослободено				% Ефикасност
	Макс. просечна вредност на час (mg/l)	Макс. просечна вредност на ден (mg/l)	kg/ден	kg/година	Макс. просечна вредност на час (mg/l)	Макс. просечна вредност на ден (mg/l)	kg/ден	kg/година	

ТАБЕЛА VI.4.1: Емисии во йочва

(1 Страна за секоја емисиона точка)

Емисиона точка или област:

Емисиона точка/област Реф. Бр:	
Патека на емисија: (бушотини, бунари, пропусливи слоеви, квасење, расфрлување итн.)	
Локација:	
Референци од Националниот координатен систем (10 цифри, 5 Исток, 5 Север):	
Висина на испустот: (во однос на надморската висина на реципиентот)	
Водна класификација на реципиентот (подземното водно тело):	
Оценка на осетливоста од загадување на подземната вода (вклучувајќи го степенот на осетливост):	
Идентитет и оддалеченост на изворите на подземна вода кои се во ризик (бунари, извори итн.):	
Идентитет и оддалеченост на површинските водни тела кои се во ризик:	

Детали за емисијата:

(i) Емитиран волумен			
Просечно/ден	m^3	Максимум/ден	m^3
Максимална вредност/час	m^3		

(ii) Период или периоди за време на кои емисиите се направени, или ќе се направат, вклучувајќи дневни или сезонски варијации (да се вклучат почеток со работа/затворање):

Периоди на емисија (средно)	_____ min/h _____ h/day _____ day/y
--------------------------------	---

ТАБЕЛА VI.4.2: Емисии во јочваја - Карактеристики на емисијата

(1 табела за емисиона точка)

Референчен број на емисиона јатка/обласи:

Параметар	Пред третманот				Како што е ослободено				% Ефикасност
	Max. на час средно (mg/l)	Max. Дневно средно (mg/l)	kg/ден	kg/година	Max.средна вредност на час (mg/l)	Max. средна вредност на ден (mg/l)	kg/ден	kg/година	

ТАБЕЛА VI.5.1: Емисии на бучава - Збирна листа на извориште на бучава

Извор	Емисиона точка Реф. Бр	Опрема Реф. Бр	Звучен притисок ¹ dBA на референтна одалеченост	Периоди на емисија
Компресорска станица	N 1		62,5	Од 4 до 5 часа во тек на прва смена
Електромотори од вентилација	N 2		70,7	Од 4 до 5 часа во тек на прва смена
Електромотори од вентилација	N 3		71,9	Од 4 до 5 часа во тек на прва смена
Котлара	N 4		62,2	Од 4 до 5 часа во тек на прва смена

1. За делови од постројката може да се користат нивоа на интензитет на звучност.

Табела VII.3.1: Квалишет на површинска вода

(Лист 1 од 2)

Точка на мониторинг/ Референци од Националниот координатен систем : _____

Параметар	Резултати (mg/l)				Метод на земање примерок (заштат, нанос итн.)	Нормален аналитички опсег	Метода/техника на анализа
	Датум	Датум	Датум	Датум			
pH							
Температура (⁰ C)							
Електрична проводливост EC							
Амониумски азот NH ₄ -N							
Хемиска потрошувачка на кислород							
Биохемиска потрошувачка на кислород							
Растворен кислород O ₂ (r-r)							
Калциум Ca							
Кадмиум Cd							
Хром Cr							
Хлор Cl							
Бакар Cu							
Железо Fe							
Олово Pb							
Магнезиум Mg							
Манган Mn							
Жива Hg							

Квалиштет на површинска вода

(Лист 2 од 2)

Параметар	Резултати (mg/l)				Метод на земање примерок (заштитен, нанос итн.)	Нормален аналитички опсег	Метода/техника на анализа
	Датум	Датум	Датум	Датум			
Никел Ni							
Калиум K							
Натриум Na							
Сулфат SO ₄							
Цинк Zn							
Вкупна базичност (како CaCO ₃)							
Вкупен органски јаглерод TOC							
Вкупен оксидиран азот TON							
Нитрити NO ₂							
Нитрати NO ₃							
Фекални колиформни бактерии во раствор (/100mls)							
Вкупно бактерии во раствор (/100mls)							
Фосфати PO ₄							

Табела VII.5.1: Квалитет на подземна вода

(лист 1 од 2)

Точка на мониторинг/ Референци од Националниот координатен систем :

Параметар	Резултати (mg/l)				Метод на земање примерок (смеса и сл.)	Нормален аналитички опсег	Метода/техника на анализа
	Датум	Датум	Датум	Датум			
pH							
Температура							
Електрична проводливост EC							
Амониумски азот NH₄-N							
Растворен кислород O_{2(r-r)}							
Остатоци од испарување (180°C)							
Калциум Ca							
Кадмиум Cd							
Хром Cr							
Хлор Cl							
Бакар Cu							
Цијаниди Cn , вкупно							
Железо Fe							
Олово Pb							
Магнезиум Mg							
Манган Mn							
Жива Hg							
Никел Ni							
Калиум K							
Натриум Na							

Квалишт на подземна вода

(лист 2 од 2)

Параметар	Резултати (мг/л)				Метода на земање примерок (смеса, зафат и сл.)	Нормален аналитички опсег	Метода/техник а на анализа
	Датум	Датум	Датум	Датум			
Фосфати PO_4							
Сулфати SO_4							
Цинк Zn							
Вкупна базичност (како CaCO_3)							
Вкупен органски јаглерод							
Вкупен оксидиран азот							
Арсен As							
Бариум Ba							
Бор B							
Флуор F							
Фенол							
Фосфор P							
Селен Se							
Сребро Ag							
Нитрити NO_2							
Нитрати NO_3							
Фекални бактерии во раствор (/100mls)							
Вкупно бактерии во раствор (/100mls)							
Ниво на водата (според надмор. висина на Пула)							

ТАБЕЛА VII.5.2: Список на сопственици/поседници на земјиштето

Сопственик на земјиштето	Локација каде што се врши расфрањето	Податоци од мапа	Потреба од Фосфорно ѓубре за секоја фарма

Вкупна потреба на Фосфорно ѓубре за секој клиент _____

ТАБЕЛА VII.5.3: Распределување

Сопственик на земјиште/Фармер_____

Референтна мапа_____

Идентитет на површината	
Вкупна површина (ha)	
(а) Употреблива површина (ha)	
Тест на почвата за Фосфор Mg/l	
Датум на правење на тестот за Фосфор	
Култура	
Побарувачка на Фосфор (kg P/ha)	
Количество на мил расфрлена на самата фарма (m^3/ha)	
Проценето количесто Фосфор во милта расфрлена на фармата (kg P/ha)	
(б) Волумен што треба да се аплицира (m^3/ha)	
Аплициран фосфор (kg P/ha)	
Вк. количество внесена мил (m^3)	

Вкупна количина што може да се внесе на фармата.

Концентрација на Фосфор во материјалот што се расфрла	- kg Фосфор/m ³
Концентрација на Азот во материјалот што се расфрла	- kg Азот/m ³

ТАБЕЛА VII.8.1: Оценка на амбиеншна бучава

	Национален координатен систем	Нивоа на звучен притисок			
		(5 Север, 5 Исток)	L(A) _{eq}	L(A) ₁₀	L(A) ₉₀
Граница на инсталацијата					
Место 1: AN 1	N-42,01115°; E-21,36953°	47,5			
Место 2: AN 2	N-42,01028°; E-21,36938°	61,5			
Место 3: AN 3	N-42,00919°; E-21,36957°	58,5			
Место 4: AN 4	N-42,00948°; E-21,37060°	51,0			
Место 5: AN 5	N-42,01044°; E-21,37043°	49,8			
Место 6: AN 6	N-42,01126°; E-21,37032°	48,4			
Локации осетливи на бучава					
Место 1:					
Место 2:					
Место 3:					
Место 4:					

Забелешка: Сите локации треба да бидат назначени на придржните цртежи.

ТАБЕЛА VIII.1.1: Намалување / контарола на третман**Референчни број на емисионашта точка:**

Контролен параметар ¹	Опрема ²	Постојаност на опремата	Калибрација на опремата	Подршка на опремата

Контролен параметар ¹	Мониторинг кој треба да се изведе ³	Опрема за мониторинг	Калибрирање на опремата за мониторинг

¹ Наброи ги оперативните параметри на системот за третман/намалување кои ја контролираат неговата функција.² Наброј ја опремата потребна за правилна работа на системот за намалување/третман.³ Наброи ги мониторизите на контролните параметри, кои треба да се изведат.

ТАБЕЛА IX.1.1: Мониторинг на емисии и точки на замање на примероци

(1 табела за секоја точка на мониторинг)

Референчен број на емисионаша точка: A1

Параметар	Фреквенција на мониторинг	Пристап до мерните места	Метод на земање на примероци	Метод на анализа/ техника
Концентрација на CO, SO ₂ , NO _x , CO ₂ ,	Четири пати годишно	Лесен пристап на вентилационен канал на кота +0,00	Согласно: ISO 9096 ISO 3966	Гасен анализатор-електрохемиска метода

ТАБЕЛА IX.1.1: Мониторинг на емисии и точки на замање на примероци

(1 табела за секоја точка на мониторинг)

Референчен број на емисионаша точка:
N1

Параметар	Фреквенција на мониторинг	Пристап до мерните места	Метод на земање на примероци	Метод на анализа/ техника
Итензитет на бучава	По потреба	Лесен пристап на кота + 0,00	Според IEC	Стандард ANSI S 1.4

Референчен број на емисионаша точка:
N2

Параметар	Фреквенција на мониторинг	Пристап до мерните места	Метод на земање на примероци	Метод на анализа/ техника
Итензитет на бучава	По потреба	Лесен пристап на кота +0,00	Според IEC	Стандард ANSI S 1.4

Референчен број на емисионаша точка:
N3

Параметар	Фреквенција на мониторинг	Пристап до мерните места	Метод на земање на примероци	Метод на анализа/ техника
Итензитет на бучава	По потреба	Лесен пристап на кота +0,00	Според IEC	Стандард ANSI S 1.4

Референчен број на емисионаша точка:
N4

Параметар	Фреквенција на мониторинг	Пристап до мерните места	Метод на земање на примероци	Метод на анализа/ техника
Итензитет на бучава	По потреба	Лесен пристап на кота +0,00	Според IEC	Стандард ANSI S 1.4

ТАБЕЛА IX.1.2 Мерни месѣца и мониторинг на живоишната средина

(1 табела за секоја точка на мониторинг)

Референштен број на точката на мониторинг: AN1

Параметар	Фреквенција на мониторинг	Пристан до точките на мониторинг	Метод на земање на примероци	Метод на анализа/техника
Мерење амбиентна бучава	четири пати годишно	Лесен пристап на кота +0,00	Според IEC	Стандард ANSI S 1.4

Референштен број на точката на мониторинг: AN2

Параметар	Фреквенција на мониторинг	Пристан до точките на мониторинг	Метод на земање на примероци	Метод на анализа/техника
Мерење амбиентна бучава	четири пати годишно	Лесен пристап на кота +0,00	Според IEC	Стандард ANSI S 1.4

Референштен број на точката на мониторинг: AN3

Параметар	Фреквенција на мониторинг	Пристан до точките на мониторинг	Метод на земање на примероци	Метод на анализа/техника
Мерење амбиентна бучава	четири пати годишно	Лесен пристап на кота +0,00	Според IEC	Стандард ANSI S 1.4

ТАБЕЛА IX.1.2 Мерни месѣца и мониторинг на живоишнаша средина
Референчни број на щошкаша на мониторинг: AN4

Параметар	Фреквенција на мониторинг	Пристап до точките на мониторинг	Метод на земање на примероци	Метод на анализа/техника
Мерење амбиентна бучава	четири пати годишно	Лесен пристап на кота +0,00	Според IEC	Стандард ANSI S 1.4

Референчни број на щошкаша на мониторинг: AN5

Параметар	Фреквенција на мониторинг	Пристап до точките на мониторинг	Метод на земање на примероци	Метод на анализа/техника
Мерење амбиентна бучава	четири пати годишно	Лесен пристап на кота +0,00	Според IEC	Стандард ANSI S 1.4

Референчни број на щошкаша на мониторинг: AN6

Параметар	Фреквенција на мониторинг	Пристап до точките на мониторинг	Метод на земање на примероци	Метод на анализа/техника
Мерење амбиентна бучава	четири пати годишно	Лесен пристап на кота +0,00	Според IEC	Стандард ANSI S 1.4

ПРИЛОГ I

- ❖ **Прилог I.1: Копија од судска регистрација**
- ❖ **Прилог I.2: Мапа на локацијата со географска положба и граници на инсталацијата**

**ПРИЛОГ I.1 РЕШЕНИЕ ЗА РЕГИСТРАЦИЈА ВО ЦЕНТРАЛЕН РЕГИСТАР
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА****ЦЕНТР~~А~~ЛЕН РЕГИСТАР НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА**

Регионална Регистрација Скопје

Број 0807-9/17617/1

Дата 06.09.2007

**Тековна состојба на правното лице од
единствениот трговски регистар
и регистарат на други правни лица**

ЕМБС: 4052510

Целосен назив на Субјектот на Упис:	Друштво за производство на индустриски гасови ТГС ТЕХНИЧКИ ГАСОВИ АД Скопје
Кратко име:	ТГС ТЕХНИЧКИ ГАСОВИ АД Скопје
Седиште:	Ул. ПРОЛЕТЕРСКА Бр.4 ВЛАЕ КАРПОШ
Вид на субјект на упис:	АД
Вид на сопственост:	• Приватна сопственост
Единствен даночен број:	4030974258154
Големина на субјектот:	голем
Организационен облик:	05.5 - акционерско друштво
Надлежен регистар:	Трговски Регистар

Основна главнина

Непаричен влог MKD:	419.220.422,00
Вкупно основна главнина MKD:	419.220.422,00

Сопственици

ЕМБГ/ЕМБС:	04064534
Име:	ФОНД ЗА ПЕНЗИСКО И ИНВАЛИДСКО ОСИГУРУВАЊЕ НА МАКЕДОНИЈА
Адреса:	Ул. 12 УДАРНА БРИГАДА Бр.2 СКОПЈЕ ЦЕНТАР
Тип на сопственик:	Основач/сопственик / Основач
Непаричен влог MKD:	9.813.804,00
Вкупен влог MKD:	9.813.804,00
Вид на одговорност:	Не одговара
ЕМБГ/ЕМБС:	19
Име:	Акционерски капитал
Тип на сопственик:	Основач
Непаричен влог MKD:	409.406.618,00
Вкупен влог MKD:	409.406.618,00

Дејности

Претежна дејност:	24.11/0	Производство на индустриски гасови
Евидентирани се дејности во надворешниот промет		
Други дејности:	Регистрирани дејности во надворешно-трговскиот промет	

Овластувања	
Овластени лица	
ЕМБГ/ЕМБС:	2003949450186
Име:	ТРАЈЧЕ НИКОЛОВСКИ
Адреса:	Ул. БРАТФОРДСКА Бр.1/3-7 СКОПЈЕ КАРПОШ
Овластувања:	Генерален директор со овластувања во внатрешниот и надворешниот трговски промет Самостојно склучува договори и други правни работи и врши други правни дејствија што поединечно не ја надминуваат вредноста од 300.000 ДЕМ За склучување на договори и други правни работи,односно за вршење на други правни действија чија вредност го надминува износот од 300.000 ДЕМ,мора да има согласност од Одбор на директори

Одбори	
Неизвршен член на одбор на директори	
ЕМБГ/ЕМБС:	0601947450186
Име:	МИЛОРАД ДРАКАЛСКИ
Адреса:	Ул. ВЕРА ЈОЦИК Бр.8-2020 СКОПЈЕ КИСЕЛА ВОДА
Овластувања:	Неизвршен член
ЕМБГ/ЕМБС:	2003949450186
Име:	ТРАЈЧЕ НИКОЛОВСКИ
Адреса:	Ул. БРАДФОРДСКА Бр.1/3-7 СКОПЈЕ КАРПОШ
Овластувања:	Неизвршен член
ЕМБГ/ЕМБС:	456339N
Име:	ЦУЛИО БОТЕС
Адреса:	Ул. ВИЛАСАНТА МИЛАНО
Држава:	ИТАЛИЈА
Овластувања:	Неизвршен член
ЕМБГ/ЕМБС:	5711169R
Име:	ЧОВАНИ АНОНИ
Адреса:	Ул. ВИАЛЕ ДИ АТИЧАНО Бр.1 ЛИВОРНО
Држава:	ИТАЛИЈА
Овластувања:	Неизвршен член
ЕМБГ/ЕМБС:	648481R
Име:	ЛУЧИАНО САЛВАДОР
Адреса:	Ул. ВИАЛЕ ЛОМБАРДИА Бр.15 МИЛАНО
Држава:	ИТАЛИЈА
Овластувања:	Неизвршен член
ЕМБГ/ЕМБС:	834815V
Име:	АЛДО ФУМАГАЛИ РОМАРИО
Адреса:	Ул. ПОРТО РОМАНА Бр.76 МИЛАНО
Држава:	ИТАЛИЈА
Овластувања:	Неизвршен член
ЕМБГ/ЕМБС:	AJ8816275
Име:	ИВАНО РОМАНЕЛО
Адреса:	Ул. УЛ. САН ФРАНЦИСКО Бр.30 ТОМБОЛО ПАДОВА
Држава:	ИТАЛИЈА
Овластувања:	Неизвршен член

Референт:
Анета Трачева

Трачева

Регионален Регистратор за РРК Скопје,
Добре Новачки

Фирма и седиште на субјектот на уписот	"ТГС ТЕХНИЧКИ ГАСОВИ СКОПЈЕ" АД СКОПЈЕ ул."Пролетерска" бр.4			Прилог кон решението за упис број	1
Број на регистарската влошка на регистарскиот суд и негово седиште		020091057-4-03-000			
Датум на уписот	Ознака и број на решението	Број на уписот	Назив на судот		
8.02.1999	Трг.бр.6766/98	7	Основен суд Скопје I Скопје		
Врз основа на решението за упис на регистарскиот суд е извршен упис во трговскиот регистар <u>усогласување со ЗТД</u> со следните податоци:					
1. Фирма и седиште на друштвото или на друг субјект на уписот Друштво за производство на индустриски гасови ТГС ТЕХНИЧКИ ГАСОВИ АД Скопје ул.Пролетерска бр.4 Скратен назив: ТГС ТЕХНИЧКИ ГАСОВИ АД Скопје					
2. Други уписи АД е запишано во судскиот регистар со рег.влошка бр.1-270-0-0-0 а сега врши усогласување со ЗТД.					
Фотокопирањето е извршено на <u>16-11-2007</u> година во Централниот регистар на Република Македонија. Копијата е верна на оригиналот што се наоѓа во збирката на прилози. <u>Референт</u>			Судија, <u>Злата Стамбодиска</u>		
Следува продолжение број:			3. Прилог кон решението за упис		
Овластеното лице го потпишува само прилогот кон пријавата за упис, а судијата прилогот кон решението за упис и регистарскиот лист. Образец бр. 5 Прилог кон решението за упис број 1					

Фирма и седиште на субјектот на уписот	Друштво за производство на индустриски гасови ТГС ТЕХНИЧКИ ГАСОВИ АД Скопје ул.Пролетерска бр.4			Прилог кон решението за упис број	3
Број на регистарската влошка на регистарскиот суд и негово седиште		020091051-4-03-000			
Датум на уписот	Ознака и број на решението	Број на уписот	Назив на судот		
8.02.1999	Трг. бр. 6766/98	5	Основен суд Скопје I Скопје		
Врз основа на решението за упис на регистарскиот суд е извршен упис во трговскиот регистар					
Усогласување со ЗТД _____ со следните податоци:					
1. Дејности односно работи на субјектот на уписот чија фирма е наведена во прилогот кон решението за упис број 1					
<p>24.11 - производство на индустриски гасови</p> <p>24.66 - производство на други хемиски производи неспомнати на друго место</p> <p>28.11 - производство на метални конструкции и делови на конструкции</p> <p>28.21 - производство на цистерни, резервоари и садови од метал</p> <p>28.52 - општи машински работи</p> <p>28.71 - производство на сандаци и слична амбалажа од челик</p> <p>28.72 - производство на амбалажа од лесни материјали</p> <p>28.75 - производство на други фабрикувани метални производи; неспомнати на друго место</p> <p>31.62 - производство на друга електрична опрема, неспомната на друго место</p> <p>33.20 - производство на инструменти и апарати за мерење, контрола, испитување, управување и други намени, освен опрема за индустриска процесна контрола</p> <p>33.30 - производство на опрема за индустриска процесна контрола</p> <p>45.12 - пробно дупчење и содирање</p> <p>45.21/2 - изградба на објекти на нискоградба</p> <p>45.34 - други инсталатерски работи</p> <p>50.20 - одржување и поправка на моторни возила</p> <p>50.30/1 - продажба на големо на делови и прибор за моторни возила</p> <p>50.30/2 - продажба на мало на делови и прибор за моторни возила</p> <p>50.30/3 - посредување во продажбата на делови и прибор за моторни возила</p> <p>50.50 - продажба на мало на моторни горива</p> <p>51.18 - посредници специјализирани во продажба на посебни производи или група на производи, неспомнати на друго место</p> <p>51.19 - посредници во продажбата на разновидни производи</p> <p>51.20 - трговија на големо со цврсти, течни и гасовити горива и слични производи</p> <p>51.54 - трговија на големо со метална стока, цевки, уреди и опрема за централно греење</p> <p>51.55 - трговија на големо со хемиски производи</p> <p>51.56 - трговија на големо со репродукционен материјал</p> <p>51.57 - трговија на големо со отпадоци и остатоци</p>					
<p style="text-align: center;">Фотокопирањето е извршено на <u>9.6.2007</u> година во Централниот регистар на Република Македонија. Копијата е верна на оригиналот што се наоѓа во збирката на прилози.</p> <p style="text-align: right;">Судија, <u>Злата Стамболиска</u></p> <p style="text-align: center;">Референт</p>					
Следува продолжение број:			3. Прилог кон решението за упис		
<small>Овластеното лице го потпишува само прилогот кон пријавата за упис, а судијата прилогот кон решението за упис и регистарскиот лист. Образец бр. 7</small>					
Прилог кон решението за упис број 3					

Фирма и седиште на субјектот на уписот	Друштво за производство на индустриски гасови ТГС ТЕХНИЧКИ ГАСОВИ АД Скопје ул.Пролетерска бр.4	Продолжение на прилогот кон пријавата за упис број	3
Број на регистарската влошка на регистарскиот суд и негово седиште	020091051-4-03-000 Трг.бр. 6766/98 од 8.02.1999		
Продолжение:			
<p>1. Дејности односно работи на субјектот на уписот чија фирма е наведена во прилогот кон решението за упис број 1</p> <p>51.65 - трговија на големо со други машини за индустријата, трговијата и навигацијата 51.70 - друга трговија на големо 52.46 - трговија на мало со метална стока, градежен материјал, бои и стакло 52.48 - друга трговија на мало во специјализирани продавници 52.63 - друга трговија со стоки вон продавници 52.64 - поправки неспомнати на друго место 60.10 - железнички сообраќај 60.24 - превоз на стоки во друмскиот сообраќај 60.30 - цевоводен транспорт 63.11 - претовар на товар 63.12 - магацини и стоваришта 63.40 - активности на други посредници во сообраќајот 71.34 - изнајмување на други машини и опрема, неспомнати на друго место 74.20/2 - проектирање 74.20/3 - инжињеринг 74.30 - техничко испитување и анализа 80.42 - образование на возрасни и друго образование, неспомнато на друго место - обука на ракувачи со садови под притисок 74.84 - други деловни активности, неспомнати на друго место</p>			
<p>Фотокопирањето е извршено на <u>16-11-2007</u> во Централниот регистар на Република Македонија. Копијата е верна на оригиналот што се наоѓа во збирката на прилози.</p> <p style="text-align: center;"><i>[Handwritten signature]</i></p> <p>Судија, <u>Златка Гамболовска</u></p> <p>Следува продолжение број: <u>_____</u></p> <p>3. Продолжение на прилогот кон решението за упис</p>			
<p>Овластеното лице го потпишува само прилогот кон пријавата за упис, а судијата прилогот кон решението за упис и регистарскиот лист. Образец бр. 7/1 Продолжение на прилогот кон решението за упис број 3</p>			

ПРИЛОГ I.2. ИНФОРМАЦИИ ЗА ИНСТАЛАЦИЈАТА

Слика бр. I-1: Местоположба на Технички Гасови - Ацетилен

ПРИЛОГ II

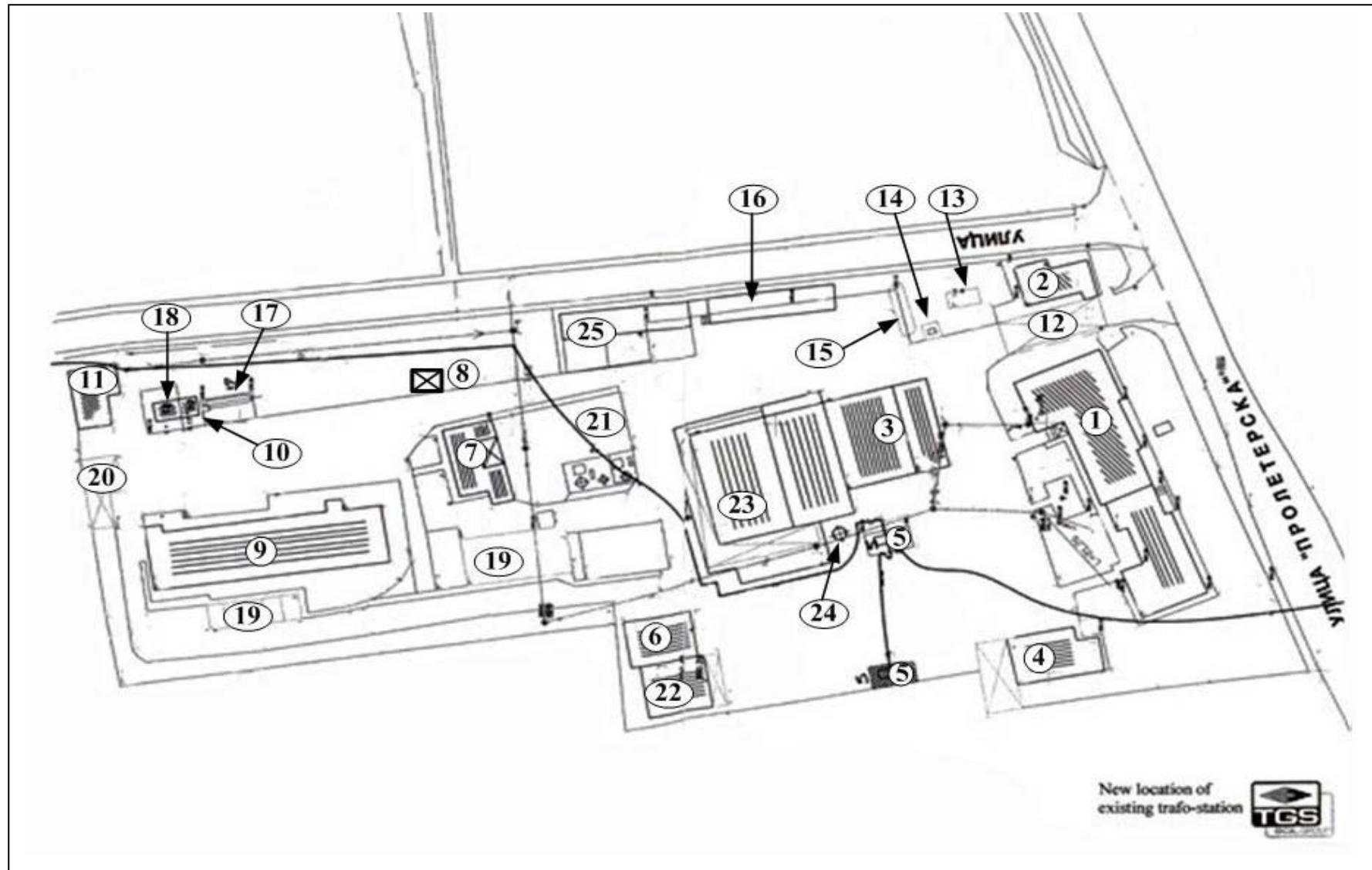
- ❖ **Прилог II.1.1 : Мапа на локацијата со диспозиција на објектите и опремата**
- ❖ **Прилог II.1.2 : Потребни оперативни информации**

ПРИЛОГ II.1 ДИСПОЗИЦИЈА НА ОБЈЕКТИ И ОПРЕМА

На Слика бр.П.1 прикажана е ситуација на Инсталацијата со објектите и опремата кои се во функција на производниот процес на ацетилен. Тие се наведени во следнава легенда:

1. Административна зграда
2. Портирница и хидрофорско решение
3. Полnilница за CO₂ и транспорт
4. Производна единица за метален програм
5. Трафостаница
6. Магацин за Техносол
7. Магацин со администрација и електро служба
8. Продавница за Техносол
9. Производен погон - Ацетилен
10. Ацетонска станица
11. Канцеларии и санитарни чворови
12. Влез настрешница
13. Подземен резервоар - Дизел Гориво
14. Автомат за Дизел гориво
15. Подземен резервоар за масло за ложење
16. Настрешница за полни и празни боци
17. Подземен резервоар за Ацетон
18. Магацин
19. Базени за Карбидна вар
20. Настрешница за празни буриња
21. Дистрибутивен центар за течен Аргон и Азот
22. Магацин за Карбид
23. Испитна станица
24. Резервоар за CO₂
25. Настрешница за полни и празни боци

ПРИЛОГ II.1 ДИСПОЗИЦИЈА НА ОБЈЕКТИ И ОПРЕМА

Слика бр. II-1: Ситуација на објектите и опремата во ТГС - Ацетилен

ПРИЛОГ II.1.2 ПОТРЕБНИ ОПЕРАТИВНИ ИНФОРМАЦИИ

На Сликите бр.II-2, бр.II-3, бр.II-4 и бр.II-5 шематски е прикажан технолошкиот процес за производство на ацетилен.

Основни сировини за добивање ацетилен се калциум карбид (CaC_2) и вода.

Технолошкиот процес започнува со полнење на калциум карбидот во корпа со маса од 1000 kg. Во корпата се врши продувување на калциум карбидот со јаглерод двооксид (CO_2). Потоа, со помош на дигалка, корпата се носи и поставува над *развијач* (гас генератор каде што настанува ацетиленот) каде останува цело време додека не се испразни. Празната корпа повторно со помош на дигалка се отстранува од развијачот и се спушта во делот каде што се врши инертизација.

Гасовитиот производ ацетилен, под притисок од максимум 1,5 бари оди во *газометар* кој служи делумно за миење и ладење на гасот. Од гасометарот, гасот се води низ *регулатор за притисок*, кој го редуцира притисикот на 0,2 bar.

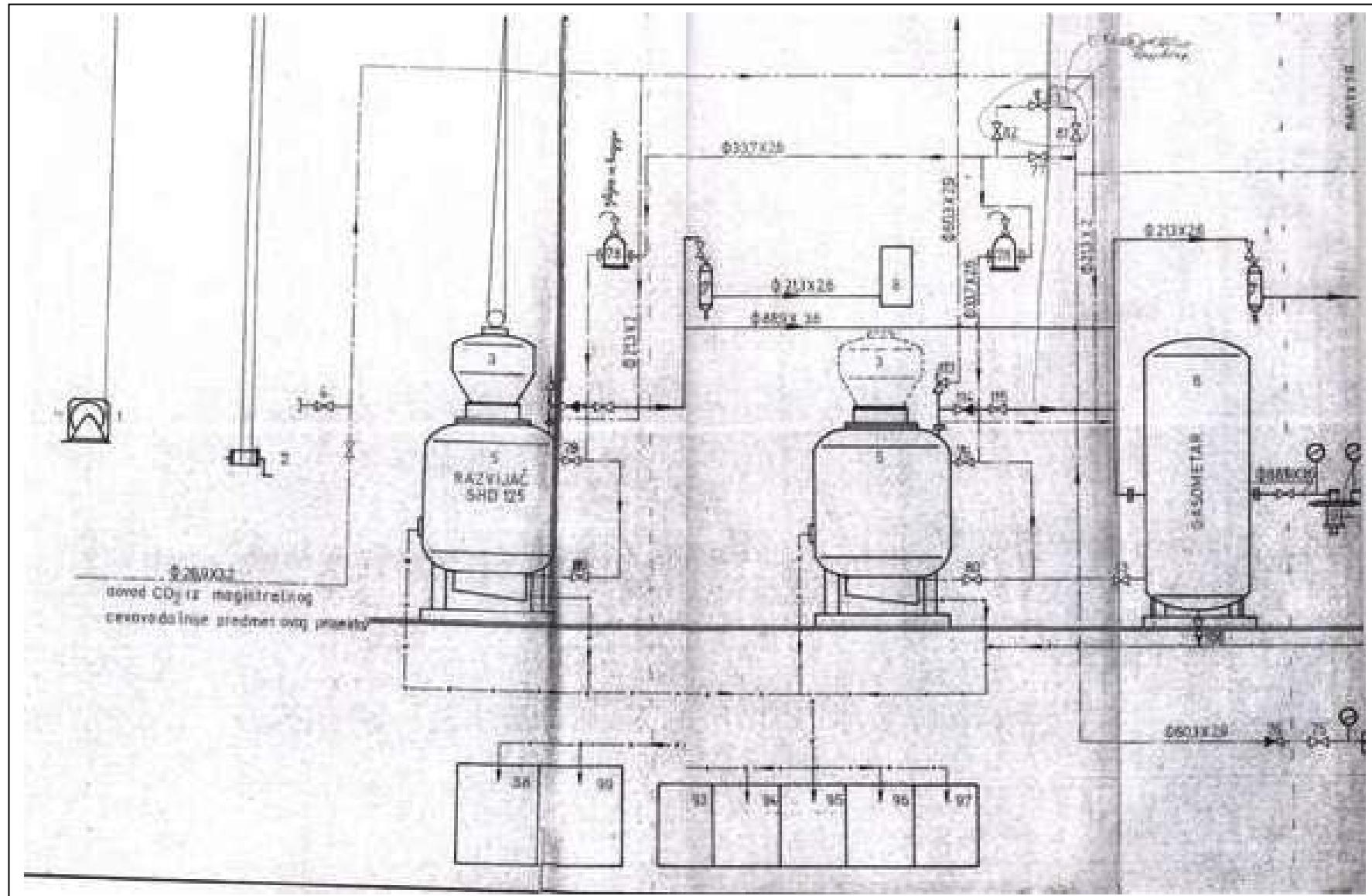
Потоа ацетиленот под притисок од 0,2 bar поминува низ осигурач на низок притисок, кој ја обезбеудва постројката од брзо паѓање на притисокот на гасот. Со ист притисок гасот се води низ водени осигурувачи кои спречуваат евентуален повратен пламен да допре до гасометарот и развијачот. Од нив гасот влегува во *мијачот на гасот*, каде истиот се прочистува од амонијак NH_3 и се лади до температура на околината.

Од мијачот гасот се одведува во *одделувач на кайки*, каде, поради брзата промена на правецот на струење, се врши издвојување на влага,. Оладен и измиен ацетиленот оди во хемиски чистилици, кои работат на низок притисок, каде прострујува низ т.н. агатол маса (инфузориска земја, сулфурна киселина и натриум бихромат), која по хемиски пат го издвојува фосфинот (PH_3) и сулфурводородот. Од чистилиците на низок притисок, ацетиленот поминува низ *сушачи за низок притисок* и влегува во *шросштапени компресори*, каде се компримира со ладење после секој степен, така што на излезот од компресорот се постигнува притисокот од 25 bar.

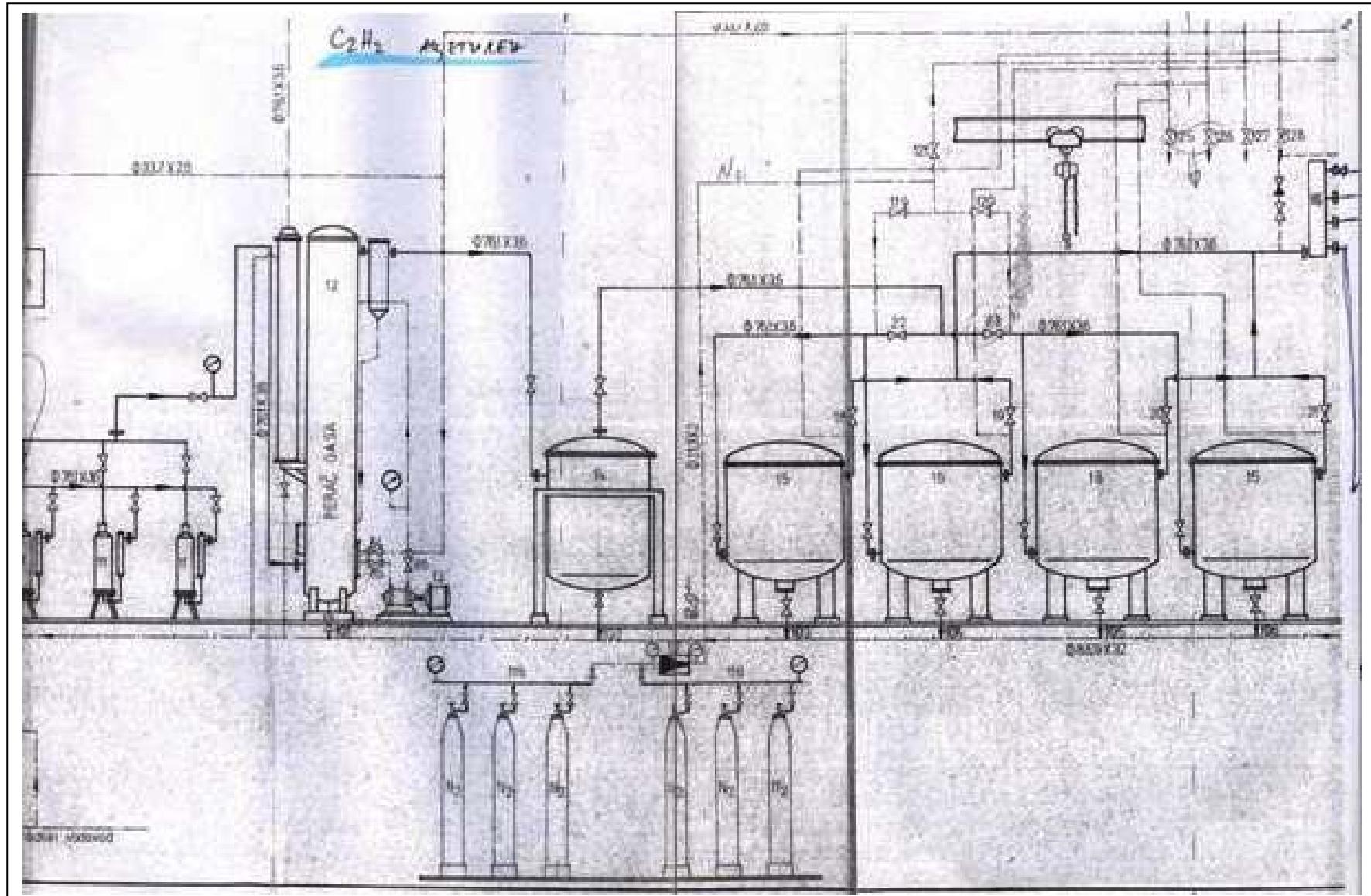
После тоа ацетиленот, кој е заситен со водена пареа, се води во *башери за сушење* на висок притисок. Батериите се така конструирани што ацетиленот секогаш струи низ три батерии додека четвртата се регенерира во посебен уред.

Исчистен и исушен ацетилен, на притисок од 25 бари се води во *полначница на боци*, каде боците се полнат до пропишаниот притисок (25 бари). Полначницата на боци се состои од колектор за полнење на кој боците поединечно се полнат со ацетилен. За време на полнењето на боците, се врши нивно ладење со вода.

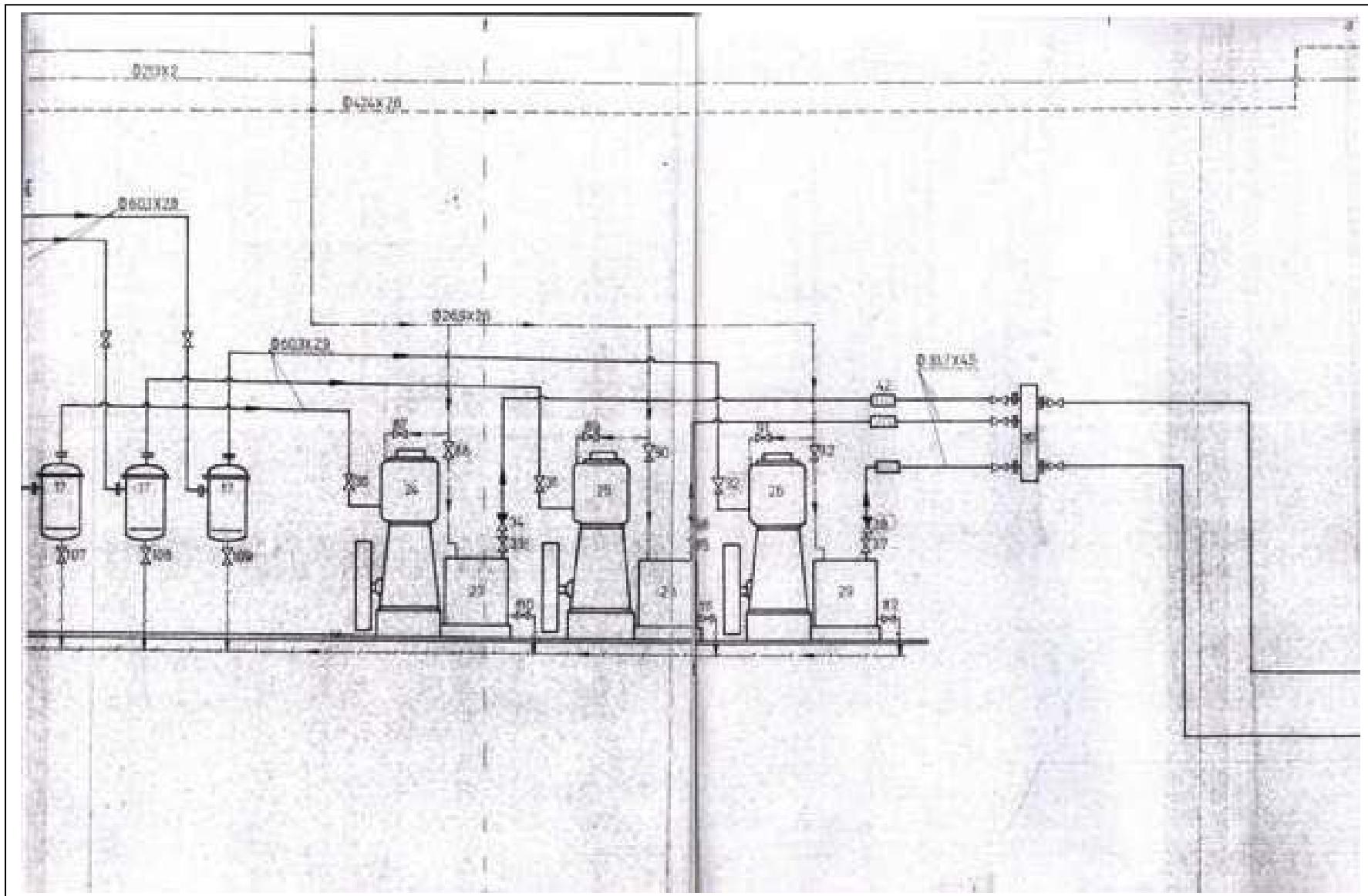
Во развијачот, при реакција на калциум карбидот и водата, како нус производ се добива карбидна вар $\text{Ca}(\text{OH})_2$. Таа излегува од развијачот и преку канал се води во базени кои се лоцирани веднаш до погонот за производство на ацетилен.

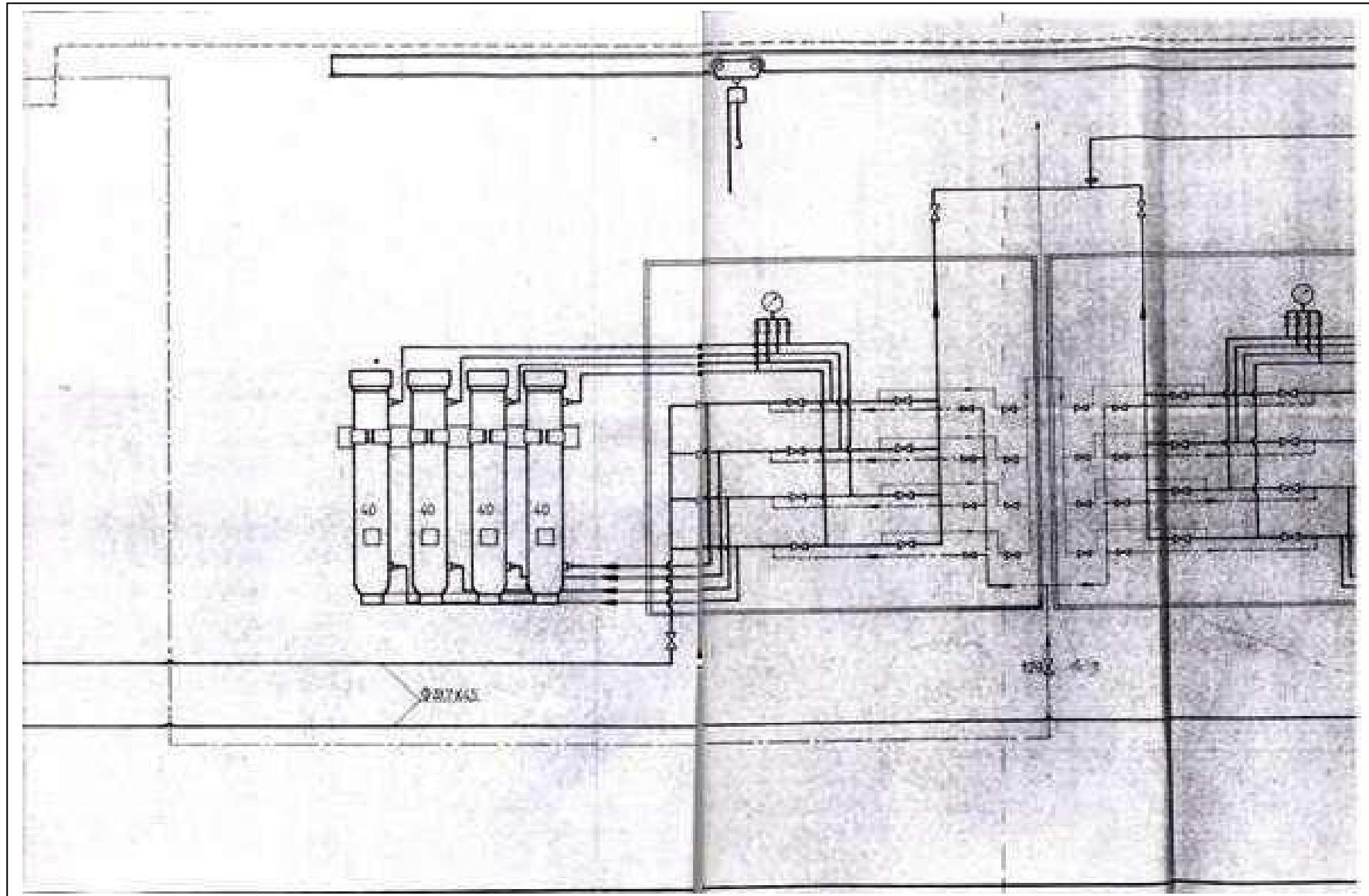
Слика бр. II-2: Технлошка шема на производниот процес, дел 1.

Слика бр. II-3: Технлошка шема на производниот процес, дел 2.

Слика бр. II-4: Технлошка шема на производниот процес, дел 3.

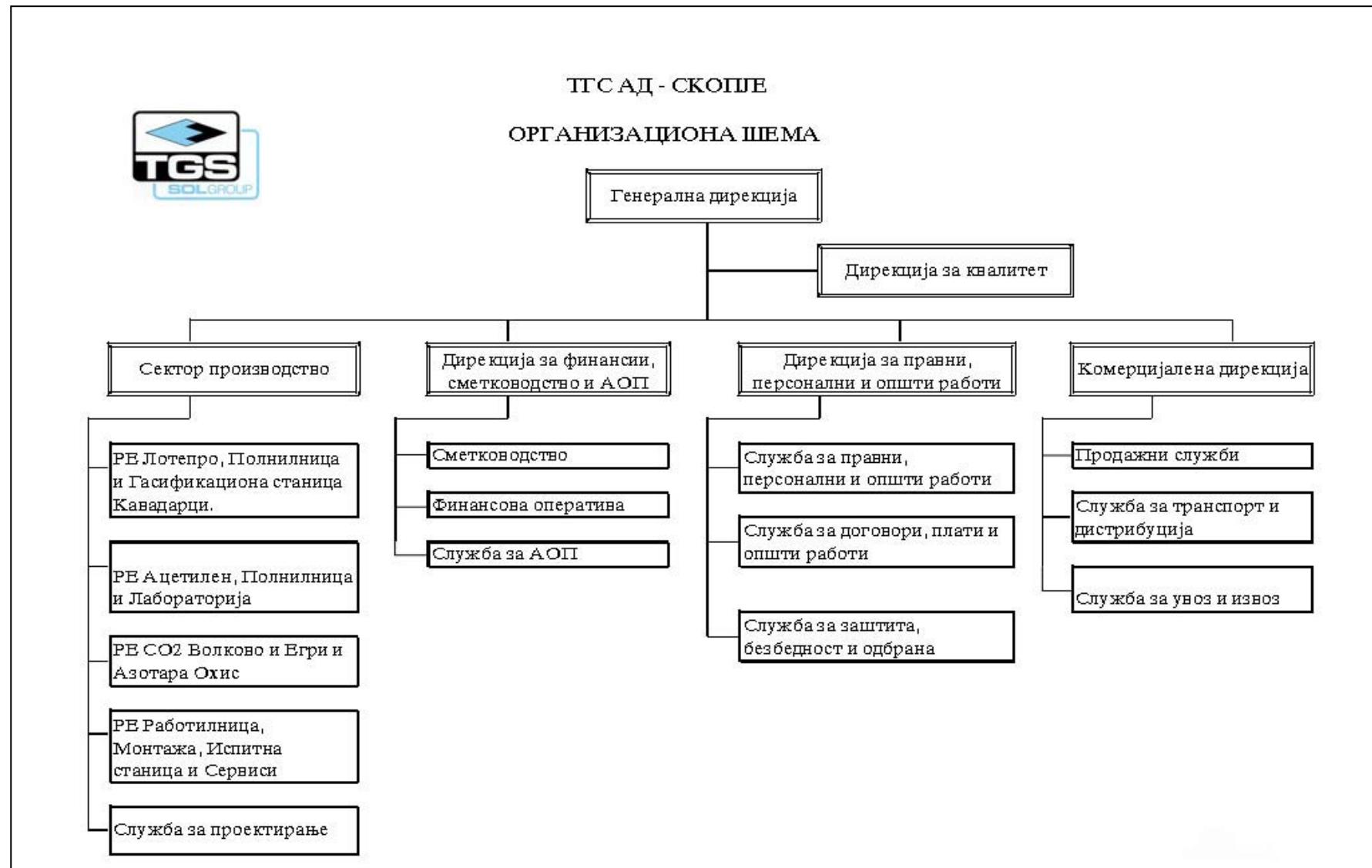
Слика бр. II-5: Технлошка шема на производниот процес, дел 4.

ПРИЛОГ III

- ❖ УПРАВУВАЊЕ И КОНТРОЛА НА ИНСТАЛАЦИЈАТА

ПРИЛОГ III УПРАВУВАЊЕ И КОНТРОЛА НА ИНСТАЛАЦИЈАТА

ISTITUTO DI CERTIFICAZIONE DELLA QUALITÀ
www.certiquality.itCERTIFICATO n.
CERTIFICATE No 233SI CERTIFICA CHE L'ORGANIZZAZIONE
WE HEREBY CERTIFY THAT THE ORGANIZATION

CISQ is a member of

THE INTERNATIONAL CERTIFICATION NETWORK

IQNet, the association of the world's first class certification bodies, is the largest provider of management System Certification in the world. IQNet is composed of more than 30 bodies and counts over 150 subsidiaries all over the globe.

SOL S.p.A.

I - 20052 MONZA (MI) - VIA BORGAZZI 27

NELLE SEGUENTI UNITÀ OPERATIVE / IN THE FOLLOWING OPERATIVE UNITS

VEDASI ALLEGATO / SEE ANNEX

HA ATTUATO E MANTIENE UN SISTEMA DI GESTIONE QUALITÀ CHE È CONFORME ALLA NORMA
HAS IMPLEMENTED AND MAINTAINS A QUALITY MANAGEMENT SYSTEM WHICH COMPLIES WITH THE FOLLOWING STANDARD

UNI EN ISO 9001:2000

PER LE SEGUENTI ATTIVITÀ / FOR THE FOLLOWING ACTIVITIES

SETTORE
CODE EA 12

Ricerca e sviluppo, produzione, commercializzazione e distribuzione di gas tecnici: industriali, medicinali, alimentari, puri, speciali e loro miscele. Commercializzazione di prodotti, gas e liquidi, per la rivendita. Progettazione ed erogazione dei servizi per il settore ospedaliero: Total Gas Management, Cryomanagement, formazione, controllo e monitoraggi ambientali. Lavorazioni meccaniche ed assemblaggio di vaporizzatori per gas criogenici e di telai per pacchi-bombole e cestelli per trasporto bombole.

Research and development, production, sales and distribution of technical gases: industrial, medical, food, pure, special and their mixtures. Trading of gas and liquid products for resale. Service design and supply for the hospital field: Total Gas Management, Cryomanagement, training, control and environmental monitoring. Mechanical working and assembling of vaporizers for cryogenic gas, frames for cylinder bundles and pallets for cylinders transport.

Recherche et développement, production, commercialisation et distribution des gaz techniques: industriels, médicinaux, purs, spéciaux et leurs mélanges. Revente de produits gaz et liquides. Projet et distribution de services pour le secteur hospitalier: Total Gas Management, Cryomanagement, formation du personnel, contrôle et monitorage de l'environnement. Usinage et assemblage de vaporiseurs pour gaz cryogéniques, châssis pour cadres et paniers pour le transport des bouteilles.

RIFERIRSI AL MANUALE DI GESTIONE QUALITÀ PER L'APPLICABILITÀ DEI REQUISITI DELLA NORMA
REFER TO MANAGEMENT SYSTEM MANUAL FOR DETAILS OF APPLICATION TO STANDARD REQUIREMENTS

IL PRESENTE CERTIFICATO È SOGGETTO AL RISPETTO DEL REGOLAMENTO PER LA CERTIFICAZIONE DEI SISTEMI DI GESTIONE
THE USE AND THE VALIDITY OF THE CERTIFICATE SHALL SATISFY THE REQUIREMENTS OF THE RULES FOR THE CERTIFICATION OF MANAGEMENT SYSTEMS

IL PRESENTE CERTIFICATO NON È DA RITENERSI VALIDO SE NON ACCOMPAGNATO DAL RELATIVO ALLEGATO
THIS CERTIFICATE IS NOT VALID WITHOUT THE RELEVANT ANNEX

PRIMA EMISSIONE
FIRST ISSUE

16/12/1994

EMISSIONE CORRENTE
CURRENT ISSUE

23/05/2007

CERTIQUALITY S.r.l. - IL PRESIDENTE
Via G. Gardino 4 - 20123 MILANO (MI) - ITALY

CISQ è la Federazione Italiana di
Organismi di Certificazione dei
sistemi di gestione aziendale

CISQ is the Italian Federation
of management system
Certification Bodies

SGQ N° 008A
SGA N° 001D
SCR N° 002F
PRD N° 008B
Membro degli accordi di mutuo riconoscimento EA IAF
Signatory of EA and IAF mutual recognition agreements

Per informazioni sulla validità del
certificato, visitare il sito
www.certiquality.it

For information concerning the validity
of the certificate, you can visit the site
www.certiquality.it

La validità del presente certificato è
subordinata a sorveglianza periodica
annuale ed al riesame completo del Sistema
di Gestione con periodicità triennale.

The validity of this certificate depends on
annual audit and on a complete
review every three years of the
Management System.

www.cisq.com

ISTITUTO DI CERTIFICAZIONE DELLA QUALITÀ
www.certiquality.it

Page 5/6

ALLEGATO AL CERTIFICATO n.
ANNEX TO CERTIFICATE No. **233**

CISQ is a member of

www.certiquality.com

I-Net, the association of the society that
manages the Quality Codes, is the largest
provider of management system
Certification in the world.
I-Net is composed of more than 20
bodies and covers over 100 countries
all over the globe.

SOL S.p.A.

LISTA UNITÀ OPERATIVE / OPERATIVE UNITS LIST

Filiali / Branches

TGS TECHNICAL GASES SKOPJE A.D.

MK - 1060 SKOPJE - PROLETERSKA 4

Lavorazioni meccaniche ed assiemblaggio di vaporizzatori per gas criogenici e di telai per pacchi-bombole e casselli per trasporto bombola. Commercializzazione di liquidi criogenici.

Mechanical working and assembling of vaporizers for cryogenic gas, frames for cylinder bundles and pallets for cylinder transport. Sales of cryogenic liquids.

Usinage et assemblage de vaporiseurs pour gaz cryogéniques, châssis pour caisses et palettes pour le transport des bouteilles. Commercialisation des liquides cryogéniques.

MK - 1000 SKOPJE - 16 MAKEDONSKA BRIGADA 18

Produzione di ossigeno e azoto. Fornitura di aria compressa, ossigeno, azoto ed argon in gasdotto.

Production of oxygen and nitrogen. Supply of compressed air; oxygen, nitrogen and argon by pipeline.

Production d'oxygène et azote. Livraison d'air comprimé, oxygène, azote et argon en gazoducte.

MK - 7000 BITOLA - S. EGRI

Produzione di anidride carbonica.

Production of carbon dioxide.

Production de dioxyde de carbone.

SOL SEE D.O.O.

MK - 1060 SKOPJE - PROLETERSKA 4

MK - 1430 KAVADARCI - S. VOZARCI

Produzione e commercializzazione di ossigeno, azoto e argon. Fornitura di ossigeno ed azoto in gasdotto.

Production and sale of oxygen and nitrogen. Supply of oxygen and nitrogen by pipeline.

Production et commercialisation d'oxygène, azote et argon. Livraison d'oxygène et azote en gazoducte.

IL PRESENTE ALLEGATO PUÒ ESSERE RITENUTO VALIDO SE NON ACCOMPAGNATO DAL RELATIVO CERTIFICATO
THE ANNEX IS NOT VALID WITHOUT THE RELATED CERTIFICATE

PRIMA EDIZIONE
FIRST ISSUE

16/12/1994

EMISSIONE CORRENTE
CURRENT ISSUE

23/05/2007

CERTIQUALITY S.r.l. - IL PRESIDENTE
Mr. C. Scattolon - 20133 MILANO (MI) - ITALY

CISQ è la Federazione italiana dei
Organismi di Certificazione del
sistema di gestione aziendale

CISQ is the Italian Federation
of management system
certification bodies

SIMCERT
SOCIETÀ ITALIANA DI CERTIFICAZIONE

NODI N° 2008
NODI N° 0110
NODI N° 0057
NODI N° 1008
Ministero degli affari sociali riconosciuto da IAMP
Secretary of TGA and UNEP registered according to

Per informazioni sulla validità del
certificato, rivolgersi al suo
titolare o alla società di certificazione.

For information concerning the validity
of any certificate, refer to the one
who holds it or the certifying organization.

La validità del certificato ha termine il
data indicata e corrisponde alla data
di scadenza del sistema di gestione
di qualifica.

The validity of any certificate depends on
the date indicated and corresponds to the
date of expiry of the quality management
system.

CISQ
FEDERATION
www.cisq.com

GE.TGS.002.01.3

ПОЛИТИКА НА ТГС АД Скопје и СОЛ СЕЕ ДОО Скопје**ПОЛИТИКА НА ТГС АД Скопје ВО ОДНОС НА
УПРАВУВАЊЕ СО КВАЛИТЕТОТ**

ТГС АД - Скопје, како составен дел од Групацијата SOL – Италија, ги води своите активности со полна свест за зацврстување и понатамошен развој на политиката фокусирана на управување со квалитетот.

Бо насока на гарантирање на развојот, имплементацијата и ефективноста на политиката за управување со квалитетот, ТГС АД - Скопје ги презема сите неопходни активности знаејќи дека квалитетот се гради кога сите работат заедно, ден за ден, преку дијалог, учество, преданост и инволвираност.

(*) Системот за квалитет на ТГС АД - Скопје ѝ и се развива во согласност со препораките на ISO 9001:2000 интернационалниот стандард. *ТГС АД - Скопје ќе се спреми за воведување на ISO 9001:2000 во сите сејмении од своето работење.*

Обврска на сите вработени во ТГС АД - Скопје е да го користат системот за квалитет како оперативен инструмент за организирање на дневните активности со цел да ги задоволат потребите на потрошувачите, преку нивно снабдување со производи и услуги кои секогаш ќе бидат во согласност со нивните барања и поставените рокови.

(*) *ТГС АД - Скопје ја иштедува својата определба и спремеж за лидер во областа на индустрискиите и медицинските технички гасови на територијата на Балканот.*

Генерален директор

(потпис на оригиналот)

Директор на производство

(потпис на оригиналот)

Одговорен за квалитет

(потпис на оригиналот)

GE.TGS.002.01.3

ПОЛИТИКА НА ТГС АД Скопје и СОЛ СЕЕ ДОО Скопје**ПОЛИТИКА НА ТГС АД Скопје ВО ОДНОС НА
БЕЗБЕДНОСТА И ОПКРУЖУВАЊЕТО**

ТГС АД Скопје, како составен дел од Групацијата SOL – Италија, ги води своите активности со најголем респект кон стандардите, законите и регулативите кон се однесуваат на безбедноста и опкружувањето.

ТГС АД Скопје ќе продолжи да работи секогаш стремејќи се да го спречи секој вид на несреќа и повреда преку активно учество на секој вработен и периодична проверка на извештаите поиздавања и спремност во делот на безбедноста и опкружувањето, со цел да се дефинираат планови чија имплементација ќе ги подобри споменатите перформанси.

ТГС АД Скопје се обврзува да ги идентификува и елиминира или контролира ситуациите кои претставуваат потенцијална опасност за бизнисот на фирмата преку преземање на соодветниа проценка на ризикот и соодветни превентивни и заштитни мерки.

Политиката на ТГС АД Скопје во однос на безбедноста и опкружувањето се применува и стапува конкретна стварност и во односите со потрошувачите преку највисока професионална компетентност и вредност која е составен дел на производот и услугата.

Политиката на ТГС АД Скопје во однос на безбедноста и опкружувањето ги следи следните принципи:

- Потитувањето на безбедносните регулативи и законите може да спрети да дојде до несреќи и повреди.

Безбедноста и респектот кон опкружувањето записат од знаењето и спесноста

- Процедурите, стандардите и регулативите мора безрезервија да се прифатат како инструмент за спретување на несреќи и повреди и мора постојано да се надоградуваат согласно искуството на сите.

Безбедноста и респектот кон опкружувањето записат од тимската работа

- Спретувањето на несреќи и повреди и респектот кон опкружувањето се како индивидуални така и заеднички морални обврски. Секој мора да чуствува и работи на подобрување и/или известување за секоја ситуација која преставува можна опасност уште додека е на почеток.

Безбедноста и респектот кон опкружувањето записат од чуството на одговорност

- Благојанието посветено на превенција на несреќи и повреди е клучек елемент во професионалното предчување на секого.

Безбедноста и респектот кон опкружувањето записат од професионалната

компетентност

Генерален директор

(потпис на оригиналот)

Директор на производство

(потпис на оригиналот)

Одговорен за квалитет

(потпис на оригиналот)

GE.TGS.002.01.3

ПОЛИТИКА НА ТГС АД Скопје и СОЛ СЕЕ ДОО Скопје**ПОЛИТИКА НА СОЛ СЕЕ ДОО Скопје ВО ОДНОС НА УПРАВУВАЊЕ СО КВАЛИТЕТОТ**

СОЛ СЕЕ ДОО - Скопје како составен дел од Групацијата SOL – Италија ги води своите активности со полна свест за зацврстување и понатамошен развој на политиката фокусирана на управување со квалитетот.

Во насока на гарантирање на развојот, имплементацијата и ефективноста на политиката за управување со квалитетот, СОЛ СЕЕ ДОО - Скопје ги презема сите неопходни активности знаејќи дека квалитетот се гради кога сите работат заедно, ден за ден, преку дијалог, учество, преданост и инволвираност.

Системот за квалитет на СОЛ СЕЕ ДОО - Скопје се развива во согласност со препораките на ISO 9001:2000 интернационалниот стандард. СОЛ СЕЕ ДОО - Скопје ќе се стреми за воведување на ISO 9001:2000 во сите сегменти од своето работење.

Обврска на сите вработени во СОЛ СЕЕ ДОО - Скопје е да го користат системот за квалитет како оперативен инструмент за организирање на дневните активности со цел да ги задоволат потребите на потрошувачите, преку нивно снабдување со производи и услуги кои секогаш ќе бидат во согласност со нивните барања и поставените рокови.

СОЛ СЕЕ ДОО - Скопје ја потврдува својата определба и стремеж за лидер во областа на медицинските и индустриските технички гасови на територијата на Балканот.

Управител

(потпис на оригиналот)

Одговорен за квалитет

(потпис на оригиналот)

GE.TGS.002.01.3

ПОЛИТИКА НА ТГС АД Скопје и СОЛ СЕЕ ДОО Скопје**ПОЛИТИКА НА СОЛ СЕЕ ДОО Скопје ВО ОДНОС НА
БЕЗБЕДНОСТА И ОПКРУЖУВАЊЕТО**

СОЛ СЕЕ ДОО - Скопје како составен дел од Групацијата SOL – Италија ги води своите активности со најголем респект кон стандардите, законите и регулативите кои се однесуваат на безбедноста и опкружувањето.

СОЛ СЕЕ ДОО - Скопје ќе продолжи да работи секогаш стремејќи се да го спречи секој вид на несреќа и повреда преку активно учество на секој вработен и периодична проверка на нивните познавања и спремност во делот на безбедноста и опкружувањето, со цел да се дефинираат планови чија имплементација ќе ги подобри споменатите перформанси.

СОЛ СЕЕ ДОО - Скопје се обврзува да ги идентификува и елиминира или контролира ситуациите кои претставуваат потенцијална опасност за бизнисот на фирмата преку преземање на соодветна проценка на ризикот и соодветни превентивни и заштитни мерки.

Политиката на СОЛ СЕЕ ДОО - Скопје во однос на безбедноста и опкружувањето се применува и стапува конкретна стварност и во односите со потрошувачите преку највисока професионална компетентност и предност која е составен дел на производот и услугата.

Политиката на СОЛ СЕЕ ДОО - Скопје во однос на безбедноста и опкружувањето ги следи следните принципи:

- Почнувањето на безбедносните регулативи и законите може да спречи да дојде до несреќи и повреди.
Безбедноста и респектот кон опкружувањето записат од знаењето и смисноста
- Процедурите, стандардите и регулативите мора безрезервно да се прифатат како инструмент за спретнување на несреќи и повреди и мора постојано да се надоградуваат согласно искуството на сите.
Безбедноста и респектот кон опкружувањето записат од тимската работа
- Спретнувањето на несреќи и повреди и респектот кон опкружувањето се како индивидуални така и заеднички морални обврски. Секој мора да чувствува и работи на подобрување и/или известување за секоја ситуација која преставува можна опасност уште додека е на почеток.
Безбедноста и респектот кон опкружувањето записат од чуството на одговорност
- Езикот посветето на превенција на несреќи и повреди е клучек елемент во професионалното предвидување на секого.
Безбедноста и респектот кон опкружувањето записат од професионалната компетентност

Управител

(потпис на оригиналот)

Одговорен за квалитет

(потпис на оригиналот)

ПРИЛОГ IV

❖ СУРОВИНИ И ПОМОШНИ МАТЕРИЈАЛИ,
СУПСТАНЦИИ, ПРЕПАРАТИ, ГОРИВА И ЕНЕРГИИ
УПОТРЕБЕНИ И ПРОИЗВЕДЕНИ ВО ИНСТАЛАЦИЈАТА

**ПРИЛОГ IV ЛИСТА НА СУРОВИНИ И ПОМОШНИ МАТЕРИЈАЛИ,
СУПСТАНЦИИ, ПРЕПАРАТИ, ГОРИВА И ЕНЕРГИИ УПОТРЕБЕНИ И
ПРОИЗВЕДЕНИ ВО ИНСТАЛАЦИЈАТА**

1. Калциум карбид (CaC_2) – сировинс во цврса форма. Се користи за производство на Ацетилен. Во продолжение дадени се копии од анализите на односот лийтар/килограм за набавките во текот на 2007година.

**ЛИ ТРА ЖА НА КАЛЦИУМ КАРБИД 1стр
 CaC_2 - 2007 год. 290 +/-5% (304,5/275,5) F -3,10 – 3,01 -3,33**

ДАТА	Ред. бр.	Гранулац -ија	Потекло	л/кгр Литража	Сред. Вред. Лит.	Фактор
10.01.07	1	25 / 50	Бугарија	288,49: 277,4: 283,86	283,25	3,23
17.01.07	2	25 /50	Бугарија	291,26 ; 284,79; 290,55	288,86	3,17
24.01.07	3	25 /50	Бугарија	282,94 :272,7 : 286,06	280,56	3,26
1.02.07	4	25 / 50	Бугарија	280,5 : 271,84 : 281,80	278,04	3,29
14.02.07	5	25 / 50	Бугарија	292,10: 288,50: 290,50	290,4	3,16
28.02.07	6	25/50	Бугарија	278,85; 275,50; 279,35	277,9	3,30
07.03.07	7	25/50	Бугарија	278,3; 275,5; 280,8	278,2	3,29
23.03.07	8	25/50	Бугарија	/ 7 тона + препроджба	/	/
29.03.07	9	25/50	Бугарија	290,5 ; 285,8; 287,6	287,96	3,21
18.04.07	10	25/50	Бугарија	276,47; 280,5; 286,8	281,25	3,26
20.04.07	11	25/50	Бугарија	284,9; 275,54; 281,3	280,58	3,27
25.04.07	12	25/50	Бугарија	283,85 ; 273,69; 284,79	280,77	3,26
14.05.07	13	25/50	Бугарија	285,65; 283,86; 272,70	280,73	3,26
31.05.07	14	25/50	Бугарија	279,44; 281,82; 28250	281,25	3,26
13.06.07	15	25/50	Бугарија	281,48 ; 280,16; 284,70	282,11	3,11
20.06.07	16	25/50	Бугарија	283,54; 281,88; 279,24	281,55	3,25
27.06.07	17	25/50	Бугарија	281,09; 278,31; 284,56	281,32	3,26
13.07.07	18	25/50	Бугарија	280,16; 282,01; 281,09	281,06	3,26
27.07.07	19	25/50	Бугарија	298,66; 296,00; 295,45	295,70	3,10
09.08.07	20	25/50	Бугарија	296,80; 28570; 290,30	290,93	3,15

**ЛИТРАЖА НА КАЛЦИУМ КАРБИД 2стр
CaC₂ - 2007 год. 290 +/-5% (304,5/275,5) F -3,10 – 3,01 -3,33**

ДАТА	Ред. бр.	Гранулац -ија	Потекло	л/кгр Литража	Сред. Вред. Лит.	Фактор
16.08.07	21	25/50	Бугарија	277,39; 287,56; 289,41	284,78	3,22
30.08.07	22	25/50	Бугарија	278,31; 280,16; 285,55	281,34	3,26
13.09.07	23	25/50	Бугарија	293,10; 283,24; 286,32	288,55	3,17
19.09.07	24	25/50	Бугарија	280,16; 281,09; 285,71	282,32	3,24
25.09.07	25			Не е анализирана	/	/
04.10.07	26	25/50	Бугарија	277,39; 283,55; 284,31	281,75	3,25
17.10.07	27	25/50	Бугарија	280,85 ; 281,35 ; 282,05	281,41	3,26
26.10.07	28	25/50	Бугарија	276,33 ; 279,85 ; 281,73	279,30	3,28
08.11.07	29	25/50	Бугарија	283,86; 278,35; 279,41	280,54	3,27
20.11.07	30	25/50	Бугарија	Не е анализирана	/	/
28.11.07	31	25/50	Бугарија	281,09; 272,07; 273,69	275,61	3,32
4.12.07	32	25 /50	Бугарија	276,0; 282,94; 281,1	280,01	3,27
13.12.07	33	25 /50	Бугарија			

2. Вода – се употребува вода од градската вововодна мрежа

3. Јаглерод диоксид (CO₂) - се користи гас од сопствено производство (добиени во Производните единици Егри или Волково). Тој се употребува за продувување на корпата во која се става калциум карбид. Продувувањето со јаглерод диоксид се врши за да се истисне заостанатиот воздух од корпата (инертизација).

ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ИНДУСТРИСКИ ГАСОВИ
ТГС ТЕХНИЧКИ ГАСОВИ А. Д. СКОПЛЕ
Пролетерска 4, 106 0 Скопје, Р.Македонија
тел. 02/2031-411; комерцијала 2032-363 ;2041-447;факс 2032-354

CO₂

УВЕРЕНИЕ ЗА КВАЛИТЕТ

QUALITY CERTIFICATE

ПРОИЗВОД PRODUCT	ПАРАМЕТРИ COMPONENTS	М Е M U	ВРЕДНОСТ VALUE
	ОПИС DESCRIPTION		
Jаглен двеоксид Carbon dioxide MKC H.F1.016	Содржина на CO ₂ Assy CO ₂	%	> 99,90
	Содржина на O ₂ Contents O ₂	vpm	/
	Содржина на H ₂ O Contents H ₂ O	vpm	4 - 6
	Содржина на CO Contents CO	vpm	< 2

Дата: 17.12.2007г.
Data :

Одговорен за контрола
Responsible for control

Бр. на боци;
Vessel number:

4. Ацетон (CH₃COCH₃) – се користи за дополнување на боците за ацетилен доколку нема доволно количество на ацетон во неа (подетално објаснето во Прилог V.1).

5. Ацетилен C_2H_2 – готов производ, гас. Се добива при реакција на калциум карбидот и вода. Во продолжение се дадени физичките и хемиските особини на Ацетиленот:

ACETILEN C_2H_2

Fizičke i hemijske osobine

На обичној температури и атмосfersком притиску, hemijski čist acetilen je gas bez boje, slabog eteričног mirisa, dok tehnički acetilen ima oštriji karakterističan miris usled prisustva primesa, uglavnom fosforvodonika.

On spada u grupu nezasićenih ugljovodonika a njegov molekul je sastavljen iz dva atoma ugljenika i dva atoma vodonika, tako da je njegova hemijska formula C_2H_2 .

Osnovne fizičke konstante za acetilen su date u donjoj tabeli:

Hemij. formula	Molekul. težina	Specifična težina		Temperatura ključanja na 760 mm Hg $^{\circ}C$
		na $0^{\circ}C$ i 760 mm Hg	toplota kg/m ³	
C_2H_2	26,04	1,171	0,361	-83,6

Čvrst acetilen ključa na $-83,6^{\circ}C$. Trojna tačka koja karakteriše ravnotežno postojanje sve tri faze – čvrsto, tečno i gasovito – nalazi se na $t = -80,8^{\circ}C$ i $p = 962$ mm Hg. Pošto je ovaj pritisak veći od atmosferskog, čvrst acetilen prilikom zagrevanja na vazduhu prelazi odmah u gasovito stanje tj. mimoilazi tečnu fazu. Ova pojava se naziva sublimacija. Isto tako prilikom hlađenja gas direktno prelazi u čvrsto stanje.

Acetilen se rastvara u mnogim tečnostima: u vodi, metilacetatu, etilfosfatu, acetonu itd. Na temperaturi od $20^{\circ}C$ 1 litar vode rastvara 1 litar acetilena, dok je kod acetona taj odnos $1 : 20$, što znači da можемо 20 литара acetilena rastvрити у 1 litru acetona. Prilikom rastvaranja 1 kg. acetilena u

vodi dobija se količina toplote od 152 kcal. Rastvorljivost acetilena u raznim rastvaračima zavisi od pritiska a naročito od temperature. Ako se temperatura povećava, rastvorljivost se smanjuje. Tako na primer na 0°C 1 litar acetona rastvara 33 litara acetilena a na 40°C samo 13.

Kao hemijsko jedinjenje acetilen ima vrlo slabe osobine kiseline. Te osobine se uglavnom sastoje u sposobnosti zamene oba vodonikova atoma atomima metala. Pri dejstvu acetilena na vodene rastvore soli bakra, srebra i žive, dobijaju se jedinjenja koja se zovu acetilidi i koja imaju eksplozivne osobine.

Actilen koji sadrži vlagu i amonijak pri dužem dodiru sa bakrom obrazuje eksplozivna jedinjenja. Zbog toga sve armature za rad sa acetilenom prema propisima ne mogu da imaju više od 70% bakra.

Eksplozivne osobine acetilena

Strukturna formula acetilena je:

U odnosu na druge ugljovodonike, koji nemaju trostruku vezu između atoma ugljenika, on je manje stabilan. Pošto se pri obrazovanju molekula acetilena troši toplota, on sadrži više potencijalne energije nego produkti njegovog raspadanja i zato je sklon razlaganju, pri čemu oslobođa toplotu utrošenu na obrazovanje. Pri određenim uslovima to razlaganje acetilena se javlja samo na mestima gde postoji izvor toplote. Međutim, ako temperatura acetilena, koji se nalazi pod pritiskom većim od 2 ata, u jednoj tački pređe 500°C , tada nastaje eksplozivno razlaganje celog obima acetilena. Granične temperature i pritisci pri kojima je moguća eksplozija zavise od osnovnog pritiska, čistoće acetilena, sadržaja vlage u njemu, brzine gasa, razmere i oblika sudova u kojima se nalazi acetilen, prisustva katalizatora, karaktera izvora toplote i drugih faktora.

Povećanjem pritiska zbližavaju se molekuli gasa i opasnost od eksplozivnog razlaganja je veća. To potvrđuje i činjenica da se mogućnost eksplozivnog razlaganja acetilena smanjuje, ako njegovi molekuli budu na bilo koji način odvojeni jedan od drugog. To se postiže mešanjem acetilena sa inertnim gasovima ili apsorpcijom u acetonu ili drugim rastvaračima u prisustvu porozne mase.

Sadržaj vlage u acetilenu umanjuje opasnost od eksplozivnog razlaganja i što je vlažnost veća, to je opasnost manja.

Pritisak acetilena iznad kojeg je moguće eksplozivno razlaganje zavisi od temperature. Sa povećanjem temperature granični – dozvoljeni – pritisak se smanjuje.

Katalizatori takođe uslovjavaju eksploziju jer povećavaju mesnu koncentraciju gasa. Najopasniji od njih su bakar i mesing, a naročito oksidi bakra i gvožđa koji već pri $240 - 280^{\circ}\text{C}$ prouzrokuju eksploziju.

Pri mešanju acetilena sa gasovima koji stupaju sa njim u reakciju, raste mogućnost eksplozivnog raspadanja. Tako, na primer, acetilen sa hlorom eksplodira već na svetlosti.

U smeši sa kiseonikom acetilen eksplodira pri atmosferskom pritisku ako se zagreje do 300°C pri čemu sadržaj acetilena varira u širokim granicama od 2,3% do 93%.

Smeše acetilena sa vazduhom su eksplozivne pri normalnom pritisku na oko 305°C a sadržaj acetilena se kreće od 2,3 do 80,7%. Na eksplozivnost ovakvih smeša sem temperaturre utiče takođe i karakter izvora zapaljenja kao i njegov intenzitet. Maksimalni pritisak eksplozije smeše vazduh – acetilen je 11 – 13 puta veći od osnovnog. Međutim, ako se u zatvorenoj prostoriji zapali 100 m^3 ove smeše sa 10% acetilena pri atmosferskom pritisku, javlja se detonacija pri čemu pritisak dostiže 80 kg/cm^2 što je dovoljno za rušenje zgrade. Pri zapaljenju smeša acetilena sa kiseonikom pritisak eksplozije je znatno viši dok temperatura u zoni reakcije može dostići $2.500 - 3000^{\circ}\text{C}$.

Imajući sve ovo u vidu, pri radu sa acetilenom treba se pridržavati svih uputstava, koja imaju za cilj da otklone opasnost od eksplozije i time obezbede miran i siguran rad kako pri proizvodnji, tako i pri transportu i eksploataciji acetilena.

P r i m e n a

Acetilen je izvanredno gorivo za gasno-plamenu obradu metala i nezamenljiv je u mnogim radovima pri gasnom zavarivanju čelika i drugih materijala. Takođe se svakodnevno širi oblast korišćenja acetilena kao kvalitetne sirovine za organsku sintezu mnogih materijala koji nalaze primenu kako u tehnici tako i u svakodnevnom životu.

ДРУШТВО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ИНДУСТРИСКИ ГАСОВИ
ТГС ТЕХНИЧКИ ГАСОВИ А. Д. СКОПЈЕ
Пролетерска 4, 1060 Скопје, Р.Македонија
тел. 02/2031-411; комерцијала 2032-363 ;2041-447;факс 2032-354

УВЕРЕНИЕ ЗА КВАЛИТЕТ

QUALITY CERTIFICATE

ПРОИЗВОД PRODUCT	ПАРАМЕТРИ COMPONENTS	М Е M U	ВРЕДНОСТ VALUE
	ОПИС DESCRIPTION		
Ацетилен Acetilen МКС.Н.F1.20	Содржина C ₂ H ₂ Assy C ₂ H ₂	%	> 99,50
	Содржина H ₂ S Contents H ₂ S	ppm	< 300
	Содржина PH ₃ Contents PH ₃	ppm	< 300

Дата
Data :

Одговорен за контрола
Responsible for control

Бр.боца:
Vessel number:

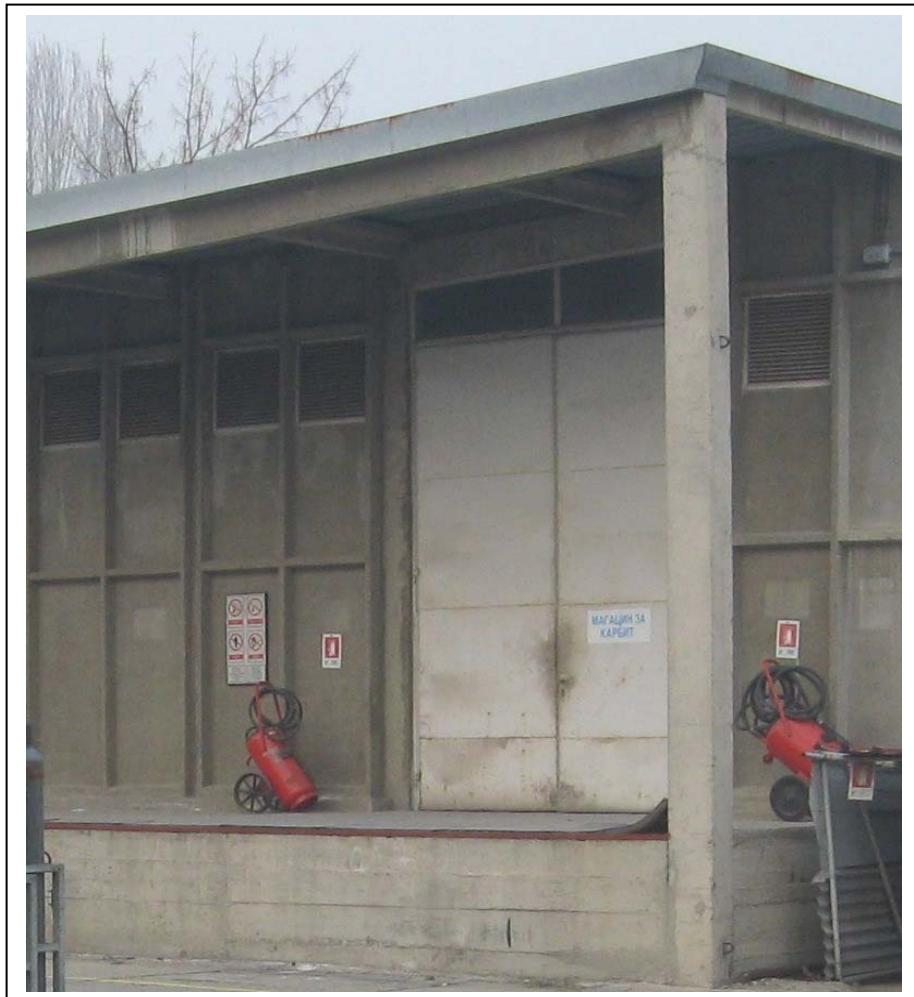
6. Лесно масло за ложење (нафта) – се користи како гориво за парните котли за греенje на деловните простории од Инсталацијата.
7. Компресорско масло – се користи како сретство за подмачкување кај компресорите.

ПРИЛОГ V

- ❖ **Прилог V.1 : Ракување со сировини, горива, меѓупроизводи и производи**
- ❖ **Прилог V.2 : Управување со отпад во Инсталацијата**

ПРИЛОГ V.1 РАКУВАЊЕ СО СУРОВИНИ, ГОРИВА, МЕЃУПРОИЗВОДИ, ПРОИЗВОДИ И МАТЕРИЈАЛИ

Основна сировина за добивање ацетилен е калциум карбидот (CaC_2). Најчесто се набавува од Бугарија, спакуван во херметички затворени буриња од 100 килограми. Се транспортира со камиони, а на локацијата се складира во магацинот за калциум карбид (Слика бр. V-1).

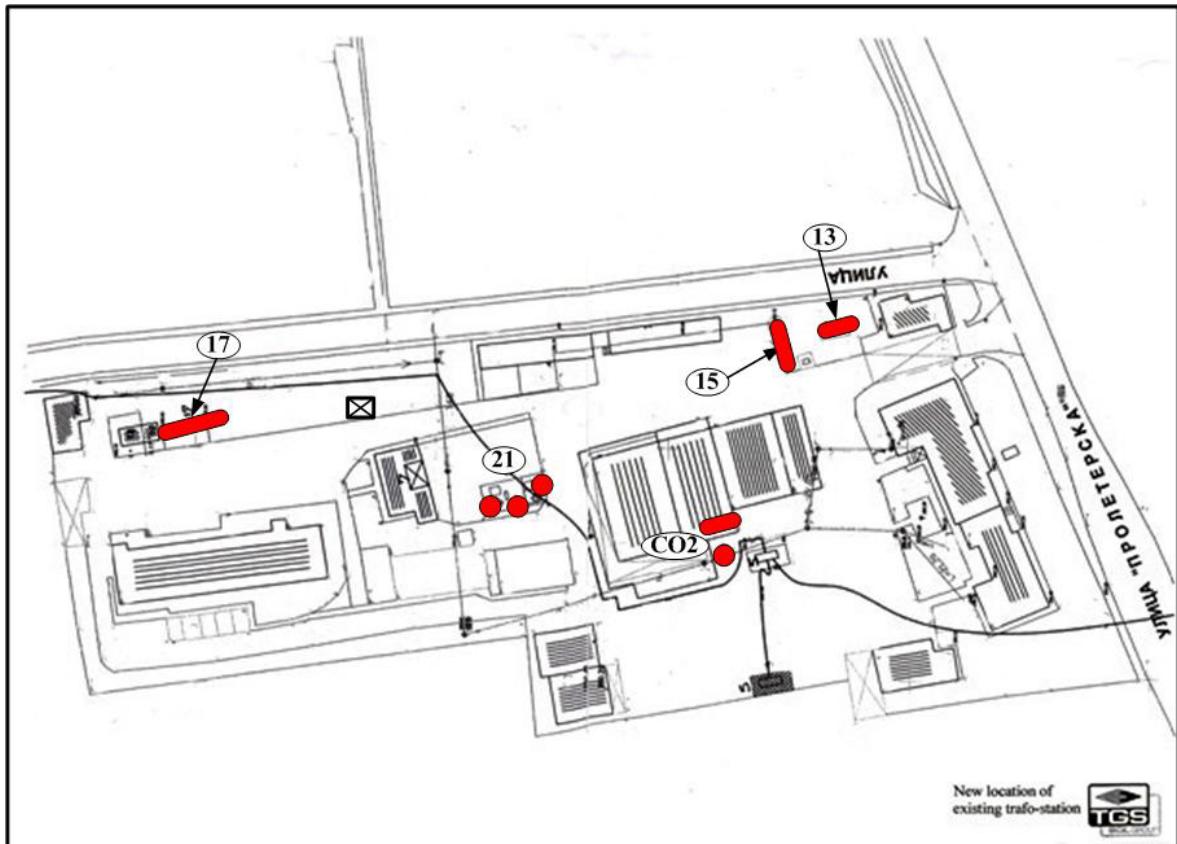
Слика бр. V-1 : Магацин за калциум карбид

За потребите на дневното производство, бурињата со CaC_2 , со вилушкар се транспортираат до магацин за дневна потрошувачка, каде се отвораат со помош на алат кој не искри.

Снабдувањето со вода, потребна за производството на ацетилен, се обезбедува преку градската вововодна мрежа.

На локалитетот од Инсталацијата има три подземни и пет надземни резервоари. На Слика бр. V-2 дадена е мапа на локацијат на која е обележена местоположбата на овие резервоари. Тие служат за складирање на дизел гориво (означен со бр. 13 на мапата), масло за ложење за котларата (бр. 15), за ацетон

(бр. 17), за аргон и азот (бр. 21) и за јаглероден диоксид (на мапата означени со CO₂)

Слика бр. V-2 : Местоположба на надземни и подземни резервоари

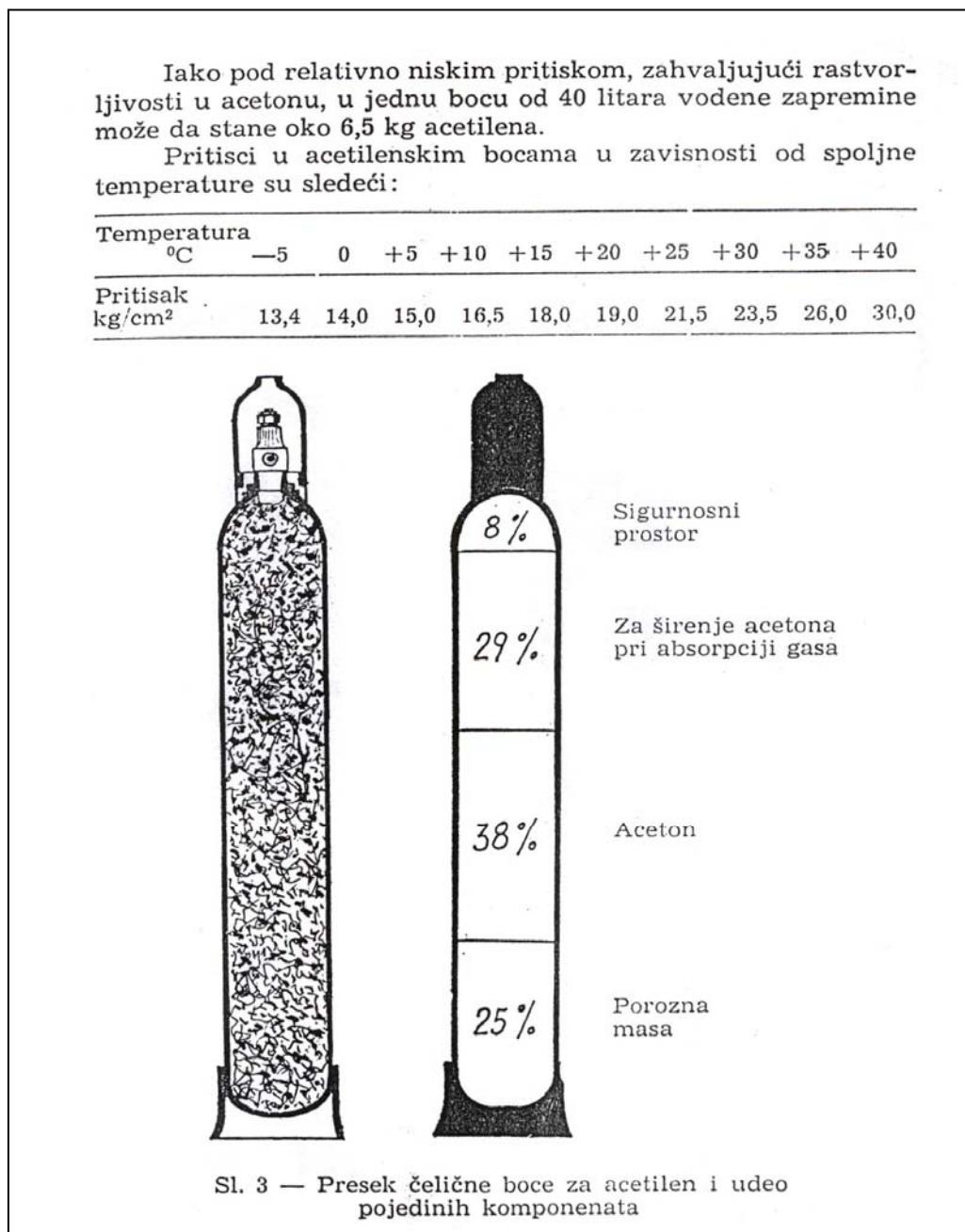

Слика бр. V-3 : Резервоари за CO₂

Слика бр. V-4 : Резервоари за Ag и N₂

Готовиот производ – ацетиленот се складира во боци, специјално изработени за таа намена (Слика бр. V-5).

Слика бр. V-5: Пресек на челична боца за Ацетилен

На овој локалитет, покрај производството на ацетилен, постои и дистрибутивен центар за продажба на индустриски гасови кои се произведени во другите производни единици: Железара, Волково, Егри и СОЛ СЕЕ Кавадарци. Заради тоа, покрај надземните резервоари (спомнати погоре), индустриските гасови CO₂, аргон, азот, кислород, гасна смеса и др. се складираат во соодветни боци. Сите овие боци, како и резервоарите под притисок, имаат свој број и датум на испитување кое го врши Државниот инспекторат за техничка инспекција – Сектор за парни котли и постројки под притисок.

Дел од боците кои не ги задоволуваат пропишаните норми се заменуваат со нови (Слика бр. V-6).

Слика бр. V-6 : Нови челични боци

Испораката на готовите производи до корисниците се врши во боци со најразлични големини. На пример: ацетиленот може да се испорачува во боци од еден до 10 килограми, или во таканааречни батерии од девет боци (челична рамка прикажана на претходната слика); CO₂ може да се испорачува во боци од 250 грама (медицински CO₂) до боци од 37 килограми и т.н.

Поголеми количини се превезуваат со камион цистерни (Слика бр. V-7) кои поседуваат цертификати за превоз на опасни материји.

Слика бр. V-7: Автокочиштер на транспорти на технички гасови

 Машински факултет Скопје Faculty of Mechanical Engineering Skopje			
CERTIFICATE OF APPROVAL FOR VEHICLES CARRYING CERTAIN DANGEROUS GOODS СЕРТИФИКАТ ЗА ВОЗИЛА НАМЕНЕНИ ЗА ПРЕВОЗ НА ОПАСНИ МАТЕРИИ			
Овој Сертификат потврдува дека долунаведеното возило ги исполнува условите дефинирани со Европската Спогодба за интернационален друмски превоз на опасни материји (ADR).			
1. Број на Сертификатот: 07-3/1-03 ADR	2. Производител на возилото: UTVA VOZILA (SCG)	3. Број на шасија на возилото (VIN): CPP28C02PC28V36S010395	4. Регистарски број (доколку има): SK-814-АК
5. Име и адреса на превозникот, операторот или сопственикот: ТЕХНИЧКИ ГАСОВИ СКОПЈЕ-ТГС, А.Д.-СКОПЈЕ, ул. "Ато Шопов" - 4			
6. Опис на возилото: ¹ O4 (UTVA-CPP 28 C02)			
7. Означување (вид) на возилото според точка 9.1.1.2 од ADR: ² EX/H EX/H FL OH AT			
8. Постојан систем за трајно кочење (забавач, ретардер): ³ ☐ Не се применува ☒ Ефикасноста според точка 9.2.3.3 од ADR е доволна за вкупна маса на транспортната единица од 28 t ⁴ .			
9. Опис на фиксна цистерна-ни / батериско возило (доколку има): 9.1. Производител на цистерната: UNIS - SARAJEVO (BIH) 9.2. Број на одобрение на цистерната / батериско возило: 1224-86/MS-RM 9.3. Сериски број на производителот на цистерната / Идентификација на елементите на батериското возило: 2143 9.4. Година на производство: 1986 9.5. Код на цистерната според точка 4.3.3.1 или точка 4.3.4.1 од ADR: RxBN 9.6. Посебни барања според точка 6.8.4 од ADR (доколку се применливи): TRU16			
10. Опасни материји дозволени за превоз: Возилото ги исполнува условите потребни за превоз на опасни материји кои се предвидени за видот на возилото од точка 7.			
10.1 Во случај на возило EX/H или EX/H ³ ☐ материји од класа 1 вклучувајќи ја компатибилната група J. ☐ материји од класа 1 исклучувајќи ја компатибилната група J.			
10.2 Во случај на возило цистерна / батериско возило ³ ☐ Може да се превезуваат само супстанции дозволени со кодот на цистерната и посебните прописи специфицирани во точка 9, или ☒ Може да се превезуваат само следните супстанции (класа, UN број, и доколку е потребно група на пакување и соодветно име на испорака): 2; 2187			
Може да се превезуваат само супстанции кои не се подложни на опасни реакции помеѓу материјалот на садот, заптивките, опремата и заштитните облоги (доколку се користат).			
11. Забелешки: - следна инспекција на протекување најдоцна до: 17.01.2009 - следна инспекција на садот на хидрауличен притисок најдоцна до: 17.01.2012			
11. Remarks: - next leakproofness test before: 17.01.2009 - next hydraulic pressure test before: 17.01.2012			
12. Важи до: 14.01.2006			
 Печат на овластена институција Скопје, 14.01.2005			
1. Според дефинициите за моторни и приклучни возила од категориите N и O дефинирани во Анекс 7 од Консолидираната Резолуција за Конструкција на возила (R.E.3) или Директивата 97/27/EC 2. Препратј го несоодветното 3. Обележи го соодветното 4. Внеси соодветна вредност. Вредноста од 44 t нема да ја ограничи "најголемата дозволена маса за регистрација" назначена во регистративните документи. 5. Супстанции определени со кодот на резервоарот дефиниран во точка 9 или со друг код на цистерна дозволен според хиерархијата во точка 4.3.3.1.2 или 4.3.4.1.2, земајќи ги предвид и посебните барања, доколку постојат.			

Машински факултет Скопје
Faculty of Mechanical Engineering Skopje

13. Продолжување на важноста

Важноста е продолжена до:

17-01-2007

11-01-2008

Печат на овластена институција, место и ден покриен со печат

17-01-2006

11-01-2007

Забелешка: Овој Сертификат ќе биде вратен во овластената организација која го издала кога возилото повеќе нема да се употребува (за таа намена), доколку возилото е префрлено на друг транспортер, оператор или сопственик, како што е наведено во точка 5, при истекот на важноста на Сертификатот и доколку има материјална промена во една или повеќе суштествени карактеристики на возилото.

ПРИЛОГ V.2 УПРАВУВАЊЕ СО ЦВРСТ И ТЕЧЕН ОТПАД ВО ИНСТАЛАЦИЈАТА

Во процесот на производство на ацетилен, во *развијачош* (опишано во **Прилог II.1.2**) како остаток се јавува карбидна вар која преку канал (Слика бр. V-8) се води во базени (Слика бр. V-9).

Слика бр. V-8 : Канал за одвод на карбидна вар

Слика бр. V-9 : Базен за карбидна вар

Хемискиот состав на карбидната вар зависи од составот на почетниот калциум карбид и процентуално изнесува приближно:

Ca(OH) ₂	83-88 %
CaCO ₃	4 - 8 %
Al ₂ O ₃	2 - 3 %
CaS	0,6 - 0,9 %
Fe ₂ O ₃	0,2 -0,3 %
H ₂ O	1,5- 3 %
Материји нерастворливи во киселини	2 - 4 %

Можности за примена на карбидната вар

- Карбидната вар може да се користи во случаи кога се применува како гасена вар (како што е описано во технолошкиот процес при производството на ацетилен)
- Најзначајна е примената на карбидната вар во градежништвото. Со долго отстојување на карбидната вар во базените, истата добива значително голема еластичност, со што е во состојба да прими сразмерно голем дел песок и да постигнува исти особини на цврстина како и останатиот малтери. Овие особини се најповолни кај малтерот произведен од карбидната вар и се објаснуваат со микроструктурата на карбиден хидрат, кој се формирал со долги отстојување во базените со карбидна вар. Карбидната вар во облик на карбиден хидрат се повеќе се применува во производството на цемент, бидејќи со дисперзија на карбидниот хидрат добро го одржува квалитетот на цементот.
- Во областа на пречистување на отпадните води, карбидната вар најчесто се употребува за неутрализација на киселите отпадни води.
- Во топилниците каде што има преработка на железната руда, мора на смесата за синтетизирање да и се додаде вар за да може на истата да се врзе вишокот на силициумовата киселина, со што ќе се оневозможи создавање на железен силикат (при жарење), кој тешко се редуцира.
- Во земјоделството карбидната вар се применува за подобрување на составот на земјата, при што со неа се постигнуваат следните предности :
  - снабдување на земјата со калциум и растворување на присутните фосфати,
  - неутрализација на киселината која се наоѓа во земјата,
  - поодбрување на структурата на земјата,
  - забрзување на процесот на разложување на органските материји,
  - отстранување на штетни материји.

ТГС А.Д. Скопје има склучено договор со фирмата Екочист за отстранување на отпадот - карбидна вар. Карбидната вар од базените, со помош на црево се усисува во посебна цистерна и потоа се пренесува до фирмии кои ја користат во градежништвото.

Во продолжение даени се неколку извештаи од извршени анализи на карбидната вар.

UNIVERZITET U NOVOM SADU
PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OOUR INSTITUT ZA HEMIJU

NOVI SAD
Velika Vlachovića 2

brus
4.5.84
3/1

Naš broj 01-1544/1

Telefoni:
Centrala 55-622
Sekretar 54-065
Poštanski fah 7
Ziro račun 65700-603-1695

Vaš broj .....
24.05.1983.

"TEHNOGAS" BEOGRAD
OOUR NOVI SAD

21000 - N O V I S A D
Primorska 78

PREDMET: Izveštaj o hemijskoj analizi
krečnog mulja

Na osnovu vaše poružbenice. br. 57/83 od 11.05.1983.godine izvršena je kompletna analiza hemijskog sastava dostavljenog uzorka krečnog mulja.

Poreklo uzorka. Acetijenski (krečni) mulj nastaje kao sporedan proizvod pri proizvodnji acetilena reakcijom kalcijum-karbida i vode. Isti se odlaže u betonske rezervoare u kojima nakon stajanja od nekoliko dana dolazi do taloženja istog. Nakon toga "bistra" voda se odstranjuje, a zaostali krečni mulj sadrži približno 1/3 gašenog kreča i 2/3 vode i kao takav se prodaje*.

Uzimanje uzorka. Uzorak krečnog mulja uzet je shodno pravilima o uzorkovanju ovakvih materijala. Uzorkovanje je izvršeno iz svih bazena pri čemu je dobivena prosečna homogena smeša.

Opis uzorka. Krečni mulj, koji u osnovi predstavlja kašastu smešu kalcijumhidroksida i vode, ima sivkastu boju, a nakon sušenja na vazduhu postaje beo.

Priprema uzorka za analizu. S obzirom na to da uzorak krečnog mulja uvek sadrži i neodredjenu količinu vode, isti je radi pripreme za analizu bio sušen, najpre grubo izmedju listova hartije za

* U tehnološkom postupku dobivanja acetilena potrebno je uzeti 10-12 puta veće količine vode od teorijski potrebne, što je i razlog da krečni mulj sadrži znatan višak vode.

- 2 -

cedjenje a zatim u eksikatoru iznad kalcijumhlorida do stanja koje je omogućavalo njegovo sitnjenje u avanu. Nakon ovoga je vršeno dalje sušenje u eksikatoru (kalcijumhlorid) do konstantne mase. (Ovakav postupak sušenja uzorka u eksikatoru bio je neophodan radi sprečavanja promene sastava uzorka usled apsorpcije ugljendioksida iz vazduha.).

Ovako pripremljen uzorak je bio analiziran prema standardu JUS B.C8.040 od 1979. godine. Za sva odredjivanja su uzimane po tri paralelne probe uzorka.

Rezultati analiza:

1. Gubitak žarenjem (ukupni, na 1000°C)	25,87%
2. Slobodna voda (H_2O) (na 120°C)	0,42%
3. Vezana voda (H_2O) (na 600°C)	22,96%
4. Ugljendioksid (CO_2)	1,80%
5. SiO_2 + nerastvorljivi ostatak	1,40%
6. Gvozdeni oksid (Fe_2O_3)	0,32%
7. Aluminijum-oksid (Al_2O_3)	0,68%
8. Kalcijumoksid (CaO)	71,36%
9. Sulfat (kao SO_3)	0,36%
10. Magnezijumoksid (MgO)	0,00%
11. Aktivni CaO	62,23%

Zaključak. Na osnovu poređenja gornjih rezultata analize hemijskog sastava sa zahtevima standarda (JUS B.C1.020 od 1981) može se zaključiti da analizirani krečni mulj po svom hemijskom sastavu odgovara propisima JUS standarda za gradjevinski kreč. Posebno pozitivne odlike analiziranog krečnog mulja su: visok sadržaj aktivnog CaO (odsustvo MgO) i nizak sadržaj CO_2 .

Na osnovu svih izvedenih ispitivanja može se zaključiti da se ovaj proizvod može uspešno koristiti kao gradjevinski kreč.

ZA TAČNOST ANALIZE ODGOVORNI:

V. Leovac
(Dr Vukadin Leovac, docent)

ZA INSTITUT ZA HEMIJU

M. Pergal
(Prof.dr Miroslav Pergal)

Luka Bjelica
(Dr Luka Bjelica, docent)

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“
Природно - математички факултет
91001 Скопје, Република Македонија
П.фах 162

St.Ciril and Methodius University
Faculty of Natural Sciences and Mathematics
91001 Skopje, Republic of Macedonia
P.O.Box 162

С.б. - 5.5.91.
27 сеп. 1995

До АД **ТЕХНОГАС**
ул. "Пролетерск" 4
91000 Скопје

Предмет: хемиската анализа на карбидна вар.

На Ваше барање бр. 09-398/1 од 28. 03. 1995 година, на Институтот за хемија при Природно-математичкиот факултет во Скопје, извршена е хемиска анализа на примерок од карбидна вар.

Примерокот за анализа е земен од таложните јами на Техногас - Скопје, според ЈУС В.С8.040 1979 прописите за земање примероци.

Резултати од испитувањата:

Компоненти	количество во %
- Губиток при жарење (вкупен на 1000° C)	24,30
- Слободна вода (на 120° C)	0,48
- Сврзана вода (на 600° C)	22,60
- Јаглерод двооксид	1,71
- Силициум двооксид +нерстворлив остаток	1,46
- Железеноксид	0,35
- Алуминиумоксид	0,75
- Калциумоксид	72,0
- Сулфати	0,40
- Магнезиумоксид	0,00
- Активен калциумоксид	64,25
- Калциум карбоната	9,12
- Вкупни фосфати	0,00
- Нерстворливо во HCl	1,42
- Слободен јаглерод	0,55
- Калциум хидроксид	33,62
- pH	11,8

Анализираниот примерок не покажува радиоактивно зрачење

Заклучок:

На основа на споредба на горенаведените резултати од анализата на хемискиот состав и барањата на стандардите (ЛУС В.С1.020 од 1981) може да се констатира дека анализираната карбидна вар по својот хемиски состав одговара на прописите по ЛУС стандардите за градежна вар. Високата содржина на активен калциум оксид е карактеристична позитивна одлика на испитуваната карбидана вар.

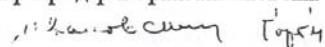
Врз основа на сите извршени анализи може да се заклучи дека овој производ може успешно да се користи како вар за градежни цели.

**За точноста на
анализите одговара**

Шеф на Институтот за хемикални и неорганични материјали
Проф. д-р Богдан Богданов

Декан на
Природно-математички факултет
Проф. д-р Ѓорѓи Ивановски

ДО

"ТЕХНОГАС" - СКОПЈЕ

Скопје, 13. 11. 1995

Ваш знак

Наш знак 1103-2249

ИЗВЕШТАЈ Бр.1200/95

Од извршеното испитување на карбидна вар
како градежен материјал

Скопје, Септември 1995 год.

ГРАДЕЖЕН ИНСТИТУТ
МАКЕДОНИЈА А.Д.

"Црзденска" 52, 91000 Скопје, Македонија, П. фах:136, Телефакс: 230-303, Центrala (091) 116-199
Телефони: Директор 230-670, Тех. Директор 230-167, Странство 258-847, Решетка 239-376,
Материјали 238-418, Санации 253-920, Геотехника 363-040, Инженеринг 116-553

С О Д Р Ж И Н А

1. ТЕХНИЧКИ ПОДАТОЦИ
2. ИСПИТУВАЊЕ НА СОСТАВНИ ДЕЛОВИ НА МАЛТЕРСКАТА
МЕШАВИНА
3. ИСПИТУВАЊЕ НА ЦЕМЕНТ
4. ИСПИТУВАЊЕ НА АГРЕГАТ
5. ИСПИТУВАЊЕ НА МАЛТЕР
6. ХЕМИСКО ИСПИТУВАЊЕ НА КАРБИДНА ВАР
7. КВАЛИТАТИВНО ИСПИТУВАЊЕ НА ПРИСУТНИ СОЕДИНЕНИЈА
8. КОМЕНТАР
9. ЗАКЛУЧОК

На Ваше писмено барање во лабораторијата за градежни материјали при Градежен Институт "Македонија"-Скопје, извршено е испитување на својствата на карбидна вар.

Испитувањето е извршено по програма изготвена согласно стандарди за испитување на својствата на карбидна варк како градежен материјал.

Од Ваша страна беше доставена доволна количина на материјал што овозможи да се изготви просечна проба за контрола на неговите својства.

1. ТЕХНИЧКИ ПОДАТОЦИ

На доставената пратка на карбидна вар констатирани се основни карактеристики и тоа дека материјалот е со сива боја иjak непријатен мирис на карбид и сулфид-водород. Истиот е во пастозна маса што овозможува добра и лесна обработка со и без додаток на вода. Непријатниот мирис исчезнува по подолг период во допир со вода или влага се обновува. Се пропарачува истиот се употребува за малтерисување на надворешни површини.

2. ИСПИТУВАЊЕ СОСТАВНИ ДЕЛОВИ НА МАЛТЕРСКА МЕШАВИНА

Бидејќи за испитување на карбидна вар како таква не постојат одредени стандарди туку сознанија врз база на студиска работа и се користени стандарди за испитување на вар како градежен материјал, и во овој случај ги користиме двете алтернативи.

2.1. Финост на мливот - ЈУС.Б.Ц8.042

- остаток на сито 0,6 мм. ..... 0 %
- остаток на сито 0,09мм. 5,7%

2.2. Запреминска маса после 28 дена

$$\gamma = 1620 \text{ гр/м}^3$$

2.3. Водокарбидов фактор ..... w/c = 0,46

3. ИСПИТУВАЊЕ НА ЦЕМЕНТ

3.1. Стандардна конзистенција ..... 28,3%.

3.2. Време на врзување

- почеток на врзување ..... 3 ч. 20'
- крај на врзување ..... 4 ч. 35'

3.3. Јакост на совиткување (МПа)

- после 3 дена 6,94
- после 7 дена 7,42
- после 28 дена 8,90

3.4. Јакост на притисок (МПа)

- после 3 дена 31,70
- после 7 дена 43,04
- после 28 дена 56,90

3.5. Постојаност на запремина (метода на колачиња)

- на суво ..... постојан
- во вода ..... "
- во воздух $t^0 = 20^0C$ ..... "

4. ИСПИТУВАЊЕ НА АГРЕГАТ

Агрегатот е земен од позајмиште р.Пчиња со големина на зрно до 0-4мм.

4.1. Гранулометриски состав

сито	поминување %
0,0	
0,125	5,0
0,25	29,0
0,50	35,0
1,0	63,0
2,0	92,0
4,0	100 %

4.2. Влажност на агрегат

$$\sigma = 2,5 \%$$

4.3. Запреминска маса

- во растресита состојба $\delta R = 1365 \text{гр}/\text{см}^3$
- во збиена состојба $\delta z = 1700 \text{ "}$

4.4. Водовливање ..... $B = 1,03 \%$ 4.5. Модул на ѕиноќа ..... $M = 2,24 \%$

5. ИСПИТУВАЊЕ НА МАЛТЕР

I.5. Карбиден малтер

Изработка на малтер за епрувети

вар : песок = 1 : 3

400 гр. карбидна вар

1200 гр. песок $d_{max.} = 4\text{мм.}$
 $W/V = 0,315$

I.5.2. Конзистенција на малтерот

$$d_0 = 110 \text{ мм.} \quad d_{15} = 165 \text{ мм.}$$

I.5.3. Запреминска маса на малтерот

$$\gamma_m = 1718 \text{ кгр/см}^3$$

I.5.4. Јакост на совиткување после 28 дена (MPa)

$$\beta_s = 0,568 \text{ MPa}$$

I.5.5. Јакост на притисок после 28 дена

$$\beta_p = 0,85 \text{ MPa}$$

I.5.6. Време на врзување

почеток на врзување (ч) ..... 84 часа
крај на врзување (ч) ..... 112 часа

I.5.7. Прионливост на малтерот

$$A = 0,79 \text{ кг/см}^2$$

5.-

II.5. Продолжен малтер

Изработка на малтер: вар : цемент : песок = 1 : 1 : 3

II.5.1. Конзистенција на малтерот

Водоматеријален фактор ..... $W/M = 0,67$

II.5.2. Дијаметар на распостирање

$$d_0 = 110 \text{ мм.} \quad d_{15} = 160 \text{ мм.}$$

II.5.3. Запреминска маса ..... $\gamma_m = 2030 \text{ гр/см}^3$

II.5.4. Јакост на совиткување после 28 дена

$$\beta_s = 3,05 \text{ MPa}$$

II.5.5. Јакост на притисок после 28 дена

$$\beta_p = 13,0 \text{ MPa}$$

II.5.6. Прионливост на малтерот

врска : бетон – малтер

$$A = 1,1 \text{ кг/см}^2$$

III.5. Продолжен малтер

вар : цемент : песок = 1 : 3 : 9

III.5.1. Водоматеријален фактор ..... $W/M = 1,33$

III.5.2. Конзистенција со распостирање при 15 потреси

$$d_0 = 110 \text{ мм.} \quad d_{15} = 155 \text{ мм.}$$

б.

III.5.3. Запреминска маса на малтерот

$$\gamma_M = 2140 \text{ гр/см}^3$$

III.5.4. Јакост на совиткување после 28 дена

$$\beta_S = 4,66 \text{ MPa}$$

III.5.5. Јакост на притисок после 28 дена

$$\beta_P = 18,10 \text{ MPa}$$

6. ХЕМИСКИ ИСПИТУВАЊА НА КАРБИДНА ВАР

6.1.	Губиток при жарење (вкупен) – 1000 ⁰ C	74,417 %
6.2.	Слободна вода 120 ⁰ C	60,797 %
6.3.	Врзна вода ..... 600 ⁰ C	66,097 %
6.4.	Јаглен диоксид (CO ₂)	8,320 %
6.5.	Силициум диоксид+нерастворливи остаток	1,786 %
6.6.	Фериоксид (Fe ₂ O ₃)	1,329 %
6.7.	Алуминиум оксид (Al ₂ O ₃)	0,376 %
6.8.	Калциум оксид (CaO)	79,719 %
6.9.	Магнезиум оксид (MgO)	3,373 %
6.10.	Сулфити (SO ₃)	0,027 %
6.11.	Активен CaO + MgO (слободен во жарен остаток)	0,178 %

7. КВАЛИТАТИВНО ИСПИТУВАЊЕ НА ПРИСТУНИ СОЕДИНЕНИЈА

Со квалитативна анализа не е утврдено присуство на фасфин, амонијак и јаглен диоксид после 28 дена.

Со квалитативна анализа утврдено е присуство на H₂S (водороден сулфид) после 28 и 45 дена.

8. КОМЕНТАР

Испитувањето на својствата на карбидната вар е извршено согласно стандардите за услови за квалитет на матери за малтерисување.

Напомена е дека испитувањето на својствата на карбидот е извршено врз основа на досегашното искуство во таа област, бидејќи за истото нема соодветни прописи.

Како компонента во спремање за малтери за малтерисување карбидот воглавно ги задоволува условите. Малтерите се спремани во сооднос дадени во Извештајот.

Карбидниот малтер постигнува добра обработливост бидејќи овозможува пластично течна конзистенција без додаток на додатна вода како таков малтерот постигнува добра врска со подлогата. Се напоменува дека ваквиот малтер споро врзува а водовписувањето е големо во почетната фаза.

9. ЗАКЛУЧОК

Према извршените испитувања и добиените резултати од карбидната вар како градежен материјал се заклучува дека варијантите I.5; II.5 и III.5 наведени во Извештајот, можат да се употребуваат за надворешно малтерисување, а како најпогодна варијанта за спремање на малтер е продолжен малтер во сооднос на вар : цемент : песок=1:1:3 ваква спреманиот малтер според конзистенцијата и јаконсите карактеристики одговара на калса на малтери M-15.

Се препорачува да се употребува за малтерисување на надворешни површини.

ИСПИТАЛЕ:

С.МИЛАЧИЌ, дипл.хем.инж.

Г.ПЕТРОВСКА, град.техн.

ГЛАВЕН ИНЖИЊЕР,

Д.СОКОЛОВСКИ, дипл.град.инж.

ПРИЛОГ VI

- ❖ **Прилог VI.1 : Емисии во атмосферата**
- ❖ **Прилог VI.3 : Емисии во канализација**
- ❖ **Прилог VI.5 : Емисии на бучава**
- ❖ **Прилог VI.6 : Вибрации**

ПРИЛОГ VI.1. ЕМИСИИ ВО АТМОСФЕРАТА

ПРИЛОГ VI.1.1. Емисии од тачкаст извори

Во Инсталацијата има еден точкаст извор на загадувачки супстанции во воздухот.

Тоа е испуст од котларата на локалитетот. На него се приклучни три топловодни котла (K1, K2 и K3) со инсталирана снага од по 0,5 MW. Котларата работи само во текот на грејната сезона за затоплување на деловните простории на Инсталацијата. Првите два котла работат наизменично и тоа најчесто во текот на прва смена кога работи и Инсталацијата. Третиот котел е резерва.

Котлите користат лесно мало за ложење (нафта).

За потребите на оваа Апликација, во текот на месец декември 2007 година, од страна на овластената институција "Технолаб" ДОО, Скопје, беа извршени мерења на емисиите во воздухот од овој извор, за кое е изготвен Извештај. Истиот е даден во овој **Прилог VI.1.1**.

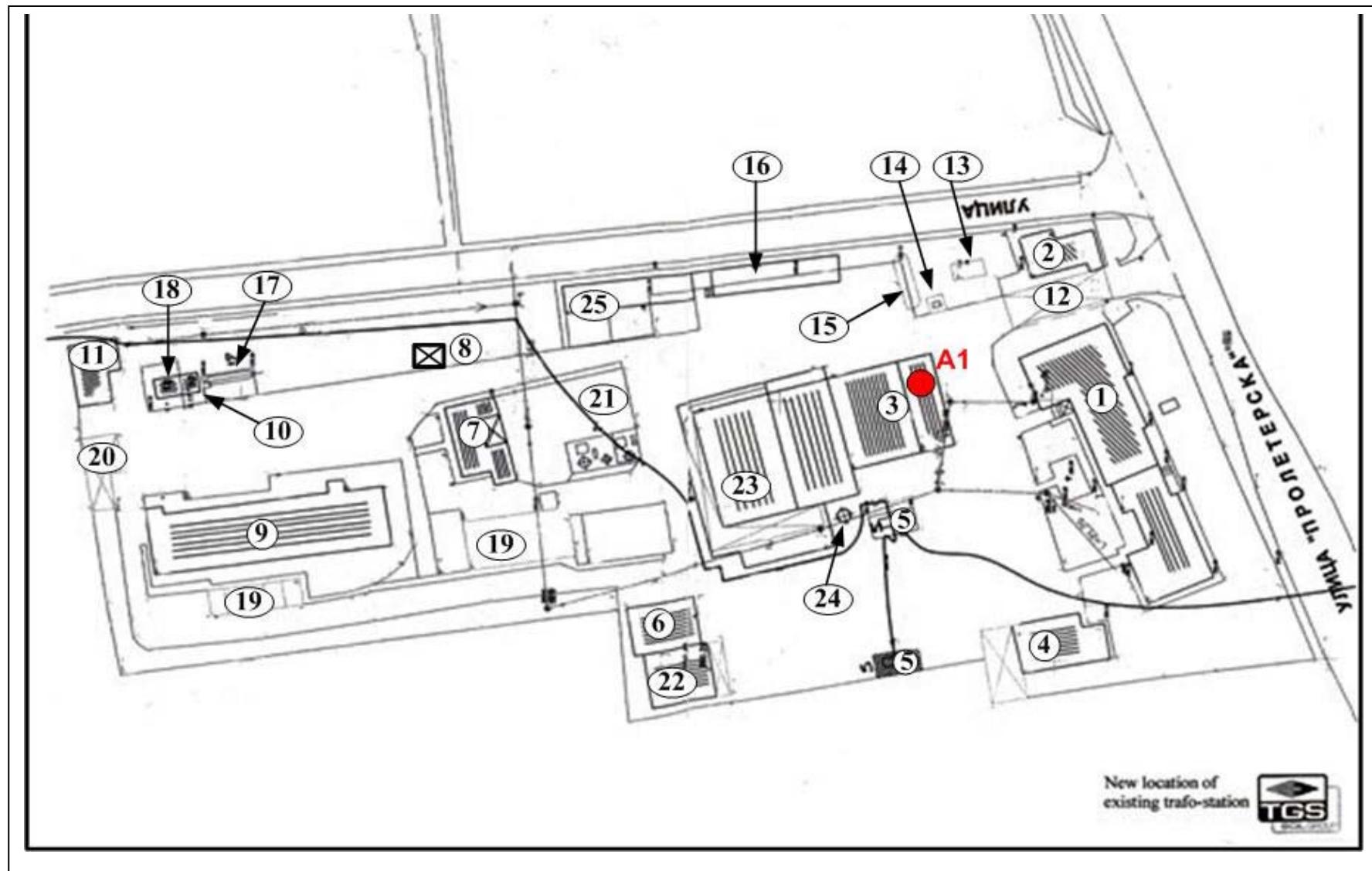
Табелите VI.1.1 и VI.1.3 се пополнети врз основа на резултатите од овие мерења и дадени се во **АНЕКС 1**.

Други главни извори на емисија во воздухот нема поради што **Табелата VI.1.2** не е пополнета.

На Слика бр. VI-1 прикажана е оваа точки на емисија во воздухот означена со A1.

ПРИЛОГ VI.1.2. Фуѓашивни емисии

Во текот на производниот процес за добивање на ацетилен се троши CO₂ за продувавање на **корийше** со калциум карбид. Истото се врши и при регенерација на високо притисните **батерии за сушење** на ацетиленот. Имено, оваа опрема во текот на процесот повремено е изложена на контакт со воздух. Поточно, корпите се отвораат за повторно да се наполнат со суровински материјал - калциум карбид, а батериите за сушење, откако ќе се заситат со влага, се сушат со топол воздух. За да се спречи појава на експлозија, оваа опрема целосно се празни од заостанат ацетилен. Сепак, заради сигурност, се врши инертизација со продувување на CO₂ низ опремата. Овој јаглероден диоксид преку цевни оддишни се исфрла во атмосферата. Дневно се трошат околу 30 килограми CO₂, односно околу 6 тони годишно.

Слика бр. VI-1: Мерно место на емисија во воздух во ТГС - Ацетилен

ТЕХНОЛАБ доо Скопје
Екологија, технологија, заштита при работа, природа

*П.фах 827, Бул. Јане Сандански бр.113, Скопје; тел/факс: 02 2 448 058, 070 265 992
www.tehnolab.com.mk; e-mail: tehnolab@tehnolab.com.mk*

ИЗВЕШТАЈ

**за најдена состојба од извршени мерења на
емисија на загадувачки супстанции во воздухот
од објектот ТГС ТЕХНИЧКИ ГАСОВИ,
Производна единица Ацетилен, Скопје**

Изработувач

“ТЕХНОЛАБ” доо СКОПЈЕ

*Друштво за технолошки и лабораториски испитувања,
проектирање и услуги*

Директор

М-р Маддалена Трајковска Триевска дипл. хем. инж.

Скопје, 2007 год.

НАРАЧАТЕЛ: **ТГС ТЕХНИЧКИ ГАСОВИ АД Скопје,
Производна единица Ацетилен, Скопје**

ИЗРАБОТУВАЧ: **"ТЕХНОЛАБ" доо Скопје**
Друштво за технолошки и лабораториски испитувања, проектирање и услуги

Одговорно лице: **М-р Магдалена Трајковска дипл. хем. инж.**

Соработници: **Марјан Ѓуровски, дипл. инж.за заш. на жив.средина
Љубомир Ивановски, дипл. ел. инж.**

Период на изработка: **декември, 2007 год.**

СОДРЖИНА

1.0. ВОВЕД	1
2.0. МЕТОДОЛОШКИ ПРИОД ВО СНИМАЊЕ, АНАЛИЗА И ОЦЕНКА НА ПРИСУСТВО НА ЗАГАДУВАЧКИ СУПСТАНЦИИ ВО ОТПАДНИ ГАСОВИ	2
3.0. ИНТЕРПРЕТАЦИЈА НА ДОБИЕНИТЕ ПОДАТОЦИ	4
4.0. РЕЗУЛТАТИ ОД ИЗВРШЕНИ СНИМАЊА НА КОНЦЕНТРАЦИИ НА ЗАГАДУВАЧКИ СУПСТАНЦИИ ВО ОТПАДНИ ГАСОВИ	5
4.1. Резултати од извршени мерења на испуст од котел K1	5
4.2. Резултати од извршени мерења на испуст од котел K2	6
5.0. ЗАКЛУЧОЦИ	8

1.0. ВОВЕД

Заради потребите за пополнување на барањето за добивање на А - Интегрирана Еколошка Дозвола за објектот ТГС ТЕХНИЧКИ ГАСОВИ АД Скопје, Производна единица Ацетилен, Друштво за технолошки и лабораториски испитувања, проектирање и услуги, во месец декември превзема обврска да изврши снимање и анализа на емисијата на загадувачки супстанции што се емитираат од заедничкиот испуст на три котла во надворешната животна средина.

Овој Извештај има за задача да даде оценка на најдената состојба на емисионите параметри во согласност со Правилникот за максимално дозволените концентрации и количества на загадувачки супстанции што можат да се испуштаат во воздухот од одделни извори на загадување (Сл. весник на СРМ, бр.3/1990год.)

Приказот на методолошкиот период во снимањето и анализата на емитираните штетности е даден во поглавјето 2.0.

Приказот на санитетските и техничките норми за дозволените концентрации на загадувачки супстанции што се испуштаат во воздухот даден е во поглавјето 3.0.

Резултатите од снимањето се дадени во поглавјето 4.0. Резимето од испитувањата е дадено во поглавјето 5.0. како заклучоци.

2.0. МЕТОДОЛОШКИ ПРИОД ВО СНИМАЊЕ, АНАЛИЗА И ОЦЕНКА НА ПРИСУСТВО НА ЗАГАДУВАЧКИ СУПСТАНЦИИ ВО ОТПАДНИ ГАСОВИ

Со цел да се процени влијанието на објектот ТГС ТЕХНИЧКИ ГАСОВИ АД Скопје, Производна единица Ацетилен, врз животната средина во однос на загадување на воздухот, извршени се мерења на емисијата со пресметки на емисионото количество на најкарактеристичните полутанти што се емитираат во воздухот како резултат на работата на котловската постројка.

Анализата на податоците дадена во ова йоглавје е правена според следниве параметри:

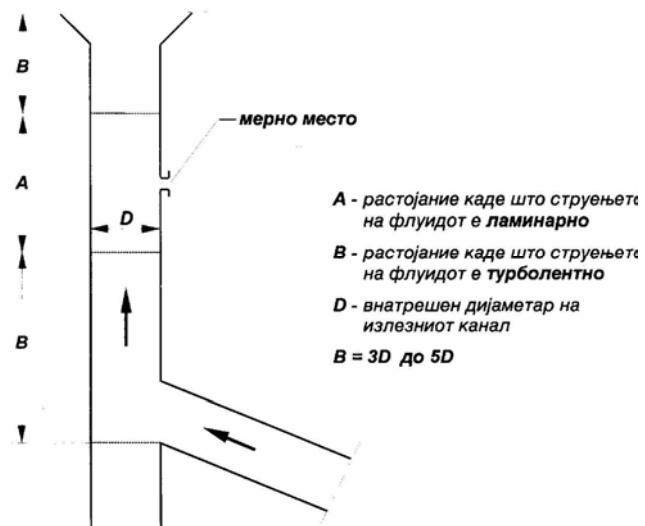
- ❖ волуменски проток на отпадни гасови [m_n^3/h] што се испуштаат од испустот (При работа на котел бр.1 и котел бр. 2 . Котелот бр.3 служи за резерва).
- ❖ концентрација на загадувачки супстанции што се емитираат од испустот [mg/m_n^3].

Врз основа на податоците за концентрацијата на полутантите и податоците за волуменскиот проток на гасови пресметан е масениот протек [kg/h] податок што е релевантен за оценка на степенот на загаденост на воздухот во непосредна близина на објектот.

Вршени се мерења на концентрациите на: јаглерод моноксид, сулфур двооксид, азотни оксиди, кислород, јаглерод двооксид и одреден е чадниот број.

Земањето проби како и обработката на добиените резултати е вршено во согласност со International Standard ISO 9096 и International Standard ISO 3966.

При опробувањето водено е сметка за изборот на местото на поставување на отворот на испустите, со цел да се обезбеди земање проби кои ќе ја претставуваат просечната содржина на составот на гасовите кои се емитираат во надворешната средина (слика бр. 1).

Слика бр.1: Шематички јавриказ на правилен избор на мерно место

Вршени се мерења на некои физички параметри (статички притисок (P_{st}), динамички притисок (P_{din}), брзината (v) како и температура на гасната смеса) кои можат да дадат значајни податоци за волуменскиот и масениот проток или емисионото количество (kg/h) на загадувачките супстанции.

Врз основа на податоците за брзината на струење на гасната смеса пресметан е средниот волуменски проток на гасот во каналот.

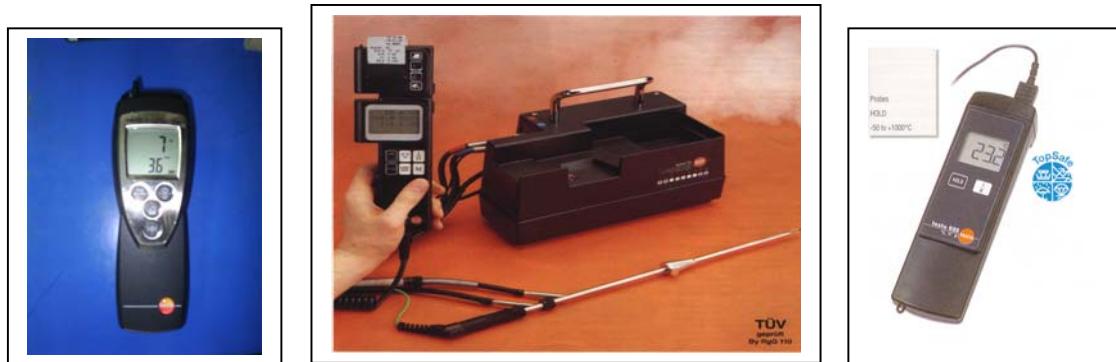
$$Q = 3600 \times A \times v_{sr} \quad [m^3/h]$$

каде е:

- A [m^2] - површина на попречниот пресек на каналот.
- v_{sr} [m/s] – брзина на гасот во каналот

Одредување на физичките параметри кои ги карактеризираат условите во мерниот канал е вршено со инструментите testo 512 (Слика бр.2)

Земањето на проби од O_2 , CO , CO_2 , NO_x , SO_2 и определувањето на концентрацијата на истите вршено е со гасен анализатор тип testo 33 (слика бр. 3), а температурата на излезниот гас е мерена со инструмент testo 925 (слика бр.4).

Слика бр. 2, 3 и 4: Инструменти testo 512, testo 33 и testo 925

Масениот проток на загадувачките супстанции, т.е. емисијата се одредува според формулата:

$$E_k = k_{cn} \times Q_n \text{ [mg/h]}$$

каде е:

- k_{cn} [mg/m_n³] – концентрација на загадувачки супстанции сведена кон нормална состојба на гасот во каналот
- Q_n [m_n³/h] – волуменски проток на гасот во каналот сведен на нормални услови

3.0. ИНТЕРПРЕТАЦИЈА НА ДОБИЕНИТЕ ПОДАТОЦИ

Интерпретацијата на добиените податоци се потпира на “Правилникот” за максимално дозволените концентрации и количества кои смеат да се испуштаат во воздухот од одделни извори на загадување (Службен весник на СРМ бр.3/1990 год.) во кој се пропишани максимално дозволените концентрации (МДК) и максимално дозволените количини (МДКО) на загадувачки супстанции во цврста, течна и гасовита состојба што смеат да се испуштаат во воздухот од индустриски, комунални и други извори на загадување.

Интерпретацијата на добиените резултати е вршена според:

Член 3, според кој: Загадувањето на воздухот се изразува во форма на:

- а) масена концентрација на загадувачки супстанции во [mg/m³] во сувиот излезен гас при нормални услови ($t_o = 0 [^{\circ}\text{C}]$ и $p = 1.013 [\text{mbar}]$),
- б) масен проток на загадувачки супстанции кои се испуштаат во воздухот во [kg/h], [g/h] еmitирано количество,
- в) Емисионите концентрации дадени во зависност од концентрацијата на кислород во отпадните гасови (продукти на согорување), се пресметуваат според равенката:

$$E_N = \frac{21 - N_{O_2}}{21 - M_{O_2}} E_M$$

каде е:

E_N – емисиона концентрација пропишана за кислород во гасовите,
 N_{O_2} – референтна концентрација на кислород во % (вол.) во гасовите,
 M_{O_2} – измерена концентрација на кислород во % (вол.) во гасовите,
 E_M – измерена емисиона концентрација.

Член 11 став 2 каде што се пропишани МДК во [mg/m_n³], за огништа на течни горива:

Табела бр. 1: МДК на загадувачки супстанции за огништа на течни горива

Еmitирана материја или референтна вредност	МДК [mg/m ³] при 3% O ₂		
	топлотна моќност на огништето [MW]		
	1 - 50	50 - 300	над 300
Чаден број, според ЈУС Б.Х. 8-270	2	2	2
Јаглерод моноксид (CO)	170	170	170
Азотни оксиди (NO _x) изразени како NO ₂	350	250	150
Сулфур двооксид (SO ₂)	1.700	400	400

4.0.РЕЗУЛТАТИ ОД ИЗВРШЕНИ СНИМАЊА НА ЗАГАДУВАЧКИ СУПСТАНЦИИ ВО ОТПАДНИ ГАСОВИ

4.1. Резултати од извршени мерења на испуст од кокел K1

Дата на мерење: 22.12.2007 год

Мерно место K1: Испуст од котел K1 (ЕМО Цеље SV 500)

Согорувачки процес : Со контакт

Вид на гориво: Масло за ложење (нафта)

ИЗМЕРЕНИ ПАРАМЕТРИ

Табела бр. 2: Основни физички параметри за испусот од котел K1

Температура на излезни гасови	282	[°C]
Површина на попречниот пресек на каналот	0,05	[m ²]
Средна брзина на гасот во каналот	6,8	[m/s]
Волуменски проток на гасот	1.224,0	[m ³ /h]
Волуменски проток на гасот сведен на нормал. услови	602,1	[m _n ³ /h]

Табела бр. 3: Концентрација на загадувачки субстанции за исхусли од котел K1

Еmitирана материја	Емисиони величини		
	Конц. на еmitирани загадувачки субстанции		
	Измерени конц. [mg/m ³]	МДК [mg/m ³]	Емисиона количество (масен проток) [kg/h]
Кислород [%] (O ₂)	3,4 %		
Јаглерод моноксид (CO)	481	170	0,29
Сулфур двооксид (SO ₂)	78	1.700	0,047
Азотни оксиidi (NO _x)	105	350	0,063
Јаглерод двооксид (CO ₂)	233.469,4		140,578

- Загуба на димни гасови $qA = 16\%$
- Број на вишок на воздух $\lambda = 1,2$

Оценка за најдената состојба: Добиените резултати покажуваат дека анализираните параметри SO₂ и NO_x се во границите на максимално дозволените концентрации (МДК) што можат да се испуштаат во воздухот, а за CO измерените вредности се над МДК (Сл. весник на СРМ бр. 3/1990). Ова надминување е секако резултат на недобрата регулација на режимот на работа на горачот од котелот K1.

4.2. Резултати од извршени мерења на испуст од котел K2

Дата на мерење: 14.12.2007 год

Мерно место K2: Испуст од котел K2 (нечитки податоци)

Согорувачки процес : Со контакт

Вид на гориво: Масло за ложење (нафта)

ИЗМЕРЕНИ ПАРАМЕТРИ

Табела бр. 4: Основни физички параметри за исхусли од котел K2

Температура на излезни гасови	203	[°C]
Површина на попречниот пресек на каналот	0,07	[m ²]
Средна брзина на гасот во каналот	2,15	[m/s]
Волуменски проток на гасот	541,8	[m ³ /h]
Волуменски проток на гасот сведен на нормал. услови	310,8	[m ³ /h]

Табела бр. 5: Концентрација на загадувачки субстанции за искупсок од котел K2

Еmitирана материја	Емисиони величини		
	Конц. на емитирани загадувачки субстанции		
	Измерени конц. [mg/m _n ³]	МДК [mg/m _n ³]	Емисиона количество (масен проток) [kg/h]
Кислород [%] (O₂)	3,9 %		
Јаглерод моноксид (CO)	3	170	0,33
Сулфур двооксид (SO₂)	78	1.700	100,91
АЗОТНИ ОКСИДИ (NO_x)	113	350	0,26
Јаглерод двооксид (CO₂)	226.286		70,3

- Загуба на димни гасови $qA = 6\%$
- Број на вишок на воздух $\lambda = 1,24$

Оценка за најдената состојба: Добиените резултати покажуваат дека анализираните параметри се во границите на максимално дозволените концентрации (МДК) што можат да се испуштаат во воздухот (Сл. весник на СРМ бр. 3/1990).

5.0. ЗАКЛУЧОЦИ

Врз основа на податоците добиени од извршените мерења и анализи на емисијата на загадувачки супстанции во воздухот од испуст на котловските постројки K1 и K2 во ТГС ТЕХНИЧКИ ГАСОВИ АД Скопје, Производна единица Ацетилен, а имајќи го во предвид технолошкиот процес ги даваме следниве заклучоци:

- 1.0. Во согласност со Правилникот за максимално дозволените концентрации на загадувачки супстанции што можат да се испуштаат во воздухот (Сл. весник на СРМ бр. 3/1990 година, член 11, став 3), најдената состојба задодволова, освен за параметарот CO кај котелот K1 кој го надминува МДК.
- 2.0. Се препорачува регулирање на работата на горачот од котелот K1.
- 3.0. Во согласност со Правилникот за максимално дозволени концентрации и количства на загадувачки супстанции што може да се испуштат во воздухот од одделни извори на загадување (Сл. весник на Р.Македонија бр.3/90 год., член 4) се препорачува периодично мерење на емисијата на загадувачки супстанции во воздухот.

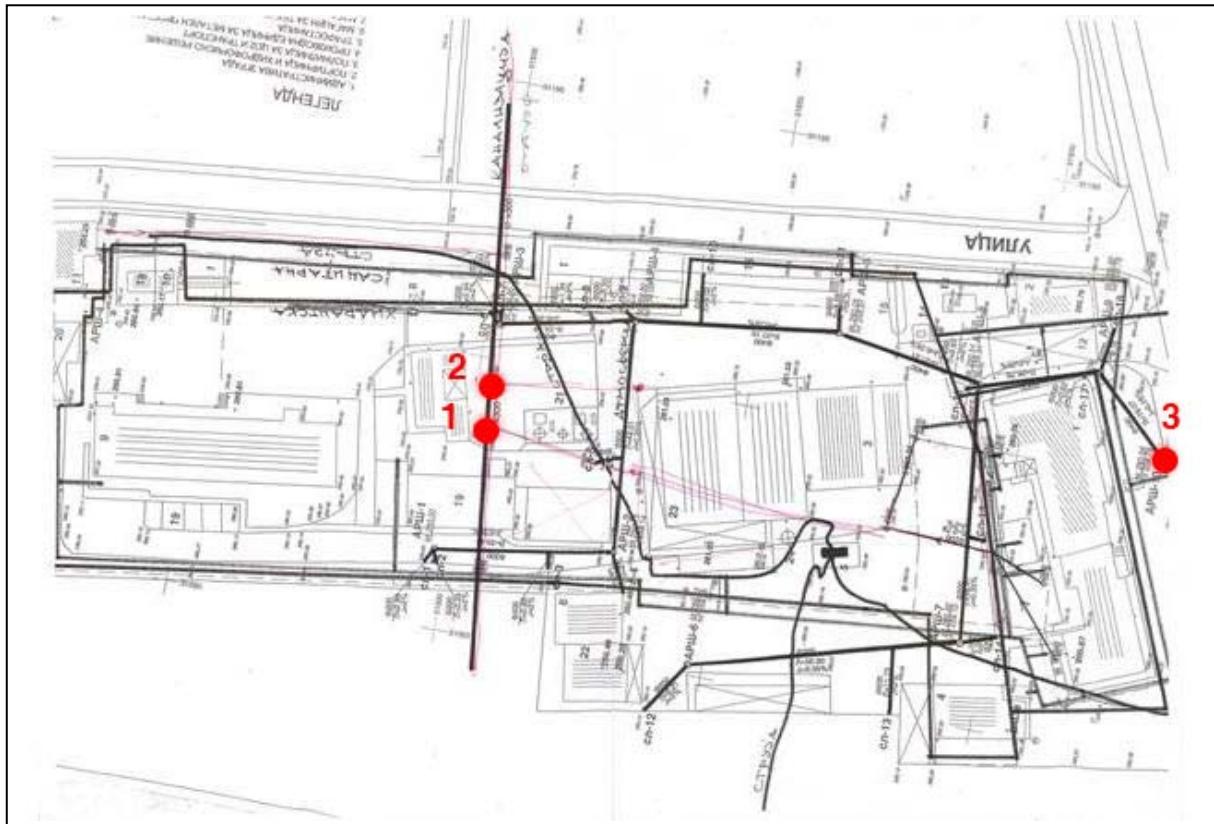
"ТЕХНОЛАБ" доо СКОПЈЕ

*Друштво за технолошки и лабораториски испитувања,
проектирање и услуги*

Директор
М-р Магдалена Трајковска Триевска, дипл. хем. инж.

ПРИЛОГ VI.3. ЕМИСИИ ВО КАНАЛИЗАЦИЈА

Од Инсталацијата во градската канализација има емисии на фекалните отпадни води и на атмосферските води. Отпадни води од технолошкиот процес не се генерираат. На Слика бр. XX со број 1 и број 2 се означени местата на приклучок на локалната фекална канализација со канализационата мрежа која врви низ самата локација на Инсталацијата. Со број 3 е означено местото каде што атмосферската канализација е приклучена на надворешната мрежа.

Слика бр. VI-2 : Места на приклучок на фекална и атмосферска канализација

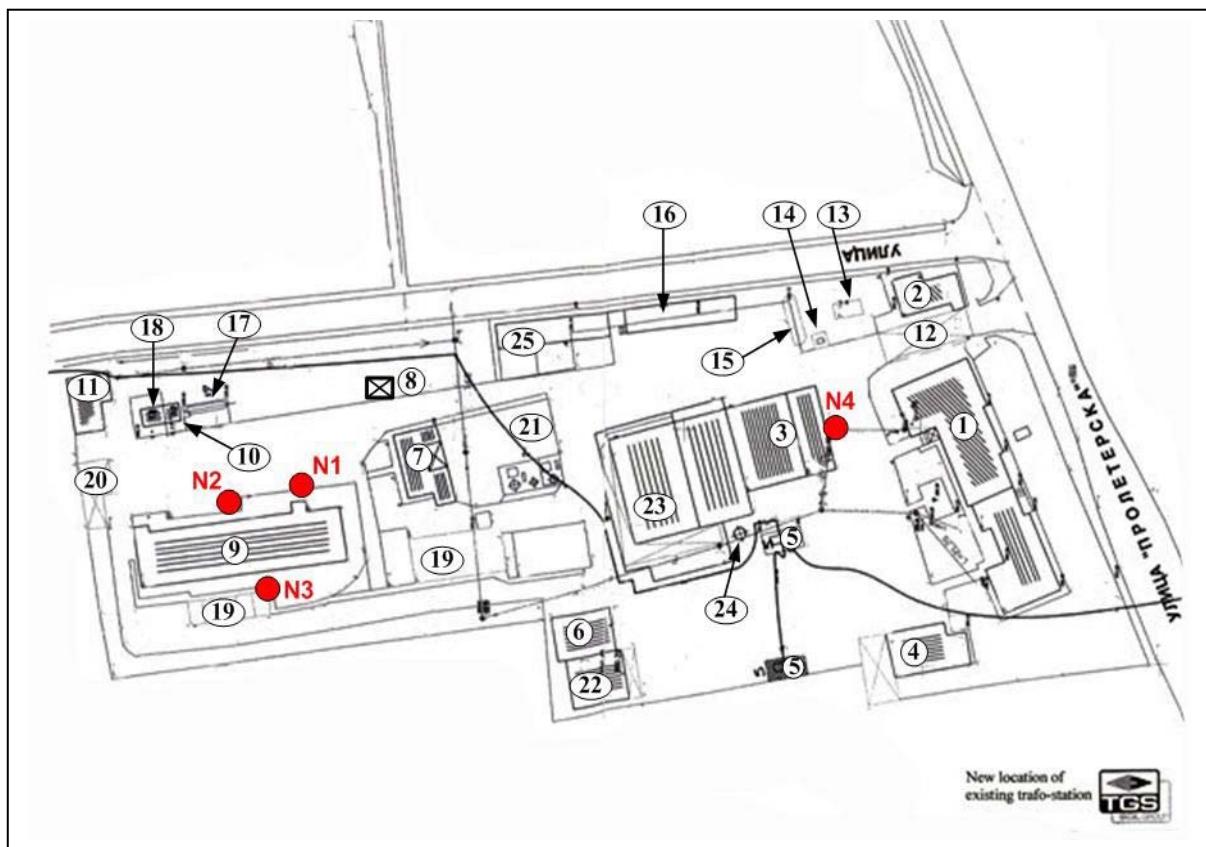
ПРИЛОГ VI.5. ЕМИСИИ НА БУЧАВА

Извор на емисии на бучава во Инсталацијата претставу работата на машините и опремата кои се сместени во објектите на локацијата.

Мерењата на интензитетот на бучава е направена околу погонот за производство на ацетилен, на растојание од еден метар од отворена врата на компресорското одделение и од вентилаторите на погонот. Исто така мерено е пред отворена врата на котларата.

Мерењата се вршени со инструмент TESTO 815 со класа на точност 2, според IEC 60651, опремен со микрофон и заштитна капа од ветер. Мерено е со режим на работа - бавен, во траење од три минути по мерно место во период од 9 до 11 часот.

На Слика бр. VI-3 обележани се местата каде што се вршени мерењата и тие се означени со ознаки од N1 до N4.

Слика бр. VI-3 : Мерни места на емисии на бучава

ПРИЛОГ VI.5. ЕМИСИИ НА ВИБРАЦИИ

Во рамките на редовните превентивни активности, заради обезбедување на сигурна работа со машините и опремата во Инсталацијата, постојано се вршат мерења на вибрации на повеќе места. Пример на еден Извештај од мерењата на вибрации даден е во Прилогов.

RUDARSKI INSTITUT * MINING INSTITUTE * BERGBAU INSTITUT * ИНСТИТУТ ГОРНОГО ДЕЛА
НАУЧНО ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКАЯ УСТАНОВА
РУДАРСКИ ИНСТИТУТ
РУДАРСТВО * ЕНЕРГЕТИКА * ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА * ЗАШТИТА ПРИ РАБОТА
бул. Јане Сандански 113, 1000 Скопје МК, тел: + 389 2 244 7627/245 1023, факс: 244 7691, www.RI.com.mk, RI@RI.com.mk

Извештај
од 12.12.2012 година
Број: 649/11

ИЗВЕШТАЈ**бр. 649**

ОД ИЗВРШЕНОТО МЕРЕЊЕ И АНАЛИЗА
НА ВИБРАЦИОННАТА СОСТОЈБА НА
РОТАЦИОННИТЕ ПОСТРОЈКИ ВО
ТГС ГОРЧЕ ПЕТРОВ

Мерење, анализа и дијагностицирање

Александар Кечовски, дипл.маш.инж. *A.Kecevski*
Душко Саздов, маш.тех.

Стручни соработници

Д-р Гоце Качурков, дипл.маш.инж.
Д-р Гоце Василевски, дипл.маш.инж.

ОПШТ ДЕЛ

При експлоатацијата на постројките доаѓа до несакани хаварии, поради појава на недозволени вибрации. Со цел да се избегнат овие појави често се врши непотребно заменување на елементите од постројката, иако истите се уште можат да бидат во употреба.

Најновите трендови во одржувањето тежнеат фиксните временски интервали за замена на машинските елементи, да се заменат со **ВРЕМЕНСКИ ИНТЕРВАЛИ ЗА КОНТРОЛА** на состојбата на постројката. Основен постулат на овој систем на одржување (одржување по состојба) е дека ревизијата на постројката е дозволена само тогаш кога мерењето и анализата покажуваат дека тоа е неопходно.

Интегрален дел, без кој не може да се замисли правилното функционирање на овој тип на одржување е, **ВИБРО - ДИЈАГНОСТИКАТА**, односно дискретното дефинирање на возбудните сили кои имплицираат *нерегуларна работа* на постројката.

Современата опрема за мерење, анализа и дијагностика, заедно со знаењето и искуството на стручниот кадар кој управува со неа, се гаранција за решавање на посложните несакани појави што се јавуваат при работата на постројките.

Сите ротациони машини во текот на работата генерираат вибрации кои се неминовна појава при нивната експлоатација. Нивна потполна елиминација е невозможна, но можно е сведување на истите во граници дефинирани од производителот на опремата, односно светски усвоените стандарди и норми, како: *VDI 2056* препораки; *DIN 45.655* и *45.666* норми; *ISO 2372, 2373, 2954* стандарди; *E 90-100* француски норми.

Фактот дека нерегуларната работа на одреден машински елемент генериран со одреден интензитет и точно определена фреквенција својествена само за тој дел од постројката, искористен е за утврдување и точно дефинирање на возбудните сили кои се причина за динамичката состојба на постројката.

Природата на возбудните сили може да биде најразлична:

- неурамнотеженост на ротирачките маси;
- неколинеарност на оските од вратилата;
- механички оштетувања кај тркалачките лежишта;
- нерегуларност во работата на лизгачките лежишта;
- работа во услови на резонантни појави;
- аеродинамични и хидраулични возбудни сили;
- електромагнетни вибрации и друго.

Опремата со која располага Институтот, овозможуваат да се изврши фреквентна анализа на вибрациите, дијагностицирање на возбудните сили, како и вршење на урамнотежување на ротори во сопствени лежишта (без демонтажа на машината).

www.RI.com.mk

Извештај бр.649

Изборот на урамнотежување на ротори во сопствени лежишта има предност во тоа што:

- се врши корекција на неурамнотеженоста на вкупните ротирачки маси од целиот состав,
- технолошкиот застој неопходен за санација на неурамнотеженоста е далеку покус во однос на оној кој би го имале ако машината се демонтира и урамнотежувањето се врши на стабилна машина за балансирање,
- не постојат транспортни трошоци,
- избегнати се грешките при повторна монтажа.

Воколку нарушената вибрациона состојба е предизвикана од нецентричност на оските на вратилата корекцијата на истата се врши со современа ласерска опрема.

РУДАРСКИ ИНСТИТУТ, располага со стручни кадри и современа опрема за дијагностицирање и санација на нерегуларната работа на постројките и има голем број на референси на ова поле.

**КРИТЕРИУМ ЗА ОЦЕНКА НА
ВИБРАЦИОННАТА СОСТОЈБА**
ISO 2372

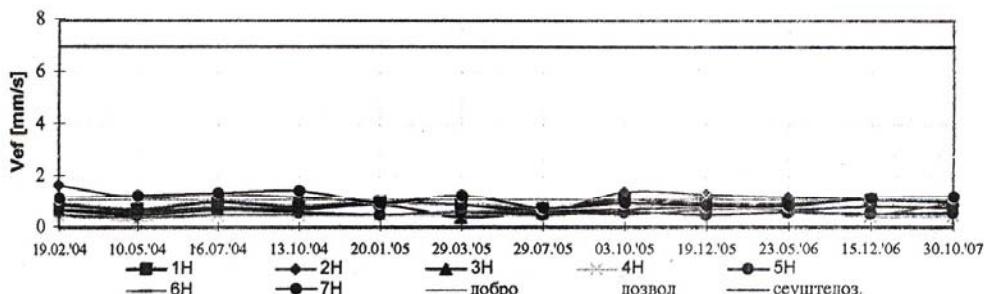

TTC - Г.Пейров	постројка: Ацетиленски компресор бр. I
n [min ⁻¹] 1465/460	P [kW] 37

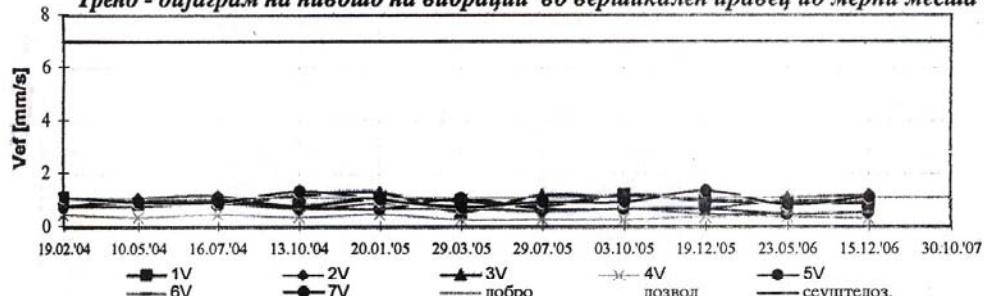
датум на последно снимање

31.10.2007

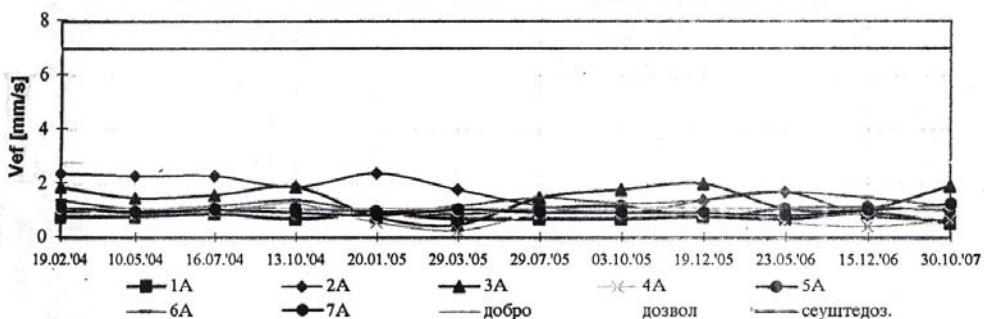
Тренд - дијаграм на нивошто на вибрации во хоризонтален правец по мерни месеци

Тренд - дијаграм на нивошто на вибрации во вертикален правец по мерни месеци

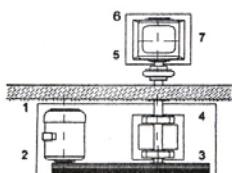
Тренд - дијаграм на нивошто на вибрации во аксијален правец по мерни месеци

H, V, A - хоризонтално, вертикално, аксијално (мерено во правец)

Скица на постројка

СТРУЧНО МИСЛЕЊЕ:

Фактичка состојба: Вибрационото ниво на компресорска та постројка наоѓа во **дозволено** подрачје (согласно ISO 2372, клас II).

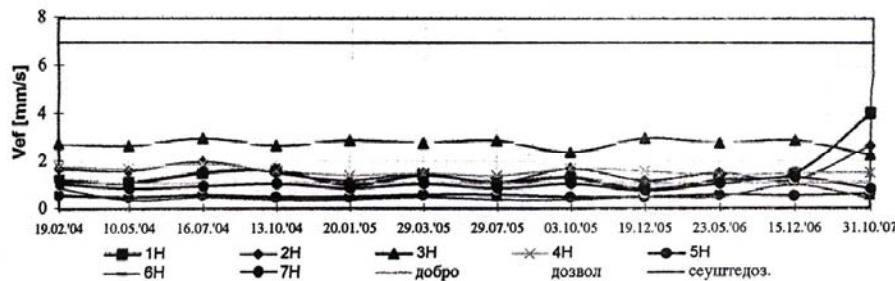
Дијагностика: Вибрационата состојба на постројката е стабилна.

Превентивни мерки: Потребна е редовна контрола на вибрационата состојба на постројката.

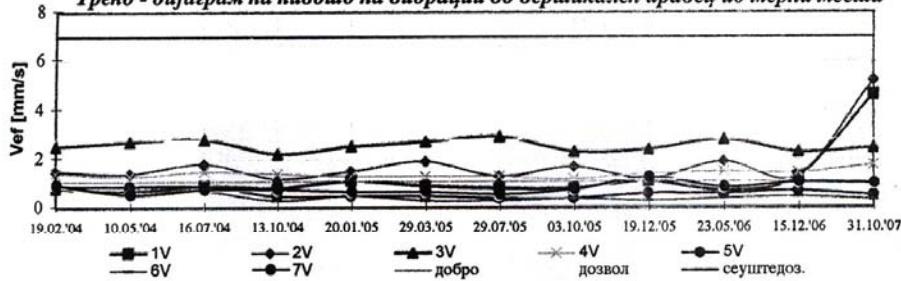
TГС - Г.Пејров	постројка : Ацетиленски компресор бр. 2
n [min ⁻¹] 1465/460	P [kW] 37

датум на последно снимање 31.10.2007

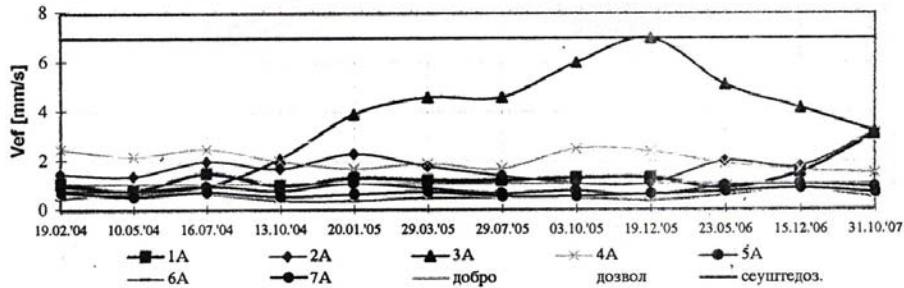
Тренд - дијаграм на нивошто на вибрации во хоризонтален ѕравец ѹо мерни места

Тренд - дијаграм на нивошто на вибрации во вертикален ѕравец ѹо мерни места

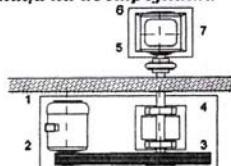

Тренд - дијаграм на нивошто на вибрации во аксијален ѕравец ѹо мерни места

H, V, A - хоризонтално, вертикално, аксијално (мерено во правец)

Скица на постројката

СТРУЧНО МИСЛЕЊЕ:

Фактичка состојба: Вибрационото ниво на постројката се наоѓа во склад со дозволено подрачје (согласно ИСО 2372). Анализата на фреквентните спектри на лежиштата на мерно место бр.1 и бр.2 укажува на оштетување на елементите од лежиштето, кое предизвикува

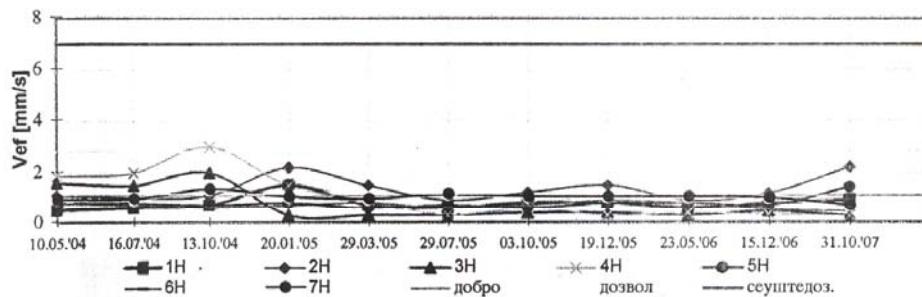
зголемено ниво на вибрации.

Превентивни мерки: Потребно е редовно мерење на вибрационата состојба на постројката.

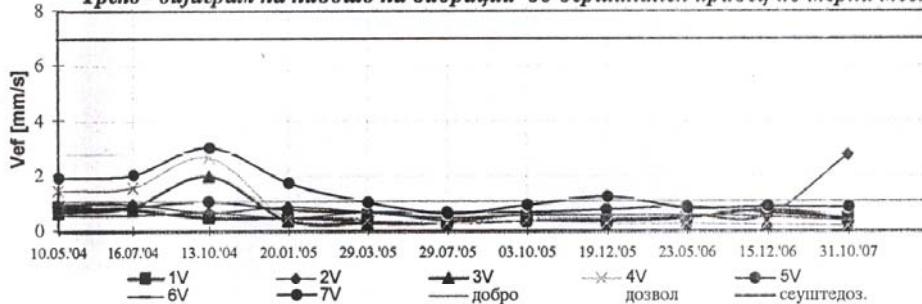
TГС - Г.Пеширов	шосејскоја : Ацетиленски компресор бр. 3
n [min ⁻¹] 1465/460	P [kW] 37

датум на последно снимање 31.10.2007

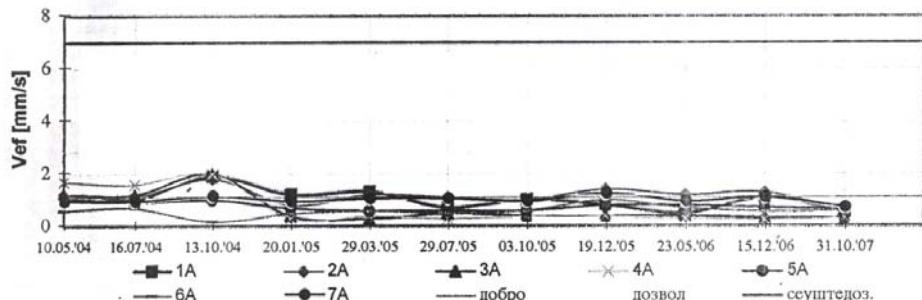
Тренд - дијаграм на нивојто на вибрации во хоризонтален правец по мерни месеци

Тренд - дијаграм на нивојто на вибрации во вертикален правец по мерни месеци

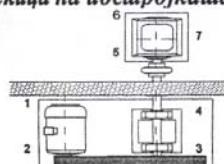

Тренд - дијаграм на нивојто на вибрации во аксијален правец по мерни месеци

Н, В, А - хоризонтално, вертикално, аксијално (мерено во правец)

Скица на јосејројкаша

СТРУЧНО МИСЛЕЊЕ:

Фактичка состојба: Нивото на вибрации се наоѓа во дозволено подрачје (според ISO 2372, класа II).

Дијагностика: Динамичката состојба на постројката е стабилна.

Превентивни мерки: Потребна е редовна контрола на вибрационата состојба на компресорската постројка.

ПРИЛОГ VII

- ❖ **Прилог VII.2 : Оценка на емисиите во атмосферата**
- ❖ **Прилог VII.7 : Оценка на влијанието врз животната средина на искористувањето на отпадот во рамките на локацијата**
- ❖ **Прилог VII.8 : Влијание на бучавата**

ТЕХНОЛАБ доо Скопје

Екологија, технологија, заштита при работа, природа

992

П.фах 827, Бул. Јане Сандански бр.113, Скопје; тел/факс: 02 2 448 058, 070 265

www.tehnolab.com.mk; e-mail: tehnolab@tehnolab.com.mk

ОЦЕНКА

**на влијанието на емисиите на загадувачките супстанции во
воздухот од објектот ТГС ТЕХНИЧКИ ГАСОВИ,
Производна единица Ацетилен, Скопје,
врз квалитетот на амбиентниот воздух**

Изработувач:
"ТЕХНОЛАБ" доо Скопје
*Друштво за технолошки и лабораториски
испитувања, проектирање и услуги*

Директор
М-р Мадалена Трајковска Тривеска дипл. хем. инж.

НАРАЧАТЕЛ: **ТГС ТЕХНИЧКИ ГАСОВИ АД Скопје,
Производна единица Ацетилен, Скопје**

ИЗРАБОТУВАЧ: **"ТЕХНОЛАБ" доо СКОПЈЕ**
*Друштво за технолошки и лабораториски
испитувања, проектирање и услуги*

Одговорно лице: **М-р Магдалена Трајковска дипл. хем. инж.**

Соработници: **Љубомир Ивановски, дипл. ел. Инж.
Марјан Ѓуровски, дипл. инж.за заш. на жив.средина**

Период на изработка: **2007 год.**

СОДРЖИНА

Вовед	1
Користена методологија	1
Интерпретација на извршените пресметки	3
Резултати	3
Заклучоци и коментари	4
Законска регулатива	5

1.0 Вовед

Со цел да се направи проценка на влијанието на емисијата во воздухот, кои се емитираат од испустот на котларата на инсталацијата ТГС ТЕХНИЧКИ ГАСОВИ АД Скопје, Производна единица Ацетилен, Скопје, врз животната средина, односно, врз квалитетот на амбиентниот воздух, направени се пресметки на концентрациите од диспергираните загадувачки супстанции во воздухот и направена е споредба со соодветните референтни концентрации, дефинирани како лимитирачки за заштита на човековото здравје и за рецепторите во животната средина.

Оценката и пресмектите се направени во согласност со барањата кои се наведени во "Уредба за гранични вредности за нивоа и видови на загадувачки супстанции во амбиентниот воздух и прагови на алармирање", објавена во Сл. Весник на РМ, бр. 50 од 27 јуни 2005 год.

Оценката на влијанието на емисиите во атмосферата се однесува за загадувачките супстанции SO_2 , CO и NO_x . Не е детектиран мириз надвор од границите на инсталацијата.

Влијание на загадувачките супстанции врз квалитетот на амбиентниот воздух е определено врз база на извршени пресметка на придонесите (долгорочни и краткорочни периоди на пресметка) на емисиите од испустот A1, при што е земена во обзир дека двата котли работат истовремено и под максимално оптеретување, при што емисијата е со максимален проток и со максимални концентрации како најлош случај.

2.0 Користена методологија

Квантифицирањето на придонесите на овие загадувачки супстанции направено е со компјутерскиот софтверски модел H1, кој се базира на H1 Методологијата за пресметка на придонесите на процесите, (Horizontal Guidance Note IPPC H1, Version 6 July 2003, Environment Agency).

Принципи на методологијата

H1 ги следи генералните принципи на методологиите за проценка на ризик како што е описано во заедничкиот документ на Агенцијата за Животна средина, DETR и IEH документот "Упатства за Проценка на ризик врз животна средина и Менаџмент".

Методологијата се состои од две основни компоненти: проценка на влијанијата врз животна средина и балансот на влијанијата врз животната средина во однос на трошоците. Методите за спроведување на овие процедури се базираат на следниве принципи:

- Проценката на директните влијанија на емисиите генерално е врз основа на превенција (заштита) од штетности врз човечките и еколошките рецептори, користејќи сет од дефинирани гранични вредности за животната средина што претставува максимално прифатливо ниво на таа супстанција во однос на рецепторот во медиумот-примател;
- Проценката на не-локалните или индиректните влијанија на емисиите, каде нема максимални прагови за заштита од штетности, е врз основа на квантификација на целокупните оптоварувања врз животната средина или ризици;
- Обемот на оваа методологија е врз основа на барањата на IPPC Директивата, а вклучени се и одредени индиректни емисии, додека не вклучува целосни Анализи на животен циклус (LCA) на описаните активности или активности кои не се опфатени со IPPC (како транспортот).
- Проценките на животната средина се директно споредени со трошоците за нивна контрола, посодветно, отколку да се назначуваат монетарни вредности на влијанијата;
- Трошоците за контрола на загадувачките емисии се базирани на приватни трошоци на имплементација на техниките на Операторот и не вклучуваат пошироки социални трошоци.

Квантифицирање (одредување на вредноста) на влијанијата на емисиите во воздухот

Целта е да се процени директното влијание на супстанциите ослободени во воздухот врз човечките и рецепторите во животната средина.

Ова е направено со пресметка на концентрацијата од секоја диспергирана супстанција во воздухот и споредба со соодветната референтна концентрацијата за животната средина.

Пресметка на придонесите на процесите на емисиите во воздух

Пресметката на придонесите на процесите на емисиите во воздух се врши со користење на формулата:

$$PC_{air} = DF \times RR$$

Каде:

PC = процесен придонес (придонес на процесот) ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)

RR = вредност на еmitирана супстанција во g/s,

DF = фактор на дисперзија, изразен како максимална средна вреднос на концентрација на ниво на земја по единица маса на вредност на испуштање ($\mu\text{g}/\text{m}^3/\text{g}/\text{s}$), базирана на годишна средна вредност за долгочарни испуштања и часовна средна вредност за краткорочни испуштања. Дисперзионите фактори се вградени во софтверската алатка.

3.0 Интерпретација на извршените пресметки

Интерпретацијата на извршените пресметки се потпира на "Уредба за гранични вредности за нивоа и видови на загадувачки супстанции во амбиентниот воздух и прагови на алармирање (Сл. Весник на РМ бр.50/05)".

4.0 Резултати

Во Табелите број 1, 2 и 3 даден е преглед на резултатите добиени од извршените пресметки за разгледуваните загадувачки супстанции.

**Табела број 1: Преглед на резултатите добиени од извршението
пресметки за CO**

Референтен број на испуст	CO [$\mu\text{g}/\text{Nm}^3$]			
	Придонес		Границна вредност	
	годишно	8 часовно	годишно	8 часовно
A1	3,381	61,283	/	10.000,0

**Табела број 2: Преглед на резултатите добиени од извршението
пресметки за SO2**

Референтен број на испуст	SO2 [$\mu\text{g}/\text{Nm}^3$]			
	Придонес		Границна вредност	
	1 час	24 часовно	1 час	24 часовно
A1	11,436	6,747	350	125

**Табела број 3: Преглед на резултатите добиени од извршението
пресметки за NO2**

Референтен број на испуст	NO2 [$\mu\text{g}/\text{Nm}^3$]			
	Придонес		Границна вредност	
	годишно	1 час	годишно	1 час
A1	0,849	15,394	40	200

5.0 Заклучоци и коментари

Имајки ги во предвид граничните вредности за ниво на концентрации на горе споменатите загадувачки супстанции, маргини на толеранција и режим за постигнување на граничните вредност наведени во Прилог 1 од споменатата Уредба, може да се констатира следново:

- Придонесот на инсталацијата врз загадувањето на воздухот на животната средина од загадувачката супстанција CO е **под** граничната вредност за заштита на човековото здравје, која се однесува за период на пресметка од 8 часа.
- Придонесот на инсталацијата врз загадувањето на воздухот на животната средина од загадувачката супстанција SO₂ е **под** граничната вредност за заштита на човековото здравје, која се однесува за двата периода на пресметка, т.е. за период од 1 час и за период на пресметка од 24 часа.
- Придонесот на инсталацијата врз загадувањето на воздухот на животната средина од загадувачката супстанција NO₂ е **под** граничната вредност за заштита на човековото здравје, која се однесува за период на пресметка од 1 час. Исто така за период на пресметка од една календарска година, придонесите се **под** граничната вредност.

"ТЕХНОЛАБ" доо СКОПЈЕ

*Друштво за технолошки и лабораториски испитувања,
проектирање и услуги*

Директор

М-р Магдалена Трајковска Триевска, дипл. хем. инж.

ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА

- 1. Уставот и уставниот закон на Р.Македонија**
- 2. Закон за измена и дополнување на Законот за животната средина (Сл. весник на РМ 24/2007)**
- 3. Правилник за критериумите, методите и постапките за оценување на квалитетот на атмосферниот воздух (Сл. весник РМ 82/2006)**
- 4. Закон за измена и дополнување на Законот за животната средина (Сл. весник на РМ 81/2005)**
- 5. Закон за животната средина (Сл. Весник на РМ бр. 53/05)**
- 6. Уредба за гранични вредности за нивоа и видови на загадувачки субстанции во атмосферниот воздух и праќови на алармирање (Сл. Весник на РМ бр.50/05)**
- 7. Законот за квалитетот на атмосферниот воздух (Сл.весник бр.67/04)**
- 8. Правилник за максимално дозволените концентрации и количества на други штетни материјали од отделни извори на загадување (Сл. весник на СРМ бр.3/90)**

ПРИЛОГ VII.7 ОЦЕНКА НА ВЛИЈАНИЕТО ВРЗ ЖИВОТНАТА СРЕДИНА НА ИСКОРИСТУВАЊЕТО НА ОТПАДОТ ВО РАМКИТЕ НА ЛОКАЦИЈАТА

Во продолжение даени се неколку извештаи од извршени анализи на карбидната вар и можностите за нејзина употреба.

UNIVERZITET U NOVOM SADU
PRIRODNO-MATEMATIČKI FAKULTET
OOUR INSTITUT ZA HEMIJU

NOVI SAD
Velika Vlachovića 2

*brm
4.5.84
3/1*

Naš broj 01-1546/1

Vaš broj .....
24.05.1983.

Telefoni:
Centrala 55-622
Sekretar 54-065
Poštanski fah 7
Ziro račun 65700-603-1695

"TEHNOGAS" BEOGRAD
OOUR NOVI SAD

21000 - N O V I S A D
Primorska 78

PREDMET: Izveštaj o hemijskoj analizi
krečnog mulja

Na osnovu vaše porudžbenice. br. 57/83 od 11.05.1983. godine izvršena je kompletna analiza hemijskog sastava dostavljenog uzorka krečnog mulja.

Poreklo uzorka. Acetilienski (krečni) mulj nastaje kao sporedan proizvod pri proizvodnji acetilena reakcijom kalcijum-karbida i vode. Isti se odlaže u betonske rezervoare u kojima nakon stajanja od nekoliko dana dolazi do taloženja istog. Nakon toga "bistra" voda se odstranjuje, a zaostali krečni mulj sadrži približno 1/3 gašenog kreča i 2/3 vode i kao takav se prodaje*.

Uzimanje uzorka. Uzorak krečnog mulja uzet je shodno pravilima o uzorkovanju ovakvih materijala. Uzorkovanje je izvršeno iz svih bazena pri čemu je dobivena prosečna homogena smeša.

Opis uzorka. Krečni mulj, koji u osnovi predstavlja kašastu smešu kalcijumhidroksida i vode, ima sivkastu boju, a nakon sušenja na vazduhu postaje beo.

Priprema uzorka za analizu. S obzirom na to da uzorak krečnog mulja uvek sadrži i neodredjenu količinu vode, isti je radi pripreme za analizu bio sušen, najpre grubo izmedju listova hartije za

* U tehnološkom postupku dobivanja acetilena potrebno je uzeti 10-12 puta veće količine vode od teorijski potrebne, što je i razlog da krečni mulj sadrži znatan višak vode.

- 2 -

cedjenje a zatim u eksikatoru iznad kalcijumhlorida do stanja koje je omogućavalo njegovo sitnjenje u avanu. Nakon ovoga je vršeno dalje sušenje u eksikatoru (kalcijumhlorid) do konstantne mase. (Ovakav postupak sušenja uzorka u eksikatoru bio je neophodan radi sprečavanja promene sastava uzorka usled apsorpcije ugljendioksida iz vazduha.).

Ovako pripremljen uzorak je bio analiziran prema standardu JUS B.C8.040 od 1979. godine. Za sva određivanja su uzimane po tri paralelne probe uzorka.

Rezultati analiza:

1. Gubitak žarenjem (ukupni, na 1000°C)	25,87%
2. Slobodna voda (H_2O) (na 120°C)	0,42%
3. Vezana voda (H_2O) (na 600°C)	22,96%
4. Ugljendioksid (CO_2)	1,80%
5. SiO_2 + nerastvorljivi ostatak	1,40%
6. Gvozdeni oksid (Fe_2O_3)	0,32%
7. Aluminijum-oksid (Al_2O_3)	0,68%
8. Kalcijumoksid (CaO)	71,36%
9. Sulfat (kao SO_3)	0,36%
10. Magnezijumoksid (MgO)	0,00%
11. Aktivni CaO	62,23%

Zaključak. Na osnovu poređenja gornjih rezultata analize hemijskog sastava sa zahtevima standarda (JUS B.C1.020 od 1981) može se zaključiti da analizirani krečni mulj po svom hemijskom sastavu odgovara propisima JUS standarda za gradjevinski kreč. Posebno pozitivne odlike analiziranog krečnog mulja su: visok sadržaj aktivnog CaO (odsustvo MgO) i nizak sadržaj CO_2 .

Na osnovu svih izvedenih ispitivanja može se zaključiti da se ovaj proizvod može uspešno koristiti kao gradjevinski kreč.

ZA TAČNOST ANALIZE ODGOVORNI:

V. Leovac
(Dr Vukadin Leovac, docent)

ZA INSTITUT ZA HEMIJU

M. Pergal
(Prof.dr Miroslav Pergal)

Luka Bjelica
(Dr Luka Bjelica, docent)

Универзитет „Св. Кирил и Методиј“
Природно - математички факултет
91001 Скопје, Република Македонија
П.фах 162

*St. Cyril and Methodius University
Faculty of Natural Sciences and Mathematics
91001 Skopje, Republic of Macedonia
P.O.Box 162*

С 5 - 455/1
27 сеп. 1995

До АД ТЕХНОГАС
ул. "Пролетерск" 4
91000 Скопје

Предмет: хемиската анализа на карбидна вар.

На Ваше барање бр. 09-398/1 од 28. 03. 1995 година, на Институтот за хемија при Природно-математичкиот факултет во Скопје, извршена е хемиска анализа на примерок од карбидна вар.

Примерокот за анализа е земен од таложните јами на Техногас - Скопје, според ЈУС В.С8.040 1979 прописите за земање примероци.

Резултати од испитувањата:

Компоненти	количество во %
- Губиток при жарење (вкупен на 1000° C)	24,30
- Слободна вода (на 120° C)	0,48
- Сврзана вода (на 600° C)	22,60
- Јаглеродвооксид	1,71
- Силициумдооксид+нерстворлив остаток	1,46
- Железеноксид	0,35
- Алуминиумоксид	0,75
- Калциумоксид	72,0
- Сулфати	0,40
- Магнезиумоксид	0,00
- Активен калциумоксид	64,25
- Калциум карбоната	9,12
- Вкупни фосфати	0,00
- Нерстворливо во HCl	1,42
- Слободен јаглерод	0,55
- Калциум хидроксид	33,62
- pH	11,8

Анализираниот примерок не покажува радиоактивно зрачење

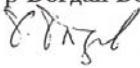
Заклучок:

На основа на споредба на горенаведените резултати од анализата на хемискиот состав и барањата на стандардите (ЈУС В.С1.020 од 1981) може да се констатира дека анализираната карбидна вар по својот хемиски состав одговара на прописите по ЈУС стандардите за градежна вар. Високата содржина на активен калциум оксид е карактеристична позитивна одлика на испитуваната карбидана вар.

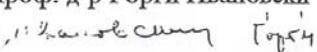
Врз основа на сите извршени анализи може да се заклучи дека овој производ може успешно да се користи како вар за градежни цели.

**За точноста на
анализите одговара**

Шеф на Институтот за хемикални технологии
Проф. д-р Богдан Богданов

Декан на
Природно-математички факултет
Проф. д-р Ѓорѓи Ивановски

ДО

"ТЕХНОГАС" - СКОПЈЕ

Скопје, 13. 11. 1995

Ваш знак

Наш знак 1103-2249

ИЗВЕШТАЈ Бр.1200/95

Од извршеното испитување на карбидна вар
како градежен материјал

Скопје, Септември 1995 год.

ГРАДЕЖЕН ИНСТИТУТ
„МАКЕДОНИЈА“ А.Д.

„Дрезденска“ 52, 91000 Скопје, Македонија, П. фах: 136, Телефакс: 230-303, Центrala (091) 116-199
Телефони: Директор 230-670, Тех. Директор 230-167, Странство 258-847, Решетка 239-376,
Материјали 238-418, Сагацији 253-920, Геотехника 363-040, Инженеринг 116-553

С О Д Р Ж И Н А

1. ТЕХНИЧКИ ПОДАТОЦИ
2. ИСПИТУВАЊЕ НА СОСТАВНИ ДЕЛОВИ НА МАЛТЕРСКАТА
МЕШАВИНА
3. ИСПИТУВАЊЕ НА ЦЕМЕНТ
4. ИСПИТУВАЊЕ НА АГРЕГАТ
5. ИСПИТУВАЊЕ НА МАЛТЕР
6. ХЕМИСКО ИСПИТУВАЊЕ НА КАРБИДНА ВАР
7. КВАЛИТАТИВНО ИСПИТУВАЊЕ НА ПРИСУТНИ СОЕДИНЕНИЈА
8. КОМЕНТАР
9. ЗАКЛУЧОК

На Ваше писмено барање во лабораторијата за градежни материјали при Градежен Институт "Македонија"-Скопје, извршено е испитување на својствата на карбидна вар.

Испитувањето е извршено по програма изготвена согласно стандарди за испитување на својствата на карбидна варк како градежен материјал.

Од Ваша страна беше доставена доволна количина на материјал што овозможи да се изготви просечна проба за контрола на неговите својства.

1. ТЕХНИЧКИ ПОДАТОЦИ

На доставената пратка на карбидна вар констатирани се основни карактеристики и тоа дека материјалот е со сива боја и јак непријатен мирис на карбид и сулфид-водород. Истиот е во пастозна маса што овозможува добра и лесна обработка со и без додаток на вода. Непријатниот мирис исчезнува по подолг период во допир со вода или влага се обновува. Се пропарачува истиот се употребува за малтерисување на надворешни површини.

2. ИСПИТУВАЊЕ СОСТАВНИ ДЕЛОВИ НА МАЛТЕРСКА МЕШАВИНА

Бидејќи за испитување на карбидна вар како таква не постојат одредени стандарди туку сознанија врз база на студиска работа и се користени стандарди за испитување на вар како градежен материјал, и во овој случај ги користиме двете алтернативи.

2.1. Финост на мливот - ЈУС.Б.Ц8.042

- остаток на сито 0,6 мм. ..... 0 %
- остаток на сито 0,09мм. 5,7%

2.2. Запреминска маса после 28 дена

$$\gamma = 1620 \text{ гр/м}^3$$

2.3. Водокарбидов фактор ..... W/C = 0,46

3. ИСПИТУВАЊЕ НА ЦЕМЕНТ

3.1. Стандардна конзистенција ..... 28,3%.

3.2. Време на врзување

- почеток на врзување ..... 3 ч. 20'
- крај на врзување ..... 4 ч. 35'

3.3. Јакост на совиткување (МПа)

- после 3 дена 6,94
- после 7 дена 7,42
- после 28 дена 8,90

3.4. Јакост на притисок (МРа)

- после 3 дена 31,70
- после 7 дена 43,04
- после 28 дена 56,90

3.5. Постојаност на запремина (метода на колачиња)

- на суво ..... постојан
- во вода ..... "
- во воздух $t = 20^{\circ}\text{C}$ ..... "

4. ИСПИТУВАЊЕ НА АГРЕГАТ

Агрегатот е земен од позајмиште р.Пчиња со големина на зрно до 0-4мм.

4.1. Гранулометриски состав

сито	поминување %
0,0	
0,125	5,0
0,25	29,0
0,50	35,0
1,0	63,0
2,0	92,0
4,0	100 %

4.2. Влажност на агрегат

$$\sigma = 2,5 \%$$

4.3. Запреминска маса

- во растресита состојба $\gamma_R = 1365 \text{ гр}/\text{см}^3$
- во збиена состојба $\gamma_z = 1700 \text{ "}$

4.4. Водопивање ..... $B = 1,03 \%$ 4.5. Модул на финоќа ..... $M = 2,24 \%$

5. ИСПИТУВАЊЕ НА МАЛТЕР

I.5. Карбиден малтер

Изработка на малтер за епрувети

вар : песок = 1 : 3

400 гр. карбидна вар

1200 гр. песок $d_{max.} = 4\text{мм.}$
 $W/V = 0,315$

I.5.2. Конзистенција на малтерот

$$d_0 = 110 \text{ мм.} \quad d_{15} = 165 \text{ мм.}$$

I.5.3. Запреминска маса на малтерот

$$\gamma_m = 1718 \text{ кгр/см}^3$$

I.5.4. Јакост на совиткување после 28 дена (MPa)

$$\beta_s = 0,568 \text{ MPa}$$

I.5.5. Јакост на притисок после 28 дена

$$\beta_p = 0,85 \text{ MPa}$$

I.5.6. Време на врзување

почеток на врзување (ч) ..... 84 часа
крај на врзување (ч) ..... 112 часа

I.5.7. Прионливост на малтерот

$$A = 0,79 \text{ кг/см}^2$$

5.-

II.5. Продолжен малтер

Изработка на малтер: вар : цемент : песок = 1 : 1 : 3

II.5.1. Конзистенција на малтерот

Водоматеријален фактор ..... $W/M = 0,67$

II.5.2. Дијаметар на распостирање

$$d_0 = 110 \text{ мм.} \quad d_{15} = 160 \text{ мм.}$$

II.5.3. Запреминска маса ..... $\gamma_m = 2030 \text{ гр/см}^3$

II.5.4. Јакост на совиткување после 28 дена

$$\beta_s = 3,05 \text{ MPa}$$

II.5.5. Јакост на притисок после 28 дена

$$\beta_p = 13,0 \text{ MPa}$$

II.5.6. Прионливост на малтерот

врска : бетон – малтер

$$A = 1,1 \text{ кг/см}^2$$

III.5. Продолжен малтер

вар : цемент : песок = 1 : 3 : 9

III.5.1. Водоматеријален фактор ..... $W/M = 1,33$

III.5.2. Конзистенција со распостирање при 15 потреси

$$d_0 = 110 \text{ мм.} \quad d_{15} = 155 \text{ мм.}$$

б.

III.5.3. Запреминска маса на малтерот

$$\chi_M = 2140 \text{ гр/см}^3$$

III.5.4. Јакост на совиткување после 28 дена

$$\beta_S = 4,66 \text{ MPa}$$

III.5.5. Јакост на притисок после 28 дена

$$\beta_P = 18,10 \text{ MPa}$$

6. ХЕМИСКИ ИСПИТУВАЊА НА КАРБИДНА ВАР

6.1.	Губиток при жарење (вкупен) – 1000°C	74,417 %
6.2.	Слободна вода 120°C	60,797 %
6.3.	Врзна вода ..... 600°C	66,097 %
6.4.	Јаглен диоксид (CO_2)	8,320 %
6.5.	Силициум диоксид+нерастворилив остаток	1,786 %
6.6.	Фериоксид (Fe_2O_3)	1,329 %
6.7.	Алуминиум оксид (Al_2O_3)	0,376 %
6.8.	Калциум оксид (CaO)	79,719 %
6.9.	Магнезиум оксид (MgO)	3,373 %
6.10.	Сулфити (SO_3)	0,027 %
6.11.	Активен $\text{CaO} + \text{MgO}$ (слободен во жарен остаток)	0,178 %

7. КВАЛИТАТИВНО ИСПИТУВАЊЕ НА ПРИСТУНИ СОЕДИНЕНИЈА

Со квалитативна анализа не е утврдено присуство на фасфин, амонијак и јаглен диоксид после 28 дена.

Со квалитативна анализа утврдено е присуство на H_2S (водороден сулфид) после 28 и 45 дена.

8. КОМЕНТАР

Испитувањето на својствата на карбидната вар е извршено согласно стандардите за услови за квалитет на матери за малтерисување.

Напомена е дека испитувањето на својствата на карбидот е вршено врз основа на досегашното искуство во таа област, бидејќи за истото нема соодветни прописи.

Како компонента во спремање за малтери за малтеристување карбидот воглавно ги задоволува условите. Малтерите се спремани во сооднос дадени во Извештајот.

Карбидниот малтер постигнува добра обработливост бидејќи овозможува пластиично течна конзистенција без додаток на додатна вода како таков малтерот постигнува добра врска со подлогата. Се напоменува дека ваквиот малтер споро врзува а водовливањето е големо во почетната фаза.

9. ЗАКЛУЧОК

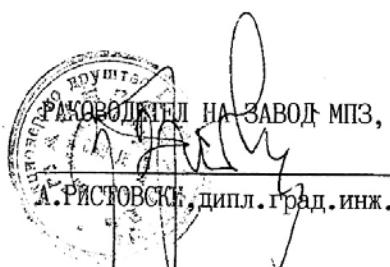
Према извршените испитувања и добиените резултати од карбидната вар како градежен материјал се заклучува дека варијантите I.5; II.5 и III.5 наведени во Извештајот, можат да се употребуваат за надворешно малтерисување, а како најгодна варијанта за спремање на малтер е продолжен малтер во сооднос на вар : цемент : песок=1:1:3 ваквиот малтер според конзистенцијата и јаконсите карактеристики одговара на калса на малтери M-15.

Се препорачува да се употребува за малтерисување на надворешни површини.

ИСПИТАЛЕ:

С.МИЛАЧИЋ, дипл.хем.инж.

Г.ПЕТРОВСКА, град.техн.

А.РАСТОРОВСКИ, дипл.град.инж.

ГЛАВЕН ИНЖИЊЕР,

Д.СОКОЛОВСКИ, дипл.град.инж.

ПРИЛОГ VII.8 ОЦЕНКА НА ВЛИЈАНИЕТО НА БУЧАВАТА

На Сликата бр. VII-1 прикажани се местата на мерење на бучава на самата граница на локацијата од Инсталацијата.

Мерењата се вршени со инструмент TESTO 815 со класа на точност 2, според IEC 60651, опремен со микрофон и заштитна капа од ветер. Режим на работа на инструментот-бавен, во траење од три минути по мерно место во период од 9 до 11 часот.

Резултатите од мерењата се дадени во Табела VII.8.1 во АНЕКС 1.

Од резултатите може да се заклучи дека бучавата што се генерира од ТГС ТЕХНИЧКИ ГАСОВИ, Производна единица Ацетилен **нема** влијание врз животната средина надвор од нејзините граници.

Слика бр. VII-1 : Места на мерење на амбиентна бучава

ПРИЛОГ XII

- ❖ **Прилог XII.1 : Спречување на несреќи и итно реагирање**

ПРИЛОГ XII.1 СПРЕЧУВАЊЕ НА НЕСРЕЌИ И ИТНО РЕАГИРАЊЕ

Во ТГС Технички Гасови – Производна единица за Ацетилен, опасностите од појава на инцидентни случаи на несреќи и хаварии се постојано присутни за кои се свесни сите вработени во погонот. Поради тоа големо внимание се обрнува на превентивните мерки и активности за спречување на таквите опасности. Опасностите можат да се класифицираат во неколку групи и тоа:

- Опасност од појава на пожар и експлозија
- Опасност од струјни удари
- Разни механички оштетувања на опремата со значителни последици
- Прскање на цевоводни инсталации, садови под притисок, протекување на резервоари и слично, со последици - неконтролирано истекување на гасовити и течни материји во воздухот, водата или почвата
- Појава на земјотрес со катастрофални размери

Во рамките на Инсталацијат, преземени се и редовно се преземаат мерки и активности, со цел да се спречат и да се сведат на минимум можностите од појава на ваквите опасности.

Во делот на превентивни мерки, се постапува според барањата за квалитетно и совесно работење, како прв предуслов за спречување на несаканите состојби. Вработените на сите нивоа се запознати со причините и последиците на гореспоменатите опасности. Покрај тоа, во рамките на законските регулативи, постојано се врши редовна контрола на исправноста на уредите, инсталациите и опремата. При тоа редовно се проверуваат:

- Гасната инсталација
- Садовите под притисок
- Цевоводите за хемикалии, вода и компримиран воздух
- Исправноста на електричната инсталација (заштитно заземјување, громобранска заштита, изолација и.т.н.)

Гасната инсталација, садовите и резервоарите под притисок се обезбедени со сигурносни вентили за заштита од појава на надпритисок.

Во рамките на оперативните мерки Инсталацијата е опремена со стабилни системи и мобилни апарати за гасење на пожар со вода, CO₂ и прашок чиј број и поставеност се во рамките на Планот за заштита од пожар. Нивната исправност редовно се контролира според важечките прописи.

Во Инсталацијата е обезбедено постојано присуство на вработени оператори и одржувачи кои се грижат за безбедноста на погонот. Освен тоа има и организирана чуварска служба која со редовни обиколки воно работното време ја следи безбедносната состојба на локалитетот.

TEI
INŽENJERING
BEOGRAD

D.I.

List broj	
Ukup.listova	

E L A B O R A T

Oopravdanosti unutrašnje tehničke kontrole zaštite
na radu, protiveksplozione i protivpožarne zaštite
u sour "TEHNOGAS"

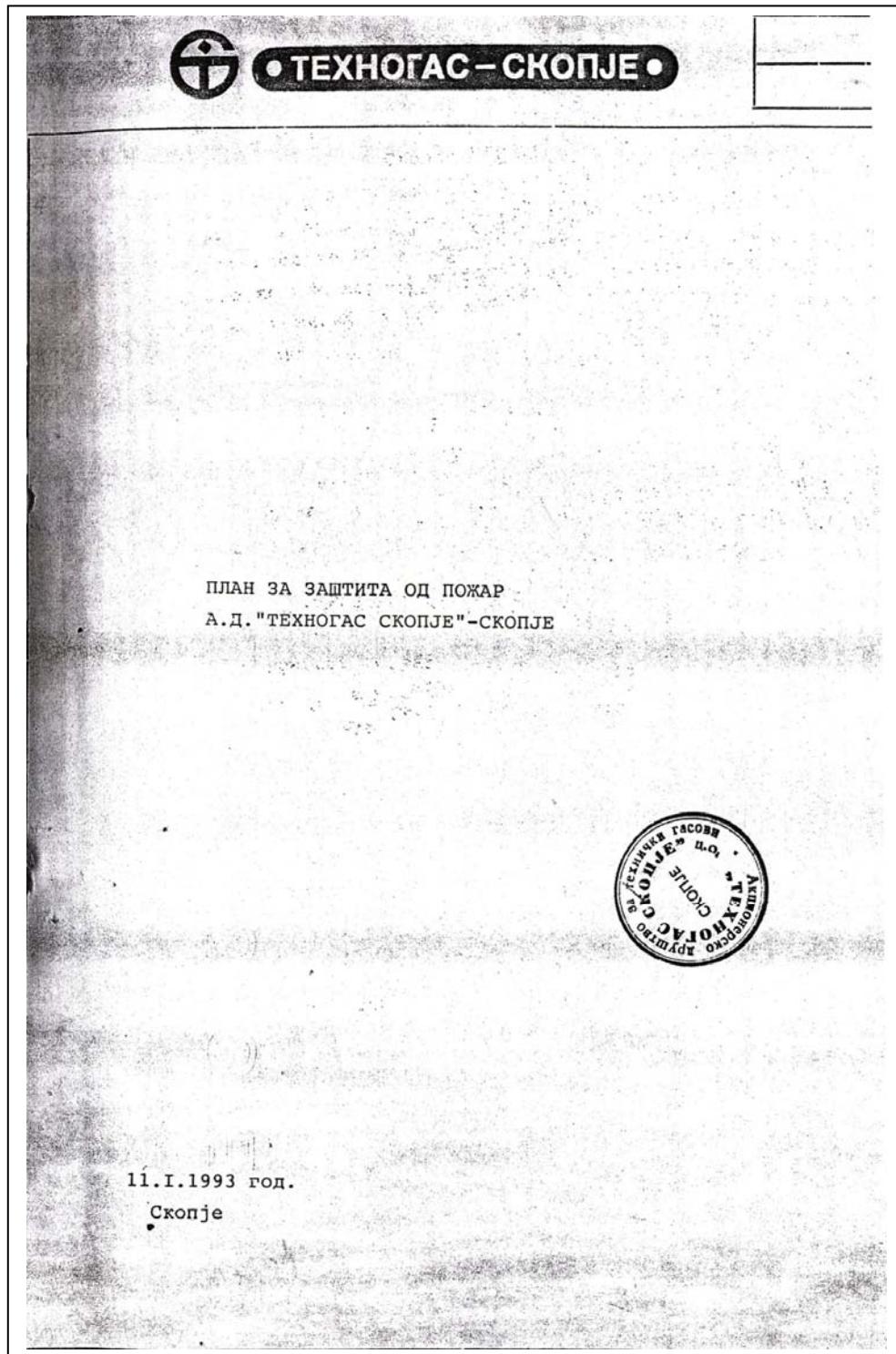
Izradili:

1. Božidar Luković, dipl.ing.

2. Mihail Petrović, maš.tehn.

Beograd, mart 1986.

Izradio dana:	"TEHNOGAS INOS" radna organizacija u sastavu TEI INŽENJERING	Odobrio dana:
---------------	--	---------------

ПРИЛОГ XIII

- ❖ **РЕМЕДИЈАЦИЈА, ПРЕСТАНОК СО РАБОТА,
ПОВТОРНО ЗАПОЧНУВАЊЕ И ГРИЖА ПО
ПРЕСТАНОКОТ НА АКТИВНОСТИТЕ**

ПРИЛОГ XIII РЕМЕДИЈАЦИЈА, ПРЕСТАНОК СО РАБОТА, ПОВТОРНО ЗАПОЧНУВАЊЕ СО РАБОТА И ГРИЖА ПО ПРЕСТАНОК НА АКТИВНОСТИТЕ

Во случај на престанок со работа на дел, или на целата инсталација ТГС ТЕХНИЧКИ ГАСОВИ – Ацетилен, Операторот планира да ги превземе следните активности:

а) Превземање на оперативни активности:

- Празнење на цевните инсталации од запаливи и други гасови и течности,
- Празнење на заостанатите количини на гасови, течни хемикалии и горива од резервоарите, со отуѓување или префрлување во другите Производни единици кои се во состав на ТГС ТЕХНИЧКИ ГАСОВИ и СОЛ СЕЕ,
- Празнење на базените со карбидна вар и продавање на истата на познати купувачи,
- Конзервирање на цевните инсталации од котлите и опремата за напојна вода со сртства против корозија и смрзнување,
- Подмачкување и замастување на сите вртливи делови од компресорите и останатата машинска опрема,
- Празнење на водоводните инсталации, или доколку тоа не е можно, полнење на водните системи со сртства за заштита од смрзнување,
- Растеретување и доведување во безнапонска состојба на електричните уреди и разводни табли,
- Видно обележување на резервоарите, електро таблите и дел од опремата кои не смеат да се испразнат или исклучат со натписи за известување и опомена (пример: електротабли кои мора да бидат во напонска состојба)

б) Превземање на административни активности

- Информирање на надлежните министерства за престанок со работа, со поднесување извештај за превземените мерки и активности,
- Изготвување заеднички план за мерки и активности со соседните инсталации (пример фабрика Карпош) сврзани со новонастанатата состојба,
- Евидентирање на сите оперативни активности кои се превземени во ваквата состојба, со назнака на местата каде се наоѓа оваа евиденција,

-
- Обележување на локациите и местата кои можат да бидат опасни и изготвување листа на мерки кои треба да се превземат во случај на потреба,
  - Изготвување на листа на активности за извршување на повремени контроли на Инсталацијата и список на лица со соодветна професија, задолжени за тие контроли,
  - Изготвување листа на мерки и активности за повторно започнување со работа на Инсталацијата.